

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)

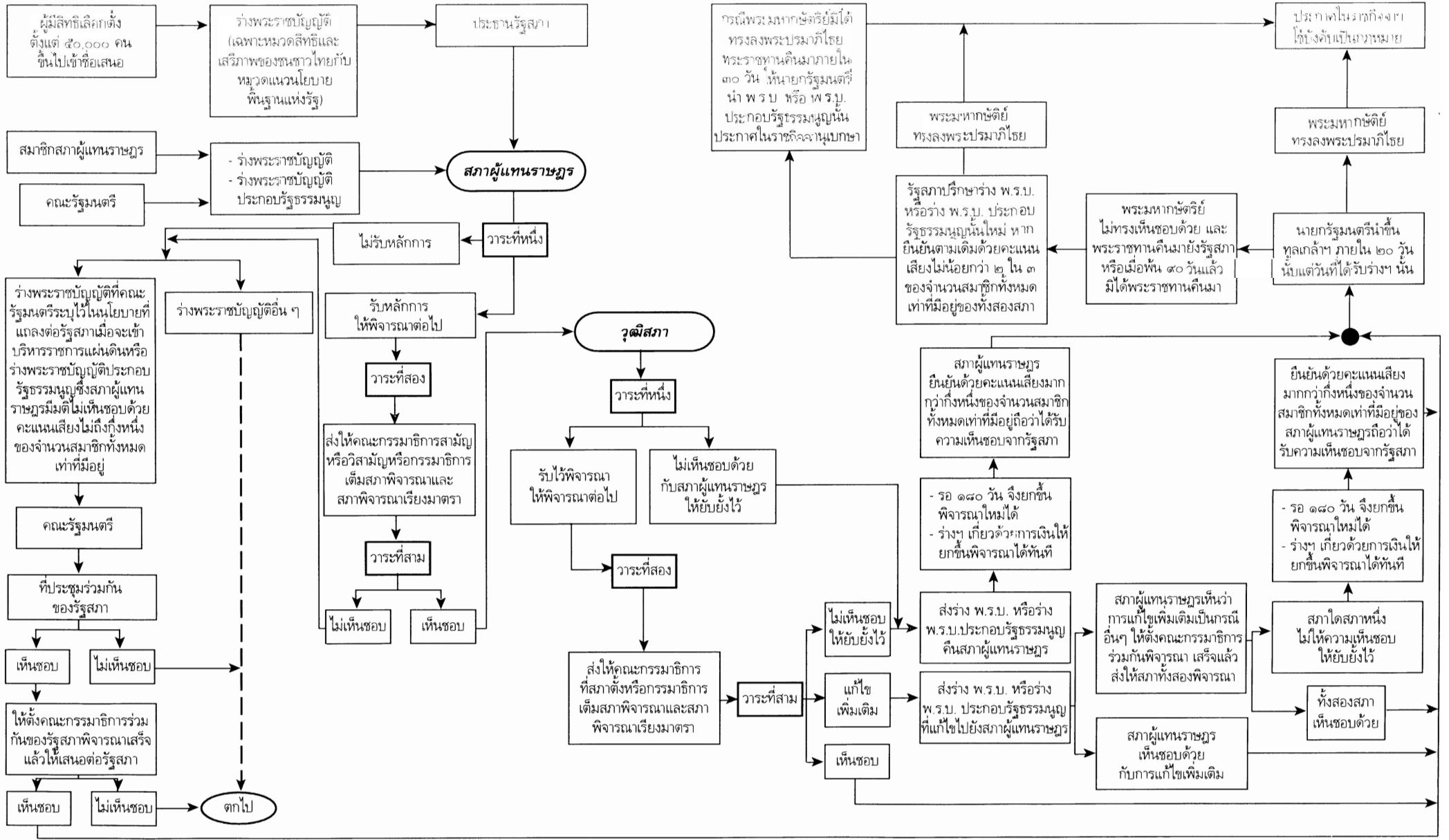
วันอังคารที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

อ.พ. ๓๒/๒๕๕๗

จัดทำโดย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

กระบวนการตราพระราชบัญญัติและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หมายเหตุ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรรับหลักการแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจมอบหมายให้คณะกรรมการกฤษฎีกาหรือวุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญไม่เกิน ๑๑ คน พิจารณาศึกษา และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการกฤษฎีกา รายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา (ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๐๙)

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

๑.๑) เนื่องจากบทนิยามในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ คำว่า “มูลฝอย” ยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องมูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน จึงกำหนดให้ชัดเจนขึ้น ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้อำนาจในการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยเกิดความซ้ำซ้อนกัน

นอกจากนี้ บทนิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้ปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความชัดเจนและเป็นปัจจุบัน

๑.๒) โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้ “การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นในนั้น” และในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ให้บริการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยแก่ประชาชน ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นมีอำนาจจัดเก็บค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บและขนได้ แต่ไม่สามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยได้ ในปัจจุบัน

ราชการส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีระบบการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล ซึ่งจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายมากขึ้น

ฉะนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีระบบการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาลและสอดคล้องกับหลักการที่ว่า “ผู้ก่อมลพิษ ต้องเป็นผู้จ่าย” จึงได้เพิ่มเติมบทบัญญัติให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บค่าธรรมเนียมการให้บริการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยได้

๑.๓) ในการจัดการเรื่องสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่น เนื่องจากราชการส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีศักยภาพและความพร้อมไม่เท่ากัน จึงอาจต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างราชการส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง หรือจากหน่วยงานอื่นของรัฐ

ดังนั้น จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติให้ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการเรื่องดังกล่าว โดยร่วมมือกับราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐได้

ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้ เพื่อเป็นมาตรฐานกลางให้ราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินการร่วมกันได้ ซึ่งทั้งนี้เป็นไปตามข้อสั่งเกิดของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๔

๑.๔) สำหรับบทกำหนดโทษกรณี
ฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือกฎกระทรวง
ในเรื่องมูลฝอย โดยบทบัญญัติเดิมมิได้แยกโทษ
เรื่องมูลฝอยติดเชื่อและมูลฝอยที่เป็นพิษหรือ
อันตรายจากชุมชนไว้เป็นการเฉพาะ **ทำให้มี
บทกำหนดโทษอย่างเดียวกัน** ซึ่ง
คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เสนอ
คณะรัฐมนตรีครั้งที่ ๔ ให้ข้อคิดเห็นว่า **สมควร
กำหนดโทษ กรณีที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดของ
ท้องถิ่น หรือกฎกระทรวงว่าด้วยมูลฝอยติด
เชื่อและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจาก
ชุมชน ให้สูงกล่าวกรณีมูลฝอยทั่วไป** เพื่อให้
สอดคล้องกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อ
สาธารณะกรณีที่ฝ่าฝืนเรื่องดังกล่าว จึงได้
เพิ่มเติมบทบัญญัติ

๑.๕) ตามบทบัญญัติมาตรา ๖ แห่ง
พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
ได้กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง
เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
แต่โดยที่บางเรื่องเป็นรายละเอียดทางด้าน
เทคนิควิชาการ หรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการ
เปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม
การออกเป็นกฎกระทรวงจึงไม่ทันต่อเหตุการณ์

**จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ ให้
สามารถกำหนดไว้ในกฎกระทรวงให้
รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนด
เรื่องดังกล่าวได้** โดยคำแนะนำของ
คณะกรรมการสาธารณสุข และประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการ
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ ในเรื่องดังกล่าวมีความคล่องตัว
และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

สรุปสาระที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยาม คำว่า
“**มูลฝอย**” “**ราชการส่วนท้องถิ่น**” และ
“**เจ้าพนักงานท้องถิ่น**” ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔
ดังนี้

“**มูลฝอย**” หมายความว่า เศษกระดาษ
เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า **เศษวัตถุ**
ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์
ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน
ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น **และหมายความ
รวมถึงมูลฝอยติดเชื่อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรือ
อันตรายจากชุมชน**

“**ราชการส่วนท้องถิ่น**” หมายความว่า
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การ
บริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา
หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมาย
กำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

“**เจ้าพนักงานท้องถิ่น**” หมายความว่า

- (๑) นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัด
สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๒) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขต
เทศบาล
- (๓) นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลสำหรับ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับ
ในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๕) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมือง
พัทยา
- (๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้

เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

เหตุผลของการแก้ไขบทนิยาม

เนื่องจากราชการส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจโดยมีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะและปกป้องคุ้มครองให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นได้อยู่ดีกินดี ในสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ทั้งนี้ **ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒** ได้กำหนดให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นตน ดังนั้น ราชการส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีบทบาทในการควบคุมดูแลเกี่ยวกับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยทุกประเภทที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่และสุขภาพของประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น จึงต้องกำหนดคำนิยามให้ครอบคลุมทั้งมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรือเป็นอันตรายจากชุมชนและสถานประกอบกิจการโรงงาน

๒.๒) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมได้

โดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้

เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

๒.๓) แก้ไขชื่อหมวด ๓ “การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย” เป็น “การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย”

๒.๔) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นที่จะร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยได้ ดังนี้

การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการดังกล่าวราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ได้

๒.๕) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ (๔) ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเรื่อง

การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นระบบกำจัดที่ถูกหลักสุขาภิบาลด้วย

เหตุผลของการแก้ไขการกำหนด อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) อัตราขั้นต่ำที่กำหนดขึ้นนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการตราข้อบัญญัติของท้องถิ่นและเป็นการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีอัตราขั้นต่ำ

(๒) อัตราขั้นสูงนั้นได้กำหนดให้สอดคล้องกับสภาพการจัดเก็บในปัจจุบันและเทคโนโลยีที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

(๓) ทั้งนี้ในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมของราชการส่วนท้องถิ่น นั้นต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายสำหรับการเก็บ ขน และกำจัดด้วยวิธีการที่ถูกหลักสำหรับการเก็บ ขน และกำจัดด้วยวิธีการที่ถูกหลักสุขาภิบาลด้วย

ดังนั้น เมื่อราชการส่วนท้องถิ่น เก็บค่าธรรมเนียมได้จะทำให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการจัดการมูลฝอยอย่างถูกต้องด้วยเป็นการลดปัญหาโดยรวมของประเทศอีกทางหนึ่ง

(๔) แนวทางในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมขั้นสูง และขั้นต่ำในกฎกระทรวงฯ นั้น เป็นผลจากการศึกษาของคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาเรื่องการกำหนดอัตราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้เห็นชอบด้วยกับวิธีการกำหนดและคณะกรรมการฯ จะได้แจ้งให้

กระทรวงสาธารณสุขรับไปพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นกฎกระทรวงฯ ต่อไป

๒.๖) กำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎกระทรวงหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (เพิ่มมาตรา ๖๘/๑ มาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒)

มาตรา ๖๘/๑ ในกรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงในกรณีที่เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓/๑ กรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๖) ในกรณีที่เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๓/๒ กรณีผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) ในกรณีที่เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้รวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กับร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- ภาคผนวก**
- : พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
  - : ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
  - : รายงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎร)
  - : ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
มีผู้เสนอ จำนวน ๒ ฉบับ

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสาระประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในโอกาสต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

“เอกสารประกอบการพิจารณา”

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุภาวดีจิตต์ ไตรเพทพิสัย	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวสุพัชรา วรณศิริกุล	นิติกร ๗ว
นางสาวภรณ์ทิลา กิติโยดม	นิติกร ๔
นายณัฐพล ประชุมญาติ	นิติกร ๓
นายทศวิทย์ เกียรติศักดิ์	วิทยากร ๕
นางสาวภควดี เกษตรระกุล	เจ้าพนักงานธุรการ ๕
นางสาวพวงผกา น้อยชัย	เจ้าพนักงานธุรการ ๕
นางสาววีรณัฐ หมั่นทอง	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑
นางสาวธารินี ดวงสุวรรณ	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๗-๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑-๒

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ.	๑
- วันที่กประกอบร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๑๑
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ.	๑๕
- ประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ.	๒๐
๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง	๒๐
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง	๒๔
๒. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง	๒๕
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา	๒๖
- ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สาม	๒๙
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กับร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ.	๓๑
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ.	
ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล : สภาปัญหาและการจัดการ	- ๑ -
- ความหมาย	- ๕ -
- แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย	- ๗ -
- องค์ประกอบที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงขยะมูลฝอย	- ๘ -
- ปริมาณมูลฝอยในประเทศไทย	- ๙ -
- ผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อสิ่งแวดล้อม	- ๑๑ -

- ปัญหาจากสภาพสิ่งแวดล้อมขยะมูลฝอย	- ๑๑ -
- การกำจัดขยะมูลฝอย	- ๑๒ -
- วิธีการและการกำจัดขยะมูลฝอยที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน	- ๑๓ -
➢ การนำขยะไปหมักทำปุ๋ย	- ๑๓ -
➢ การนำขยะไปเทกองกลางแจ้ง หรือการนำขยะไปทิ้งไว้ตามธรรมชาติ	- ๑๔ -
➢ การเผาด้วยความร้อนสูง หรือการกำจัดโดยใช้เตาเผา หรือการสร้างโรงงานเผาขยะ	- ๑๕ -
➢ การฝังกลบอย่างถูกสุขอนามัยหรือถูกหลักสุขาภิบาล	- ๑๗ -
➢ การนำขยะไปทิ้งทะเล	- ๑๘ -
➢ การนำขยะกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่	- ๑๙ -
➢ การนำขยะไปเป็นอาหารสัตว์	- ๑๙ -
➢ การกำจัดขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร	- ๒๐ -
- แนวทางการแก้ไขปัญหา	- ๒๑ -
- นโยบายและมาตรการด้านมูลฝอย	- ๒๓ -

รายงานผลการศึกษาเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการ

มูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	- ๒๔ -
--	--------

ภาคผนวก

- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕	(๑)
- ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)	(๒๗)
- รายงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎร)	(๓๕)
- ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. .... มีผู้เสนอ จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้	
- คณะรัฐมนตรี	(๔๘)
- นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์ และนายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติพัฒนา	(๕๔)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นสำคัญ
จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และผลการพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีผู้เสนอเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎร พิจารณารวม ๒ ฉบับ คือ

๑. เสนอโดย **คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี** และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

๒. เสนอโดย **นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตนะ และนายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติพัฒนา** และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๖

ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ มีหลักการในทำนองเดียวกัน โดยฉบับที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ มีเหตุผลของการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ยังไม่ชัดเจน ซึ่งทำให้อำนาจการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยเกิดความซ้ำซ้อนกันและการกำหนดบทนิยามในเรื่อง “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนั้น การดำเนินการในเรื่องกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยไม่ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและกำหนดวิธีในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการกำหนดบทกำหนดโทษในเรื่องมูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายมิได้มีบทกำหนดโทษไว้ รวมถึง สมควรกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการ หรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ ตามมติของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๔ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง ให้รับประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการกลั่นกรองไปพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป และให้กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย พร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ไปดำเนินการต่อไปด้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่า โดยที่ร่างพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญในการให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ จัดเก็บค่าธรรมเนียมในการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยได้ และได้เพิ่มความหมายของคำว่า “มูลฝอย” ให้รวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษและหรืออันตรายจากครัวเรือนด้วย แต่ เนื่องจากการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษนั้น จำเป็นต้องมีวิธีการควบคุม กำกับ ดูแลด้วยวิธีการพิเศษเฉพาะ ซึ่งขณะนี้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจะยังไม่มีความพร้อมทั้งในเรื่อง บุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยีและสถานที่ ดังนั้น ในระยะแรกนี้ เห็นควรให้หน่วยงานที่มี ความพร้อมและมีบทบาทในการดำเนินการในเรื่องนี้อยู่แล้วดำเนินการต่อไปก่อน เช่น กระทรวง สาธารณสุขรับผิดชอบดำเนินการในเรื่องมูลฝอยติดเชื้อ แต่ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายว่าเมื่อราชการ ส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมที่จะดำเนินการเอง จะโอนการบริหารจัดการไปยังราชการส่วน ท้องถิ่นนั้นต่อไป นอกจากนี้ หากท้องถิ่นใดยังไม่มีขีดความสามารถในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากครัวเรือน ให้ร่วมกับส่วนราชการอื่นหรือท้องถิ่นอื่นที่มี ศักยภาพดำเนินการ

สำหรับข้อยกเว้นในร่างมาตรา ๔ นั้น เห็นควรให้ความเห็นชอบตามร่างที่ กระทรวงสาธารณสุขเสนอ และในกรณีโรงงานหรือสถานประกอบการใด ๆ นำสิ่งปฏิกูลหรือ วัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่เป็นพิษหรืออันตรายจากโรงงานมาผสมหรือปนกันกับสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช่ แล้วที่ไม่เป็นพิษหรืออันตราย เพื่อจะได้เสียค่าใช้จ่ายในการกำจัดน้อยลงนั้น โดยที่การกระทำ ดังกล่าวจะมีผลทำให้เกิดปัญหาความปลอดภัยต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้ สมควรให้มีมาตรการ ทางด้านกฎหมายรองรับ ดังนั้น หากยังไม่มีการกำหนดบทลงโทษไว้อย่างชัดเจน เหมาะสม เพียงพอ ก็ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แก้ไขเพิ่มเติมด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความ เกรงกลัวและไม่กล้าฝ่าฝืนต่อไป

ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขรายงานว่า พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลและจัดการปัญหาด้านการสาธารณสุข สิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยกระจายอำนาจให้ราชการ ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ รวมทั้งมีอำนาจในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ได้ ซึ่งในปัจจุบันสภาวะการณ์ต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นผลให้ปัญหาบางประการมี ความรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่เกิดใน ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งทำให้ราชการส่วนท้องถิ่นหลาย ๆ แห่งต้องมีภาระเรื่องค่าใช้จ่ายในการกำจัด เพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะราชการส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดให้มีระบบการกำจัด สิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนและการดำเนินการที่สูงมาก **จึงสมควรปรับปรุงบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยได้ จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้**

๑. แก้ไขบทนิยามคำว่า “**มูลฝอย**” ให้ครอบคลุมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ และหรืออันตรายจากครัวเรือน โดยยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่เป็นพิษและหรืออันตรายจากโรงงานและให้ครอบคลุมถึงการเก็บมูลฝอยในสถานที่อื่นด้วย

๒. เพิ่มเติมคำว่า “**เก็บ ขน**” ไว้ในการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย และเพิ่มข้อกำหนดให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับส่วนราชการอื่น หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน

๓. เพิ่มข้อกำหนดในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดการหรือมอบให้บุคคลใด กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยด้วยวิธีการที่ถูกหลักสุขาภิบาลตามกฎหมายกระทรวง และเพิ่มอำนาจให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยได้โดยไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

๔. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ พร้อมกันไปในวันวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ **ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๖ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์** และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นคณะกรรมการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักการพิจารณาและกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๕ คน ประกอบด้วย

๑. นายสุวัฒน์	วรรณศิริกุล	เป็นประธานคณะกรรมการ	
๒. นายวินัย	วิริยกิจจา	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง	
๓. นายประสิทธิ์	ชัยวิรัตน์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง	
๔. นางพรพิชญ์	พัฒนกุลเลิศ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม	
๕. นายเชน	เทือกสุบรรณ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ	
๖. นางกุสุมาลวดี	ศิริโกมุท	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ	
๗. นายจาตุรงค์	เพ็ญนรพัฒน์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ	
๘. นายประเวศ	อรรถศุภผล	*๙. นายบุญเลิศ	น้อมศิลป์
*๑๐. นายวัชร	พรหมเจริญ	*๑๑. นายสาโรช	คัชมาตย์
*๑๒. นายธีระ	พิทักษ์ประเวช	๑๓. นายภัทรศักดิ์	โอสธานุเคราะห์
๑๔. นายอุดมเดช	รัตนเสถียร	๑๕. ว่าที่เรือโท	วัลลภ ยังตรง
๑๖. นางสาวสุวิมล	พันธ์เจริญวรกุล	๑๗. นางสาวชรินทร์	พุทธิปวน
๑๘. นายสัญญาชัย	วงศ์สุนทร	๑๘. นายประเสริฐ	จันทร์รวงทอง

หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

๒๐. นางสาวพัชรินทร์ ยะค่านะ	๒๑. นายชวลิต	มหาจันทร์
๒๒. นายเอกธวัช อินทร์รอด	๒๓. นายสานิต	ว่องสิทธิ์พงษ์
๒๔. นายบูรฮานูดีน อุซ็ิง	๒๕. นายเอนก	हुตั้งคบดี
๒๖. ว่าที่ร้อยตรี สุวิมล สุกิจจากร	๒๗. นายพินิจ	จันทร์สมบูรณ์
๒๘. นางสาวเฉลิมลักษณ์ เก็บทรัพย์	๒๙. นายปัญญา	จินาคำ
๓๐. นายสุชาติ แก้วนาโพธิ์	๓๑. นายสุวิทย์	เสริญมกุล
๓๒. นายบุญส่ง ไช้เกษ	๓๓. นายชยัน	วิพรหมชัย
๓๔. นางสาวอรดี สุทศศรี	๓๕. นายภัทรารุช	พุกพิบูลย์

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติพร้อมด้วย รายงานการพิจารณาต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้**บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) ในวันพุธที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๗** ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่สอง ชั้นกรรมวิธีการ **ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) ในวันพุธที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๗** โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้ว ได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขถ้อยคำแต่อย่างใด ต่อมาที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมาก และให้วุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่าจะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใด หรือจะตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙^๑ และ **ในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา เมื่อวันที่อังคารที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการการสาธารณสุข**

^๑ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙ บัญญัติว่า “เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องหรือในกรณีที่มีความจำเป็น วุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อไป

**วุฒิสภา* เป็นผู้พิจารณาเสนอรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ซึ่งกรรมาธิการ
คณะนี้ประกอบด้วย**

๑. นายวีรพงศ์	สกลกิติวัฒน์	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลโท ปัญญา	อยู่ประเสริฐ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายเด่น	โต๊ะมีนา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนิรันดร์	พิทักษ์วัชระ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายนิคม	เชาว์กิตติโสภณ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นางมาลินี	สุขเวชชวรกิจ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นายประสิทธิ์	พิฑูรกิจจา	โฆษกคณะกรรมการ
๘. นายสวัสดิ์	ทรัพย์เจริญ	เลขานุการคณะกรรมการ
๙. นายจอห์น	อึ้งภากรณ์	กรรมาธิการ
๑๐. นายจำเอน	จิตรธร	กรรมาธิการ
๑๑. นายชิต	เจริญประเสริฐ	กรรมาธิการ
๑๒. นายประศักดิ์	ณ กาศสินธุ์	กรรมาธิการ
๑๓. นางมลิวลัย	เงินหมื่น	กรรมาธิการ
๑๔. นายวิจิตร	มโนสิทธิศักดิ์	กรรมาธิการ
๑๕. นายสมบัติ	วรามิตร	กรรมาธิการ

**ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป
ซึ่งรายงานของคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภาสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้**

ในปัจจุบันการจัดการปัญหาเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่นมีกฎหมายหลายฉบับที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในส่วนของกฎหมายที่อยู่ในกำกับดูแลของกระทรวงสาธารณสุขมีพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่มีลักษณะกระจายอำนาจให้ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ใช้อำนาจ กระทรวงสาธารณสุขเป็นเพียงหน่วยงานสนับสนุน รวมทั้งเครือข่ายอื่น ๆ ในการที่จะสร้างความเข้มแข็ง เพื่อให้ราชการท้องถิ่นมีความสามารถในการดูแลจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ในเรื่องของการจัดสิ่งปฏิภูลมูลฝอยของตนเองได้

แต่บทบัญญัติในปัจจุบันมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการอยู่บางจุด จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขปรับปรุง เนื่องจากแหล่งที่เกิดขยะมูลฝอยจะมีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องที่อยู่ในกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐหลายหน่วย นอกจากราชการส่วนท้องถิ่นแล้ว ยังมีกฎหมายโรงงานซึ่งอยู่ในอำนาจของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งจะมี

*ที่มา : รายงานของคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙ สำนักกรรมาธิการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปัญหาว่าถ้าเป็นขยะที่เกิดขึ้นอยู่นอกเขตบริเวณโรงงานก็จะอยู่ภายใต้การจัดการของราชการท้องถิ่นตามกฎหมายสาธารณสุขอย่างชัดเจน แต่ถ้าเป็นขยะที่เกิดในบริเวณโรงงาน ซึ่งมีองค์ประกอบหลายส่วนด้วยกัน จะมีทั้งขยะอุตสาหกรรมที่เป็นพิษ ขยะที่เป็นขยะธรรมดาที่เกิดในสำนักงาน และบริเวณที่พักคนงาน ซึ่งมีกฎหมายโรงงานเข้ามาเกี่ยวข้องจะทำให้มาคาบเกี่ยวกับอำนาจปกครองของท้องถิ่นบางส่วนในแง่ของความเหมาะสมที่จะให้หน่วยงานใดเข้ามาดูแล ถ้าเป็นกากอุตสาหกรรมที่เป็นพิษค่อนข้างชัดเจนว่ามีกระบวนการวิธีการจัดการตามกฎหมายในโรงงานอย่างชัดเจน ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายเฉพาะในพื้นที่นั้น สำหรับการใช้ในส่วนของพื้นที่บริเวณโรงงาน ถ้าเป็นขยะธรรมดาแต่อยู่ในพื้นที่โรงงาน ซึ่งมีวิธีการจัดการที่ไม่ยุ่งยาก ท้องถิ่นก็มีความสามารถในการดูแล โดยสภาพอำนาจการปกครองท้องถิ่นก็ควรให้ทางราชการท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลภายใต้กฎหมายสาธารณสุข แต่ในการปฏิบัติยังไม่ชัดเจน ทั้งนี้ พิจารณาแล้ว คงจะเกิดขึ้นจากสาเหตุ ๕ ประการ ดังนี้

ประการที่ ๑ ความหมายของคำว่า **“มูลฝอย”** ในตัวพระราชบัญญัติการสาธารณสุขอาจยังให้ความหมายไม่ชัดเจนนัก จึงได้เสนอให้แก้ไขคำนิยาม คำว่า **“มูลฝอย”** เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยแยกส่วนออกมา ปกติที่นิยามไว้เดิม ในกฎหมายสาธารณสุข คือ **เศษสิ่งเหลือใช้ทั่ว ๆ ไปที่เกิดจากกิจกรรมของประชาชนในชุมชน ซึ่งดูเหมือนจะมีความหมายครอบคลุมไปทั้งหมด** แต่เนื่องจากในพื้นที่บริเวณโรงงานจะมีกฎหมายโรงงานกำหนดลักษณะของกากอุตสาหกรรมที่เป็นพิษ ซึ่งถือเป็นมูลฝอยหรือขยะประเภทหนึ่งที่ต้องถูกจัดการตามกระบวนการจัดการของกฎหมายโรงงาน ซึ่งได้มีการแก้ไขคำนิยามให้ชัดเจนขึ้น โดยมีการยกเรื่องของมูลฝอยติดเชื้อ หรือขยะติดเชื้อ กับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้เด่นชัดขึ้น เพื่อการวางกลไกการจัดการตามวิธีการเฉพาะให้ชัดเจนเพื่อประสิทธิภาพในการจัดการโดยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

ประการที่ ๒ เรื่องของคำนิยามเพื่อการแก้ไขปรับเปลี่ยนถ้อยคำให้ตรงกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากในขณะที่มีการประกาศใช้กฎหมายสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบางประเภทยังไม่ได้เกิดขึ้น คือ องค์การบริหารส่วนตำบล จึงได้มีการแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะกฎหมายกระจายอำนาจ

ประการที่ ๓ เรื่องศักยภาพในการบริหารจัดการของท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่าย แต่เดิมกฎหมายสาธารณสุขและกฎหมายที่จัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทกำหนดว่าการกำจัดขยะมูลฝอยเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ดังนั้น ลักษณะการจัดการมีวิธีการ ๓ วิธีการ คือ

๑. กฎหมายสาธารณสุขให้อำนาจแก่ราชการท้องถิ่นสามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียมการให้บริการเฉพาะในส่วนเก็บขยะ แต่ในกระบวนการยังมีการกำจัดอีก ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายแต่กฎหมายปัจจุบันยังไม่ได้ให้อำนาจในการเก็บค่าธรรมเนียมการกำจัด เหตุผลแต่เดิมที่ไม่มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการกำจัด เนื่องจากวิธีการจัดการท้องถิ่นสมัยก่อนมีการเก็บ

ขยะไปจริง แต่นำไปกองไว้เฉย ๆ ไม่มีค่าใช้จ่ายตรงนี้มากนักไม่มีการกำหนด แต่ปัจจุบันภาวะการณ์เปลี่ยนไปมีหน่วยราชการท้องถิ่นได้จัดระบบการกำจัดที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอย่างเหมาะสม และมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนบริหารจัดการจึงมีข้อขัดข้องในเรื่องงบประมาณในการสนับสนุนส่วนนี้

๒. สำหรับท้องถิ่นที่มีการจัดการที่ถูกต้อง และมีการลงทุนอย่างนี้สมควรที่จะมีอำนาจในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการกำจัดเพิ่มขึ้นด้วย แต่บางท้องถิ่นไม่มีอำนาจตรงส่วนนี้ เพราะยังขาดการจัดการที่ถูกต้อง หรือเป็นองค์กรขนาดเล็ก

๓. ข้อสังเกตที่เสนอโดยคณะกรรมการกลั่นกรอง เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีที่พิจารณาเสนอว่า เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นใหม่ ศักยภาพในการจัดการอาจยังไม่เพียงพอควรให้มีการประสานความร่วมมือเป็นลักษณะศูนย์รวมระหว่างราชการส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการ เพราะบางพื้นที่ไม่เหมาะสมในการลงทุนในพื้นที่บริการขนาดเล็ก โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ เพื่อเพิ่มช่องทางในการดำเนินการในการร่วมมือกันระหว่างราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐอื่น

ประการที่ ๔ ข้อเสนอของคณะกรรมการกลั่นกรองถึงสภาพบังคับ เนื่องจากได้มีการนิยามส่วนของขยะมูลฝอยติดเชื้อ กับมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งเป็นภาระท้องถิ่นในการจัดการด้วย มีลักษณะที่เป็นอันตรายมากกว่าขยะธรรมดาถ้ามีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ทางคณะกรรมการกลั่นกรองจึงนำเสนอคณะรัฐมนตรีว่าจะเพิ่มสภาพบังคับเข้าไปคือ เพิ่มบทกำหนดโทษ สำหรับผู้ที่กระทำผิดในส่วนของขยะติดเชื้อ ขยะที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้เหมาะสมขึ้น เพราะโทษเดิมนั้นไม่เหมาะสม

ประการที่ ๕ เรื่องการสร้าง ความชัดเจน เพื่อเป็นแกนกลางเพื่อประโยชน์กับท้องถิ่นที่ยังไม่มีศักยภาพในบางเรื่องที่เป็นเทคนิคทางวิชาการ แต่เดิมกฎหมายกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งทำหน้าที่รักษาการตามกฎหมาย สามารถออกกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้แต่ยังไม่ชัดเจนในเรื่องเทคนิครายละเอียดมากนัก และกระบวนการในการออกกฎหมายกระทรวงมีขั้นตอนในการดำเนินการไม่รวดเร็ว ดังนั้น ได้เสนอให้เพิ่มเติมความในส่วนของอำนาจในการออกกฎหมายกระทรวงของรัฐมนตรีให้สามารถออกประกาศกระทรวงในบางเรื่องที่เป็นเทคนิควิชาการเฉพาะ และมีลักษณะเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

● พระราชบัญญัติการสาธารณสุข ครอบคลุมเฉพาะการเก็บรวบรวมและขนส่ง ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเอกชน ไม่ได้รวมไปถึงการบำบัดและการกำจัด เช่น การหมักทำปุ๋ย การเผาในเตา การฝังกลบ การนำไปใช้ประโยชน์ เช่น วัสดุรีไซเคิล ก๊าซชีวภาพ เชื้อเพลิง เป็นต้น

● ส่วนค่าใช้จ่ายของเทคโนโลยีที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอย เช่น การฝังกลบ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ๓๕๖/บาท/ตัน เตาเผา ๒,๔๕๗ บาท/ตัน การหมักทำปุ๋ย ๘๓๖ บาท/ตัน ด้านกทม. มีค่าใช้จ่ายประมาณ ๕๐๐ บาท/ตัน แต่เก็บแค่ ๒๐๐ บาท/ตัน

● พระราชบัญญัติการสาธารณสุข ได้มอบอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น แต่ไม่ได้รับวิธีกำจัดขยะ จึงน่าจะกำหนดกฎหมายลูกออกมาบังคับใช้

● เรื่องของวิธีปฏิบัติในเรื่องของการกำจัดขยะที่กำหนดรายละเอียดของการดำเนินการว่าจะมีวิธีการอย่างไร เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ได้เลย วิธีปฏิบัติซึ่งพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีรายละเอียด

● ค่าธรรมเนียมในการเก็บและกำจัด ปัจจุบันเก็บต่ำมากไม่สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นในสถานการณ์ปัจจุบัน ภายใต้กฎกระทรวง ควรเพิ่มค่ากำจัดขยะเข้าไปด้วย เดิมมีแต่การเก็บขนขยะ

- ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฉบับนี้ โดยหลักการแล้ว เห็นด้วยในเรื่องของการแก้ไข ๗ ประการ คือ

ประการที่ ๑ มาตรา ๔ นิยามของคำว่า “มูลฝอย” ให้รวมไปถึงเรื่องของมูลฝอยติดเชื่อมูลฝอยที่เป็นพิษ และอันตรายจากครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช่แล้ว และหรือเป็นพิษอันตรายจากโรงงาน ซึ่งอยู่ในการควบคุมดูแลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ประการที่ ๒ เรื่องของราชการส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๔ ซึ่งมีความหมายว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

ประการที่ ๓ แก้ไขในเรื่องของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด)

ประการที่ ๔ แก้ไขหมวดที่ ๓ จากการกำจัดสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย เป็นการจัดการขยะมูลฝอย

ประการที่ ๕ ในมาตรา ๑๘ แก้ไขให้มีความครอบคลุมในเรื่องของการเปิดโอกาสให้ราชการส่วนท้องถิ่นได้มีกรร่วมมือกับส่วนราชการอื่นในการดำเนินการเก็บขนกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยร่วมกันได้

ประการที่ ๖ การแก้ไขมาตรา ๒๐ (๔) การกำหนดค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง กรณีราชการส่วนท้องถิ่นจัดการหรือมอบให้บุคคลใดกำจัด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

ประการที่ ๗ เรื่องของการกำหนดโทษในกรณีของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื่อ ซึ่งได้มีการเพิ่มเติมบทกำหนดโทษไว้ในการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งนี้

● นิยามของขยะมูลฝอย ที่ตัดคำว่า “ยกเว้นมูลฝอยจากโรงงาน” ออกไปนั้น จะต้องครอบคลุมทั้งขยะทั่วไปและขยะที่เป็นพิษด้วย ทางกรมโรงงานก็มีความห่วงใยในเรื่องที่เกี่ยวกับมาตรฐานของการกำจัดของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะข้อมูลเมื่อปี ๒๕๔๕ มีขยะที่เป็นพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ ๘ แสนตันต่อปี เป็นขยะทั่วไป

ประมาณ ๓.๕ ล้านตัน จำนวนโรงงานผู้รับบริการกำจัดกากทั่วประเทศที่กรมโรงงานออกใบอนุญาตไปแล้วขณะนี้สามารถกำจัดกากได้ประมาณ ๑๐ ล้านตันต่อปี ซึ่งมาตรฐานของโรงงานกลุ่มที่ออกใบอนุญาต จะดูเฉพาะเรื่องหลุมฝังกลบอย่างเดียวยังสำหรับขยะด้านอุตสาหกรรมจะมี ๒ ประเภท คือ อันตรายกับทั่วไป ดังนั้นจะเห็นว่า มาตรฐานของหลุมฝังกลบของขยะอันตรายและขยะทั่วไปของกระทรวงอุตสาหกรรมจะสูงกว่ามาตรฐานหลุมฝังกลบของเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในประเทศที่ออกโดยกรมควบคุมมลพิษ และเห็นควรจะให้มีการเพิ่มเติมในเรื่องของการยกเว้นขยะที่มีพิษจากโรงงานไว้

● ปัจจุบันมีอุตสาหกรรมจังหวัดทุกจังหวัด และกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีการถ่ายโอนอำนาจสู่ท้องถิ่นในการอนุญาตโรงงานบางประเภทเท่าที่เราคิดว่าทางท้องถิ่นพร้อมและทางกรมโรงงานมีนโยบายที่จะถ่ายโอนอำนาจมากขึ้นให้กับทางจังหวัด ในกรณีที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมตัดเฉพาะส่วนที่ไม่เป็นพิษออกนั้น ทางกระทรวงมีนโยบายตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ แล้วว่าขยะส่วนที่เป็นส่วนของโรงงานอุตสาหกรรมทางกระทรวงอุตสาหกรรมยังมีนโยบายที่อยากจะดูแลอยู่ไม่ว่าจะเป็นขยะที่มีพิษและไม่มีพิษ แต่ปัจจุบันได้หารือกันแล้วยังเห็นด้วยว่าประเด็นคำว่า “ยกเว้น” ควรจะคงไว้เฉพาะส่วนที่เป็นอันตราย

● นโยบายทางด้านกรการกระจายอำนาจว่าในแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจจะกำหนดว่าให้ถ่ายโอนโรงงานกำจัดขยะ ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลของกรมโยธาธิการ กรมโยธาธิการจะเป็นผู้ดูแลทั้งหมดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือเทศบาล และยังมีโรงบำบัดน้ำเสีย ซึ่งอยู่ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุขเหมือนกัน ซึ่งขณะนี้จะมีประเด็นปัญหาขึ้นมา คือ ในบางแห่งเมื่อโอนไปแล้วเทศบาลอาจมีปัญหาเรื่องการรับโอนเพราะขยะบางแห่งเป็นลักษณะรวมจึงมีการปรับว่า บางแห่งองค์กรการบริหารส่วนจังหวัดจะเป็นผู้รับไปดำเนินการต่อไป สำหรับเรื่องการเตรียมความพร้อมหรือไม่นั้น การที่จะรับโอนกิจการพวกนี้หน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินการเดิมจะต้องไปเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจะรับโอนไม่ว่าจะเป็นเครื่องจักร เครื่องมือ หรือช่วยในการวางระบบต่าง ๆ นอกจากนั้นยังต้องร่วมกับทางสำนักงานสิ่งแวดล้อมเตรียมการต่าง ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมต่อไป

ข้อสังเกตและข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิการ

๑. กฎหมายให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่น ในการจัดการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่มีศักยภาพในการกำจัดขยะที่เป็นพิษอันตราย ซึ่งต้องใช้งบประมาณมากในการสร้างระบบ การเก็บ ขน และกำจัด

๒. การควบคุมป้องกันขยะที่เป็นพิษหรืออันตราย ที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนและสภาพแวดล้อมในกรณีอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในขณะขนส่ง หรือถูกทิ้งหรือเก็บไว้ใกล้แหล่งชุมชน หากไม่มีระบบที่ดีพอ อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและสภาพแวดล้อมให้เกิดอันตรายได้

๓. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องขยะและมูลฝอย มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม การออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ของแต่ละหน่วยงานอาจมีความซ้ำซ้อนกัน ควรกำหนดให้มีพระราชบัญญัติที่เป็นกฎหมายหลักเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

๔. ควรให้ท้องถิ่นที่มีขีดความสามารถได้บริหารจัดการระบบขยะ ที่ตกค้างโดยให้การสนับสนุนให้แก่บางจังหวัดที่มีศักยภาพและใกล้แหล่งนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งมีโรงงานอยู่ค่อนข้างมาก อาทิ ปทุมธานี สมุทรปราการ ชลบุรี เพราะมีทรัพยากรมากและคุ้มค่ากับการลงทุน

๕. การแก้ไขประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับ ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น มีความสะดวกกว่าการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมพร้อมให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านเทคนิค ด้านกำจัดสิ่งปฏิกูลวัสดุที่ไม่ใช้แล้วกับราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีลักษณะการดำเนินการคล้ายกับกรุงเทพมหานครที่ขยะมูลฝอยทั่วไปในท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ในส่วนขยะมีพิษทางกรมโรงงานอุตสาหกรรมจะเป็นผู้ดำเนินการ

๖. คณะกรรมการเห็นด้วยกับกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขที่ขอปรับปรุงคำนิยามคำว่า **“มูลฝอย”** ในร่างมาตรา ๓ เป็นดังนี้ **มูลฝอย** หมายความว่า **“เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ วัสดุพลาสติก ภาชนะ ที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากโรงงาน**

๗. การขาดจิตสำนึกของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ดูแลกำจัดขยะ ต้องการลดต้นทุนการกำจัดขยะจึงมีการดำเนินการไม่ถูกต้องตามขั้นตอนของมาตรฐาน ดังนั้น เห็นควรให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดเป็นมาตรการเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

๘. การกำหนดโทษปรับหรือจำคุก ถ้ามีการลดอัตราโทษลงมาจะทำให้มีการฝ่าฝืนมากขึ้น

.....

บันทึก

ประกอบ

ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ รับหลักการร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอและให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๑) เนื่องจากบทนิยาม คำว่า “มูลฝอย” ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติไว้ไม่ชัดเจนทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติในการตีความระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่นตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

(๒) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้มีบทบัญญัติให้ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกับราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยได้ ทำให้ราชการส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณเกิดปัญหาในทางปฏิบัติและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

(๓) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้มีบทบัญญัติให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บค่าธรรมเนียมการให้บริการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยได้

๒. กระทรวงสาธารณสุขได้เสนอหลักการที่ขอแก้ไข ดังนี้

(๑) แก้ไขบทนิยาม “มูลฝอย” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยให้หมายความรวมถึง มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษและหรืออันตรายจากครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่เป็นพิษและหรืออันตรายจากโรงงาน เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจจัดการของหน่วยงานในเรื่องกำจัดสิ่งปฏิกูล

(๒) แก้ไขชื่อหมวด ๓ ให้เรียกชื่อหมวด ๓ ใหม่ว่า การเก็บ ขน หรือกำจัด สิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

(๓) แก้ไขมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเพิ่มเติมว่า การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจร่วมกับส่วนราชการอื่นหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่พร้อมในการดำเนินการเรื่องกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย สามารถร่วมกับส่วนราชการอื่นหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นได้

(๔) แก้ไขมาตรา ๒๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่น กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ในการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยได้ ในกรณีราชการส่วนท้องถิ่นใดจัดการหรือมอบให้บุคคลใด กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยด้วยวิธีการที่ถูกหลักสุขาภิบาลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยได้ ทั้งนี้ อัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถออกข้อกำหนดท้องถิ่นในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยมีเงื่อนไขให้ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการในเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้ถูกหลักสุขาภิบาลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓. ข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีคณะที่ ๔ มีข้อสังเกต ๒

ประการ คือ

(๑) ตามร่างมาตรา ๖ เรื่องการดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่เป็นพิษ จำเป็นต้องมีการควบคุม กำกับดูแลด้วยวิธีการพิเศษเฉพาะ ซึ่งในกรณีนี้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจะยังไม่พร้อม จึงเห็นว่าควรให้หน่วยงานที่มีความพร้อมและมีบทบาทในการดำเนินการในเรื่องนี้อยู่แล้ว ดำเนินการไปก่อน เช่น กระทรวงสาธารณสุข

(๒) ตามร่างมาตรา ๔ เห็นว่าควรมีมาตรการทางด้านกฎหมายรองรับ ในกรณีที่โรงงานหรือสถานประกอบกิจการใด นำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่เป็นพิษหรืออันตรายจากโรงงาน มาผสมหรือปนกับสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่ไม่เป็นพิษหรืออันตราย เพื่อจะได้เสียค่าใช้จ่ายน้อยลงซึ่งทำให้เกิดปัญหาความปลอดภัยต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้

๓.๒ กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) มีข้อสังเกตว่าควรแก้ไขนิยาม “มูลฝอย” ที่กำหนดว่า “ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่เป็นพิษและหรืออันตรายจากโรงงาน” ควรแก้ไขเป็น “ยกเว้นสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วจากโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน”

๓.๓ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม(กรมควบคุมมลพิษ) มีข้อสังเกตว่า เนื่องจากมูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษและหรืออันตรายจากครัวเรือนมีลักษณะที่แตกต่างจากมูลฝอยชุมชนทั่วไป จึงจำเป็นต้องมีการจัดการด้วยวิธีการที่พิเศษเฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากการจัดการมูลฝอยชุมชน เห็นควรให้กำหนดคำนิยามแยกออกจากมูลฝอยชุมชน เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรเปลี่ยนคำว่า “มูลฝอยเป็นพิษ และหรืออันตรายจากครัวเรือน” เป็น “มูลฝอยที่เป็นพิษและหรืออันตรายจากชุมชน” เพื่อให้ความหมายของแหล่งกำเนิดจากชุมชนแยกจากแหล่งกำเนิดจากโรงงานได้อย่างชัดเจน

๓.๔ กระทรวงมหาดไทย (กรุงเทพมหานคร) มีข้อสังเกตว่าควรเพิ่มข้อความในมาตรา ๔ เกี่ยวกับนิยามคำว่า “มูลฝอย” ให้หมายถึงสารเคมีที่เสื่อมสภาพ หรือหมดอายุการใช้งานจากห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ด้วย

๓.๕ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) มีข้อสังเกตว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” โดยแก้ไขความใน (๓) เดิม “ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด” เป็น “นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด” เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และแก้ไขความใน (๕) เดิม “ปลัดเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา” เป็น “นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา” เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้มีผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและกรมอนามัย) ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครองและกรุงเทพมหานคร) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด

๔. คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาแก้ไขในสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๔.๑ บทนิยาม คำว่า “มูลฝอย” ในมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมให้หมายถึง “เศษวัสดุ” ด้วย และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนโดยยกเว้นวัสดุของโรงงานที่ไม่ใช่แล้วซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เนื่องจากในทางปฏิบัติราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเรื่องมูลฝอยทุกชนิดที่เกิดขึ้นในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้นทั้งหมด ยกเว้น สิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยและการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อแยกหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการอื่นตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานให้ชัดเจนขึ้น ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อสังเกตของกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ) กระทรวงมหาดไทย (กรุงเทพมหานคร) และกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) (ร่างมาตรา ๓)

๔.๒ แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ กฎหมายปัจจุบันได้บัญญัตินิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” และคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ไว้ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติต่าง ๆ ดังกล่าว ทั้งนี้ตามข้อสังเกตของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) (ร่างมาตรา ๔ และร่างมาตรา ๕)

๔.๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ ซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ แต่โดยที่เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม การออกเป็นกฎกระทรวงไม่ทันต่อเหตุการณ์ จึงแก้ไขเพิ่มเติมให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดเรื่องดังกล่าวได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ในเรื่องดังกล่าวมีความคล่องตัวและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๖)

๔.๔ แก้ไขชื่อหมวด ๓ จาก “การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย” เป็น “การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย” เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระในร่างมาตราต่างๆ ภายใต้หมวด ๓ (ร่างมาตรา ๗)

๔.๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการในเรื่องการเก็บขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และในการดำเนินการดังกล่าวราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการในเรื่องการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ภายใต้ข้อตกลงร่วมกันได้ เนื่องจากการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีศักยภาพในการดำเนินการแตกต่างกันไป นอกจากนี้ยังเห็นว่าหากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้ เพื่อเป็นมาตรฐานกลางให้ราชการส่วนท้องถิ่นต่างๆ มีหลักเกณฑ์ในเรื่องการทำข้อตกลงร่วมกันได้ ซึ่งทั้งนี้ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๔ (ร่างมาตรา ๘)

๔.๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ (๔) ให้ราชการส่วนท้องถิ่น กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทนในการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยได้ เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการเก็บค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นนั้น จะต้องมียุติดำเนินการในเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยให้ถูกต้องด้วยสุลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๙)

๔.๗ เพิ่มมาตรา ๖๘/๑ มาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒ ซึ่งเป็นบทกำหนดโทษ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในเรื่องมูลฝอยติดเชื้อหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เพื่อให้มีโทษสูงชันกว่าการกระทำความผิดในเรื่องมูลฝอยทั่วไป ทั้งนี้เป็นไปตามข้อสังเกตของคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๔ (ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๔๕

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการเรื่องการจัดตั้งปฏิภูลหรือมูลฝอยได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเรื่องการจัดตั้งปฏิภูลหรือมูลฝอย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

(๕) กำหนดโทษในกรณีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (เพิ่มมาตรา ๖๘/๑ มาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ยังไม่ชัดเจน ซึ่งทำให้อำนาจการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดตั้งปฏิภูลหรือมูลฝอยเกิดความซ้ำซ้อนกันและการกำหนดบทนิยามในเรื่อง “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้การดำเนินการในเรื่องการจัดตั้งปฏิภูลและมูลฝอยไม่ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและกำหนดวิธีการในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการกำหนดบทกำหนดโทษในเรื่องมูลฝอยติดเชื้อ และมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายมิได้มีบทกำหนดโทษไว้ รวมถึงสมควรกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการ หรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๓. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๔. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓ ร่างมาตรา ๔ และร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“**“มูลฝอย”** หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“**“ราชการส่วนท้องถิ่น”** หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“**“เจ้าพนักงานท้องถิ่น”** หมายความว่า

- (๑) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๒) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล
- (๓) นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๕) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมาย

กำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น”

๕. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ ให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

๖. ๒ องค์ประกอบของคณะกรรมการสาธารณสุข (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการสาธารณสุข เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ”

๖.๓ ในการดำเนินการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย ให้เป็นอำนาจราชการส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะ หรือราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจดำเนินการร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นก็ได้ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้”

๖.๔ ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการจัดการสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำและไม่เกินอัตราขั้นสูง ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนขั้นต่ำตามมาตรฐานของวิธีการที่ใช้ในการเก็บ ขน หรือ กำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย ทั้งนี้ ภาวจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุจริตตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๖.๕ การกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๖๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๖.๖ การกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๗๓/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๖) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๓/๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

.....

ประเด็นสำคัญ

จากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

๑. สรุปประเด็นสำคัญในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

เหตุผลที่รับหลักการ

๑) ด้วยเหตุที่ในปัจจุบันมีการทิ้งสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชุมชนได้ จึงเห็นด้วยกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่กำหนดบทลงโทษไว้ในร่างมาตรา ๖๘/๑ เพื่อควบคุมการทิ้งสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยกำหนดว่า **“ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอย ดิบเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหก เดือนหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”**

๒) เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่น โดยการเก็บ ขน หรือกำจัด สิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเวลาราชการ

เหตุผลที่ไม่รับหลักการ

๑) หากพิจารณาจากหลักการที่ขอแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะมีหลักการข้อ (๕) เพียงข้อเดียวเท่านั้นที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงสาธารณสุข กล่าวคือ บทกำหนดโทษในกรณีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับมูลฝอยดิบเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรือที่เป็นอันตรายจากชุมชน ส่วนหลักการในข้อ (๑) – (๔) นั้น เป็นเรื่องของราชการส่วนท้องถิ่นและของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงไม่เห็นด้วยที่มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เข้าสู่สภา และรัฐบาลควรถอนร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กลับไปแก้ไขเสียก่อนแล้วนำกลับมาเสนอให้รัฐสภาพิจารณาใหม่

๒) ด้วยเหตุผลใด จึงเขียนเหตุผลของการเสนอร่างกฎหมายฉบับนี้ว่า **“...นอกจากนั้นการดำเนินการในเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ไม่ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม...”** เพราะในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๐* ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นในเรื่องการเก็บ

*

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๓ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

มาตรา ๒๐ บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

ค่าธรรมเนียมดังกล่าวไว้ ทั้งความในหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวก็ได้กำหนดอำนาจในการจัดการขยะมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่นไว้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เช่น กฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด, กฎหมายว่าด้วยเทศบาล, กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น ราชการส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยอยู่แล้ว จึงเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความซ้ำซ้อนและเข้าไปแทรกแซงอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติไว้แล้ว

๓) บทนิยามคำว่า “มูลฝอย” นั้น หมายความรวมถึง โทรทัศน์, ตู้เย็น, คอมพิวเตอร์, แบตเตอรี่ ที่ใช้แล้วหรือไม่ และหากจะกำจัดจะทำอย่างไร เห็นว่าหากบริษัทที่ผลิตสินค้าได้ออกมาขายให้ผู้บริโภค ก็ควรให้บริษัทนั้น ๆ มีส่วนรับผิดชอบกับซาก สิ่งของเหล่านั้นด้วยไม่ว่าจะนำไปรีไซเคิล หรือรับซื้อคืน เป็นต้น

นอกจากนั้น ประชาชนทั่วไปที่ได้อ่านบทนิยามศัพท์คำว่า “มูลฝอย” แล้ว จะไม่เข้าใจความหมายอย่างแน่นอน มีแต่สมาชิก ที่ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เท่านั้นที่เข้าใจ เพราะประชาชนส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับคำว่า “ขยะ” ดังนั้น จึงเสนอแนะว่า ควรเพิ่มเติมถ้อยคำในส่วนของบทนิยามศัพท์จากคำว่า “มูลฝอย” เป็น “ขยะมูลฝอย” เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการเรียกชื่อดังกล่าว

๔) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้กำหนดบทนิยามศัพท์คำว่า “มูลฝอยติดเชื้อ”ไว้ ซึ่งอาจทำให้เกิดความสับสนในการแยกมูลฝอยติดเชื้อ กับมูลฝอยไม่ติดเชื้อ เพราะตามโรงพยาบาลต่าง ๆ จะมีทั้งมูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยไม่ติดเชื้อเป็นจำนวนมาก

ข้อสังเกตของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๕) การกำหนดบทลงโทษในร่างมาตรา ๑๑ ที่เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๓/๑ ไว้ว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่น ในกรณีทั้งมูลฝอยติดเชื้อหรือมูลฝอยที่เป็นพิษ

(๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

(๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ จะพึงเรียกเก็บได้

(๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ”

หรือเป็นอันตรายต่อชุมชนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท” เห็นว่าการกำหนดโทษปรับนั้นสูงเกินไป

๖) การกำหนดบทลงโทษในร่างมาตรา ๑๑ ที่เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๓/๒ ที่กำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) ในกรณีที่เกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้ท้องถิ่นมีข้อกำหนดของตนเอง แต่หากผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษอาญาถึงขั้นจำคุกและโทษปรับเป็นเงินถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมและไม่ถูกต้อง เพราะโทษของผู้ที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดดังกล่าว ไม่น่าจะต้องรับโทษถึงขั้นจำคุก

๗) บทนิยามคำว่า “มูลฝอย” มีความหมายครอบคลุมถึงอะไรบ้าง

๘) ความหมายของคำว่า “อุจจาระ บั๊สสาวะ” อยู่ภายใต้บทนิยามคำว่า “มูลสัตว์” หรือไม่ เพราะไม่มีรายละเอียดกำหนดว่าหมายรวมถึงอะไร

๙) สิ่งปฏิกูลจากโรงพยาบาล เช่น การผ่าตัดขา, แขน ถือเป็นซากสัตว์หรือไม่ และถูกจัดอยู่ในบทนิยามคำไหน

๑๐) การกำหนดอำนาจหน้าที่ในเรื่องของการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เช่น กรณีเทศบาลไปซื้อที่ดินที่อยู่ในเขตปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจัดทำบริเวณกำจัดขยะ เมื่อที่ดินดังกล่าวเป็นสิทธิของเทศบาลแล้ว หากเทศบาลจะกำจัดขยะในบริเวณดังกล่าว แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อนุญาตให้ทิ้งหรือกำจัดขยะในบริเวณดังกล่าว ดังนี้ถ้าตกลงกันไม่ได้ จะให้รัฐมนตรีหรือใครเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้าย

๑๑) การให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อบริหารจัดการในเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยนั้น จึงมีปัญหามาตามคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นใหม่ หากจะให้ดำเนินการในเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลโดยการฝังกลบ อาจจะยังไม่สามารถทำได้เนื่องจากมีงบประมาณไม่เพียงพอ

๑๒) ในการพิจารณากำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ซึ่งต้องออกเป็นกฎกระทรวง ในกรณีที่ต้องพิจารณารายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามสภาพสังคม นั้น เห็นว่า ทางฝ่ายนิติบัญญัติไม่สามารถจะทราบได้เลยว่าจะไปกำหนดรายละเอียดอย่างไร ซึ่งประเด็นเรื่องกำหนดรายละเอียดดังกล่าวนี้ เห็นควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย

๑๓) ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เห็นว่า ในการกำจัดขยะนั้นต่อไป อาจจะให้บริษัทเอกชนหรือบุคคลทั่วไปเข้ามาทำการเก็บหรือกำจัดขยะได้ ซึ่งคงจะต้องมีค่าธรรมเนียม

จึงขอเสนอแนะเป็นข้อสังเกตไปยังคณะกรรมการมาธิการฯว่า เมื่อมีการให้เอกชนมาดูแลในเรื่องดังกล่าว ควรมีการควบคุมในเรื่องของการกำหนดราคาค่าขนขยะให้มีความเหมาะสมด้วย

๑๔) ได้ตรวจสอบบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กับบทนิยามในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕* แล้วหรือไม่ หากบทนิยามดังกล่าวดังกล่าวมีความหมายแตกต่างกัน อาจจะทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในภายหน้าได้

๑๕) บทนิยามคำว่า “**เจ้าพนักงานท้องถิ่น**” ที่กำหนดว่า ให้หมายถึง **(๑) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ** นั้น อาจจะทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ได้ กล่าวคือ

ก. ในปัจจุบัน **ส่วนการปกครองที่ยังเป็นสภาตำบล** (สภาตำบลไดยังมีรายได้ต่อปีไม่ถึง ๑๕๐,๐๐๐ บาทรวมทั้งยังมีประชากรไม่ถึง ๒,๐๐๐ คน จึงยัง**ไม่สามารถยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้**) ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งสภาตำบลนี้มีอยู่ในชนบทและตามเกาะต่าง ๆ ดังนี้ การจัดการขยะมูลฝอยตามเกาะต่าง ๆ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดจะเข้าไปดูแลแก้ไขปัญหายังไร

ข. เนื่องจากบทนิยามดังกล่าวที่หมายความรวมถึง “**(๑)...สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด**” นั้น อาจเกิดปัญหาได้ เพราะ “**เจ้าพนักงานท้องถิ่น**” ที่**อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามร่างกฎหมายฉบับนี้อาจมีหลายคน ซึ่งอาจจะเกิดความทับซ้อนกันระหว่าง “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในเขตเดียวกันได้** ซึ่งหากเกิดปัญหาขึ้นมาแล้ว หน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบเพราะราชการส่วนท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นจะมีผู้บริหารของตนเองอยู่แล้ว

* พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดคำนิยามศัพท์ไว้ดังนี้

“**มลพิษ**” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้นที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“**ภาวะมลพิษ**” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน

“**แหล่งกำเนิดมลพิษ**” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

“**ของเสีย**” หมายความว่า ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสารหรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลวหรือก๊าซ

“**น้ำเสีย**” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นของเหลว รวมทั้งมลสารที่ปะปนหรือปนเปื้อนอยู่ในของเหลว

“**อากาศเสีย**” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง เถ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้

“**วัตถุอันตราย**” หมายความว่า วัตถุระเบิดได้ วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ และวัตถุเปอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกัมมันตรังสี วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข (พลตำรวจเอกประชา พรหมนอก)

ตอบชี้แจงว่า

๑) เนื่องจากในปัจจุบันปริมาณขยะในกรุงเทพมหานครมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาที่ค่อนข้างมาก หากนำขยะมูลฝอยไปทิ้งใกล้ที่ชุมชนใดก็จะเกิดปัญหาการต่อต้านเกิดขึ้น ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขจึงได้เห็นความสำคัญในเรื่องนี้ เพราะหากปล่อยให้ปริมาณขยะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะก่อให้เกิดเชื้อโรค ซึ่งหากจะรื้อให้หน่วยงานอื่น ๆ เสนอขอกำจัดขยะมูลฝอยนั้น ๆ เอง ก็ไม่สามารถที่จะรื้อได้เพราะปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำคัญของสังคม ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขจึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เข้าสู่สภา

๒) ส่วนประเด็นที่สมาชิก ได้ตั้งข้อสังเกตในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๐ นั้น ขอชี้แจงว่า ข้อสังเกตดังกล่าวนี้เป็นคนละประเด็นกับที่ทางกระทรวงสาธารณสุขขอแก้ไข ซึ่งประเด็นที่กระทรวงสาธารณสุขขอแก้ไขคือ ในมาตรา ๒๐ (๔) ที่บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น **ในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย** เพราะมาตรา ๒๐ ในกฎหมายเดิม ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมเฉพาะ**ค่าเก็บขยะ**เท่านั้น ซึ่งกลายเป็นปัญหาของท้องถิ่นในเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขมีเจตนารมณ์เสนอร่างกฎหมายฉบับนี้เข้าสู่สภาฯ ก็เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ทั้งในเรื่องการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถไปดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้เอง

๓) ตามที่สมาชิกได้ตั้งข้อสังเกตว่าบทกำหนดโทษในร่างมาตรา ๑๑ ที่ได้ขอแก้ไขเพิ่มความในมาตรา ๗๓/๒ ที่กำหนดว่า **“ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”** เป็นอัตราโทษที่สูงเกินไปหรือไม่นั้น **ขอชี้แจงว่า** อัตราโทษดังกล่าวเป็นอัตราโทษที่กำหนดโทษขั้นสูงไว้ ซึ่งหากจะกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำก็สามารถทำได้แต่ต้องเป็นดุลยพินิจของทางท้องถิ่น อีกทั้งยังได้บัญญัติคำว่า **“ไม่เกิน”** ไว้อยู่แล้วหรือจะให้ชำระค่าปรับเพียงอย่างเดียวก็ได้

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

มติที่ประชุม ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วยคะแนนเสียงข้างมาก

๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายและได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง

๑) องค์ประกอบของคณะกรรมการสาธารณสุข (ร่างมาตรา ๖/๑)

ตั้งข้อสังเกตการเขียนรูปแบบองค์ประกอบของคณะกรรมการสาธารณสุขนั้น ไม่ควรเขียนให้แต่ละตำแหน่งต้องติดกัน ควรเขียนแยกกันคนละบรรทัด ให้เหมือนรูปแบบการเขียนในร่างพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๑๕

๒) การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย (ร่างมาตรา ๙)

(๑) ตามที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “...โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนขั้นต่ำตามมาตรฐานของวิธีการที่ใช้ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย” นั้น ขอทราบความหมายของคำว่า **“โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่าย”** ว่าหมายความว่าอย่างไร

๓) เรื่องอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการ ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยนั้น ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาล ได้มีการกำหนดอัตราการจัดเก็บล่วงหน้าไปแล้ว ซึ่งในการแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีผลต่อการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้นได้กำหนดอัตราล่วงหน้าไปแล้วอย่างไร เช่น เทศบาลจังหวัดชะอำ ได้มีการคิดค่าบริการสำหรับการกำจัดขยะ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลอื่น ได้มีการขนขยะมาให้กำจัด ปรากฏว่าคิดอัตราค่าบริการตันละ ๔๕๐ บาท ซึ่งอัตรานี้ถือว่าสูงมาก ซึ่งได้เคยหารือกับเทศบาลจังหวัดชะอำ ก็ได้รับชี้แจงว่า อัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวคงยากที่จะปรับลดเพราะว่ามีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ด้วย

คณะกรรมการชี้แจงว่า

๑) การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นนั้น ที่กำหนดว่า **“โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่าย”** นั้น หมายความว่า การกำหนดอัตราขั้นต่ำและการกำหนดอัตราขั้นสูงที่กำหนดในกฎกระทรวงนั้นได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขที่จะออกกฎกระทรวงโดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นจริงของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการที่จะนำรายได้จากการจัดเก็บในส่วนนี้ไปดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามหลักวิชาการ ซึ่งในส่วนนี้ก็จะครอบคลุมทั้งในส่วนของอัตราขั้นต่ำและอัตราขั้นสูงด้วย ซึ่งไม่ได้หมายความว่าต้องเกินกว่านั้นได้ ซึ่งคงต้องอยู่ในกรอบของกฎกระทรวงเป็นหลัก

๒) ที่ต้องกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมว่า **ไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำและไม่เกินอัตราขั้นสูงนั้น** มีประเด็นปัญหาคือว่า หากมีการเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเกรงว่าตนจะไม่ได้รับเลือกตั้งจึงอาจมีการเสนอขอเก็บค่าธรรมเนียมที่ต่ำกว่าต้นทุนหรือไม่มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเลย ซึ่งอาจจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ เพราะจะทำให้การจัดเก็บสิ่งปฏิภูลไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งคณะกรรมการฯ จึงต้องแก้ไขโดยต้องอาศัยข้อกฎหมายว่าจะไปคำนวณต้นทุนให้ตามวิธีการจัดเก็บจริงว่าอย่างน้อยต้องมีต้นทุนในการจัดเก็บขั้นต่ำประมาณเท่าใด

๓) ในกรณีหากราชการส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมไปก่อนล่วงหน้าที่กฎกระทรวงฉบับนี้จะออกนั้น ในประเด็นนี้เห็นว่า เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้กำหนดบทเฉพาะกาลเอาไว้ ดังนั้น เมื่อกฎหมายนี้มีการประกาศใช้ก็ต้องมีผลบังคับใช้ทันที ซึ่งต้องครอบคลุมไปถึงในกรณีที่มีการจัดเก็บไว้ก่อนด้วย

๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา

ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>		ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>		ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>		ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>		ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓</u>	แก้ไขบทนิยามคำว่า “มูลฝอย”ในมาตรา ๔	มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ~~ซึ่งใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใด~~ ~~ซึ่งมีลักษณะพิเศษตามที่กำหนดไว้ด้วย~~ ~~ซึ่งใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใด~~

อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการสาธารณสุข เป็นกรรมการ
ให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการเพิ่มขึ้นใหม่ของคณะกรรมการ

<u>มาตรา ๗</u>	แก้ไขหมวด ๓ หมวด ๓ การจัดการสิ่งปฏิกูล และมูลฝอย	ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u>	แก้ไขความในมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๘	ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙</u>	แก้ไข (๔) ของมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๐ (๔)	มีการแก้ไข มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๒๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียม ไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำและไม่เกินอัตราขั้นสูงตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนขั้นต่ำตามมาตรฐานของวิธีการที่ใช้ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

<u>มาตรา ๑๐</u>	เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๘/๑	ไม่มีการแก้ไข
	มาตรา ๖๘/๑	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑</u>	เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๓/๑	ไม่มีการแก้ไข
	และมาตรา ๗๓/๒	
	มาตรา ๗๓/๑	ไม่มีการแก้ไข
	มาตรา ๗๓/๒	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๒</u>		ไม่มีการแก้ไข

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๑๖ โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วยคะแนนเสียงข้างมาก และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

คณะกรรมการธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว เห็นว่า เนื่องจากมีการปฏิรูประบบราชการโดยการปรับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการขึ้นใหม่ และปรับปรุงการบริหารงานของส่วนราชการเพื่อให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพจึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนขององค์ประกอบ “คณะกรรมการสาธารณสุข” ในร่างพระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ให้ถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งได้รับหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ขอให้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเพิ่มเติมเช่นกัน คณะกรรมการจึงเห็นสมควรเสนอให้เพิ่มเติมในส่วนของ “หลักการ” และ “เหตุผล” ดังนี้

---

* ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๑๖ บัญญัติว่า “เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๑๕ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่”

“หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๒/๑) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ “คณะกรรมการสาธารณสุข” เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการตามที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการ

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการเรื่องการจัดตั้งปฏิภูลหรือมูลฝอยได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเรื่องการจัดตั้งปฏิภูลหรือมูลฝอย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ (๔))

(๕) กำหนดโทษในกรณีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (เพิ่มมาตรา ๖๘/๑ มาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒)”

“เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ยังไม่ชัดเจนซึ่งทำให้อำนาจการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดตั้งปฏิภูลหรือมูลฝอยเกิดความซ้ำซ้อนกันและการกำหนดบทนิยามในเรื่อง “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งองค์ประกอบคณะกรรมการสาธารณสุข ยังไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการตามที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการ นอกจากนั้นการดำเนินการในเรื่องการจัดตั้งปฏิภูลและมูลฝอยไม่ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและกำหนดวิธีการในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการกำหนดบทกำหนดโทษในเรื่อง มูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายมิได้มีบทกำหนดโทษไว้ รวมถึงสมควรกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการ หรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติไม่เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการด้วยการด้วยคะแนนเสียงข้างมาก

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๕๓๕

กับ

ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น “มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ดงพลาสติค ภาชนะที่ใส่อาหาร เต้า มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น “ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชน และประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้ “อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งทีสร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ “ตลาด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสี้ยง่าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ดงพลาสติค ภาชนะที่ใส่อาหาร เต้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน”</p>

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
<p>“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม</p> <p>“สถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง</p> <p>“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น</p> <p>“ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น</p> <p>“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล (๒) ประธานกรรมการสุขาภิบาลสำหรับในเขตสุขาภิบาล (๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร 	<p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น”</p> <p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด (๒) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล (๓) นายองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>(๕) ปลัดเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา</p> <p>(๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น</p> <p>“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติ การตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสาธารณสุข</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดย คำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลสำหรับ กิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>(๒) กำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสภาวะความ เป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน</p> <p>กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่น หรือให้ใช้บังคับ เฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ -</p>	<p>(๕) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา</p> <p>(๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้ เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น”</p> <p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับ เฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็น รายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา”</p>

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
<p>มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการ เกษตร เลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการสาธารณสุข เป็นกรรมการและอธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ</p> <p style="text-align: center;">หมวด ๓ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/>	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการสาธารณสุข เป็นกรรมการให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ”</p> <p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกชื่อหมวด ๓ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p style="text-align: center;">“หมวด ๓ การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย”</p>

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
<p>มาตรา ๑๘ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น</p> <p>ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่ง แทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นหรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ได้</p> <p>มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขี้ฉี่ในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือ มูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้</p> <p>(๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและ สถานที่เอกชน</p>	<p>มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น</p> <p>ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้</p> <p>ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่ง แทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ได้”</p> <p>มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p style="text-align: center;">ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>(๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ</p> <p>(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บ และขนส่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงสุดตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ จะพึงเรียกเก็บได้</p> <p>(๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ</p> <p>มาตรา ๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท</p>	<p>“(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำและไม่เกินอัตราขั้นสูง ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนขั้นต่ำตามมาตรฐานของวิธีการที่ใช้ในการเก็บ ขน หรือ กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”</p> <p>มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕</p> <p>“มาตรา ๖๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p>

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
(เฉพาะส่วนเกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

มาตรา ๗๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) มาตรา ๓๒ (๒) มาตรา ๓๕ (๑) หรือ (๔) หรือมาตรา ๔๐ (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้นอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือในมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
อานันท์ ปันยารชุน
นายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

"มาตรา ๗๓/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๖) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๓/๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....
.....

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล : สภาพปัญหาและการจัดการ*

บทนำ

ปัจจุบันวิทยาการก้าวหน้า ประชากรเพิ่มอย่างรวดเร็ว อัตราการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น เพื่อผลิตเครื่องอุปโภคบริโภค อาหาร ที่อยู่อาศัย เป็นเหตุให้เศษสิ่งเหลือใช้มีปริมาณมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาของขยะมูลฝอย

ขยะ หรือ มูลฝอย หรือ ของเสีย เป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีผลต่อสุขภาพอนามัย มูลฝอยหรือของเสียกำลังมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะสาเหตุจากการเพิ่มของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจและทางอุตสาหกรรม นับเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชน ซึ่งต้องจัดการและแก้ไขปริมาณกากของเสียและสารอันตราย ได้แก่ ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสารพิษที่ปนเปื้อนอยู่ในแหล่งน้ำ ดิน และอากาศ ตลอดจนบางส่วนตกค้างอยู่ในอาหาร ทำให้ประชาชนทั่วไปเสี่ยงต่ออันตรายจากการเป็นโรคต่าง ๆ เช่น โรคมะเร็ง และ โรคผิดปกติทางพันธุกรรม เป็นต้น

สถานที่บางแห่งก็มีคนทิ้งขยะกันตามสะดวก โดยนำไปเทกองรวมกันไว้ริมทางเดินบ้าง โคนต้นไม้บ้าง ทำให้มีการหมักหมมเน่าเปื่อยสิ่งกลิ่นเหม็นคloy นอกจากนั้นกองขยะยังเป็นแหล่งชุมนุมของสัตว์นำโรคสารพัดชนิด เช่น ยุง แมลงวัน หนู แมลงสาบ ฯลฯ ยามที่ฝนตกลงมาน้ำฝนก็ชะเอาสิ่งสกปรกเน่าเหม็นในกองขยะไหลไปยังพื้นที่ใกล้เคียง และอาจจะไหลลงท่อระบายน้ำ และแม่น้ำลำคลองใกล้ ๆ อีกด้วย

การทิ้งขยะลงท่อระบายน้ำทำให้เกิดผลเสียอย่างร้ายแรง คือ ทำให้ท่อระบายน้ำอุดตัน เมื่อฝนตกก็ไม่สามารถระบายน้ำฝนได้ จึงเกิดสภาพน้ำท่วมขังตามถนนสายต่าง ๆ ตามตรอกซอกซอย และผลที่ตามมาก็คือ การเดินทางไปตามเส้นทางเหล่านั้นลำบากขึ้น การจราจรก็ติดขัดและถนนหนทางอาจจะได้รับความเสียหาย ซึ่งเมื่อน้ำลดลงสู่สภาพปกติก็ต้องซ่อมแซมใหม่ ทำให้ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณ

ขยะในกรุงเทพฯ ทุกวันนี้กองท่วมเป็นภูเขาเลากา ตั้งแต่กองขยะรามอินทรา อ่อนนุช และหนองแขม จะกำจัดขยะอย่างไรก็ไม่ไหว เพราะมันหนักหนาสาหัสเหลือเกิน วัน ๆ หนึ่งมีขยะมากถึงวันละ ๘,๒๔๐ ตัน มีทั้งสิ่งที่ย่อยสลายได้ อย่างเศษดิน ใบตอง ผักกัญญา สารพัดสารพัน และสิ่งย่อยสลายไม่ได้ซึ่งอาจจะมีทั้งพิษติดมาหรือไม่มีพิษก็ตาม

ซึ่งขยะพิษเป็นตัวอันตรายที่ถูกรังปนมากับขยะบ้าน มีตัวเลขมากถึงวันละ ๒๑.๗ ตันว่ากันว่าขยะพิษมีแหล่งที่มาจาก ๒ ทางด้วยกันคือ จากเศษวัสดุเหลือใช้ตามบ้านเรือน และโรงงานอุตสาหกรรม ตัวอย่างของขยะพิษที่เห็นกันอยู่ ก็มี ถ่านไฟฉาย หลอดนีออน กระป๋องยาฆ่าแมลง เศษกระป๋องสี ทินเนอร์ โลหะซูป โครเมียม หรือแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ อันหลังนี้

เป็นการกระทำที่ผิดไม่ควรเอาเยี่ยงอย่าง คือ โรงงานอุตสาหกรรม ลักลอบเอาขยะพิษของตน มาปนกับขยะบ้าน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร พวกขยะอันตรายที่สร้างพิษนี้ เมื่อมันถูกทิ้งไว้ตามกองขยะดังที่กล่าวมาแล้ว หากไม่มีการกำจัดที่ถูกที่ควร สารพิษในขยะพิษเหล่านั้นก็จะย่อยสลายเจือปนไปกับน้ำขยะ ไหลซึมลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง รวมถึงแหล่งน้ำใต้ดินด้วยการหมุนเวียนของน้ำก็ไหลย้อนกลับไปกลับมา ในที่สุดจะหวนกลับสู่ พวกเราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เลย

ขยะมูลฝอย คือ ของเหลือทิ้งจากขบวนการผลิตและการใช้สอยของมนุษย์ ซึ่งเป็นปัญหาของโลกสมัยใหม่ การเติบโตของเมืองที่มีขนาดใหญ่อย่างรวดเร็ว อาจจะมีขยะมูลฝอยที่มีลักษณะแตกต่างกันไปตามแหล่งกำเนิด เช่น มูลฝอยจากบ้านเรือน ส่วนใหญ่จะเป็นเศษอาหารที่เหลือจากการปรุงอาหารและการบริโภค รวมทั้งเศษอาหาร พลาสติก และของที่ไม่ใช่แล้ว มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรมก็มีลักษณะต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงตามประเภทของอุตสาหกรรมนั้น ๆ มูลฝอยที่ถูกทิ้งอยู่ตามถนน แม่น้ำ ลำคลอง ที่สาธารณะต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นใบไม้ เศษกระดาษ พลาสติก เศษดิน เป็นต้น ซึ่งมูลฝอยเหล่านี้หากไม่กำจัดอย่างถูกวิธี นอกจากจะทำให้ชุมชนขาดความสะอาดเรียบร้อย จนเป็นที่น่ารังเกียจแล้ว ยังทำให้เกิดปัญหามลพิษต่อสภาพแวดล้อมอย่างมากมาย เช่น การปนเปื้อนของแหล่งน้ำและการปนเปื้อนของอากาศ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ และแพร่กระจายของเชื้อโรค ตลอดจนก่อให้เกิดความรำคาญต่าง ๆ จากกลิ่นฝุ่น ตลอดจนเป็นต้นเหตุของอัคคีภัยได้อีกด้วย

จากสภาพที่เป็นมาทั้งในอดีตและปัจจุบัน ขยะมูลฝอยจึงเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดความสกปรกและความไม่เป็นระเบียบของบ้านเมือง การกำจัดขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร เขตเทศบาล ตลอดจนสุขาภิบาล ส่วนใหญ่ยังเป็นการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีกองบนพื้น ซึ่งเป็นวิธีการกำจัดมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการมีมูลฝอยเพียงส่วนน้อยที่ถูกนำไปกำจัดโดยวิธีการกำจัดโดยวิธีการหมักทำปุ๋ยและวิธีเผาในเตาเผา ปัจจุบันพบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับดำเนินงานเก็บรวบรวมและกำจัดมูลฝอยของชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศจะตกประมาณ ๒๐๐ - ๔๐๐ บาท / ตัน ของมูลฝอยที่เก็บขนมาได้ นอกจากนี้ท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญในด้านต่าง ๆ รวมทั้งยังไม่มีการวางแผนในการจัดการอย่างรัดกุม

การที่ขยะล้นเมือง ส่งกลิ่นเหม็นและเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค ย่อมเกิดผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของประชาชนโดยตรง อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจด้วย และเมื่อกล่าวถึงปัญหาขยะ หลายคนมักจะมองว่าเป็นหน้าที่ของเทศบาล หรือคนเก็บขยะ โดยลืมนึกไปว่าผู้ที่เป็นสาเหตุให้เกิดขยะนั้นคือ ตัวเรา ในกรุงเทพมหานครมีปริมาณขยะที่ต้องขนไปกำจัดประมาณวันละ ๕ พันกว่าตัน นับเป็นภาระมหาศาลต่อเงินภาษีอากรที่ต้องนำไปใช้ในการกำจัดขยะและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร

การกำจัดขยะ ไม่ว่าโดยวิธีใด ย่อมมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่มากก็น้อยทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉพาะในบ้านเราไม่ได้มีการแยกขยะอันตรายที่มีสารเคมีและโลหะหนักออกไปกำจัดให้ถูกต้อง ก็ยังนำเป็นห่วงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน การหาวิธีการกำจัดขยะในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุเหมือนการระดมคนมากวาดถนนหรือใช้รถดูดฝุ่น เพราะ “กวาดเท่าไรก็ไม่หมด ถ้าไม่งดทิ้งขยะ” แต่สำหรับการกำจัดขยะให้ได้ผลต้องแก้ที่ต้นเหตุ คือ “คน” ซึ่งเป็นผู้ก่อให้เกิดขยะ โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันทำให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ขยะและสิ่งปฏิกูลนับว่าเป็นปัญหาของสังคมสมัยใหม่ ทั้งที่เป็นสังคมเมืองและสังคมอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ นอกจากขยะและสิ่งปฏิกูลจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นแล้ว ขยะและสิ่งปฏิกูลเหล่านั้นยังคงมีความเน่าเสีย หรือความเป็นพิษต่อระบบนิเวศน์ และต่อสุขภาพอนามัยที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น สมัยก่อนขณะที่บ้านเมืองยังไม่ได้พัฒนา ประชาชนยังมีจำนวนอยู่น้อย และอยู่กระจัดกระจายทั่วไป การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลก็ได้มีการเก็บอย่างเป็นระบบเช่นในปัจจุบัน ประชาชนมักจะทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลลงพื้นดิน บริเวณบ้าน ในที่สาธารณะและในแหล่งน้ำต่าง ๆ เนื่องจากปริมาณขยะมีน้อยจึงไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อธรรมชาติหรือระบบนิเวศน์ เพราะขยะและสิ่งปฏิกูลจะถูกย่อยสลายหรือถูกดูดซึมเข้าไปกับธรรมชาติ นอกเสียจากในบางครั้งเมื่อมีโรคระบาดเกิดขึ้นก็อาจก่อให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ในบางช่วงเวลาเท่านั้น

เมื่อประชาชนเข้ามาอยู่รวมกันเป็นชุมชน เป็นเมือง และมีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม ขยะและสิ่งปฏิกูลจึงถูกจำกัดที่ทิ้งทิ้ง กล่าวคือต้องทิ้งในที่รองรับขยะและสิ่งปฏิกูลที่จัดขึ้น แล้วจึงมีผู้ดำเนินการนำขยะไปเผา ไปกองรวมกันไว้หรือนำไปกำจัดด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ การดำเนินการจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลมิใช่จะกระทำได้ง่าย เมื่อปริมาณขยะมีมากก็จำเป็นต้องใช้พาหนะในการขนย้ายสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย แต่เมื่อชุมชนเมืองอยู่กันอย่างแออัด ชับซ้อน การจราจรคับคั่ง การจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลจึงทำได้ยากลำบาก

นอกจากนี้จะต้องมีความระมัดระวังในการเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลที่เรียกกันว่า “ขยะติดเชื้อ” ที่มีอยู่ตามสถานพยาบาลต่าง ๆ แล้ว สถานที่ที่จะใช้เก็บรวมขยะและสิ่งปฏิกูลยังเพิ่มปัญหามากยิ่งขึ้น คือ เมื่อกองขยะในเมืองหลวงกลายเป็นที่อยู่อาศัยหรือชุมชนไปจนหมดทำให้ไม่มีที่ดินที่จะนำขยะไปเก็บรวบรวมไว้ หรือหาที่ดินได้ก็อยู่ห่างไกลจากบริเวณที่มีขยะและสิ่งปฏิกูล และแม้จะได้นำขยะและสิ่งปฏิกูลออกมาจากอาคารบ้านเรือนชุมชนได้แล้ว การนำขยะและสิ่งปฏิกูลมาไว้กองรวมกันก็ยังก่อให้เกิดสารพิษ ความเน่าเสียให้กับแหล่งน้ำที่ดิน และบ้านเรือนที่อยู่ใกล้เคียง การจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลตลอดจนการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลที่เก็บได้ จึงนับเป็นกรรมวิธีที่สำคัญที่จะไม่ทำให้มีขยะและสิ่งปฏิกูลหลงเหลืออยู่ในบ้านเรือนและชุมชน และไม่ทำให้ขยะและสิ่งปฏิกูลเหล่านั้น มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์และต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งการจัดการในเรื่องขยะและสิ่งปฏิกูลดังกล่าวจะต้องมีค่าใช้จ่ายสูงมากในปัจจุบัน

ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนเรานั้น ในสังคมที่มีการใช้ทรัพยากรมากเท่าใด ปริมาณขยะมูลฝอยก็จะยิ่งเกิดขึ้นมากตามไปด้วย โดยที่ขยะมูลฝอยจะเกิดจากเศษอาหาร ผัก ผลไม้ ใบไม้ กิ่งไม้ เสื้อผ้า และเศษวัสดุทุกชนิด เช่น กระดาษ ขวด กระจก พลาสติก ฯลฯ ที่เกิดขึ้นจากครัวเรือนในแต่ละวัน จากสถิติ ปริมาณขยะมูลฝอยในกรุงเทพมหานครจะเกิดขึ้นวันละประมาณ ๕,๕๐๐-๖,๐๐๐ ตัน กรุงเทพมหานครไม่สามารถจัดเก็บไปได้หมด ส่วนที่เหลือจะถูกทิ้งไว้ตามบ้านเรือน บนถนน ในแหล่งน้ำ ท่อระบายน้ำ ในที่ดินว่างเปล่า ฯลฯ ซึ่งบางส่วนก็จะแห้งหรือย่อยสลายไปตามธรรมชาติ และบางส่วนก็จะถูกชะล้างด้วยน้ำ น้ำฝน กลายเป็นสิ่งปฏิกูลหมักหมมอยู่ในที่ต่าง ๆ ไหลซึมลงสู่ใต้ดิน และแหล่งน้ำต่าง ๆ เช่น หนอง บึง ลำคลอง และแม่น้ำ ส่วนขยะที่กรุงเทพมหานครเก็บได้จากอาคารบ้านเรือน ร้านค้า ตลาด โรงพยาบาล ศูนย์การค้า ฯลฯ ในแต่ละวันประมาณ ๕,๐๐๐ ตันนั้น จะใช้รถเก็บขยะประมาณ ๑,๐๐๐ คัน ต่อวันออกเก็บ โดยที่ขยะส่วนหนึ่ง คือ ประมาณวันละ ๑,๐๐๐ ตัน จะถูกนำไปผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์นำไปเผาในเตาเผาขยะ และนำไปเข้ากระบวนการกำจัดในโรงงานของกรุงเทพมหานครที่ซอยอ่อนนุช รามอินทรา และหนองแขม ส่วนขยะมูลฝอยอีก ๔,๐๐๐ ตัน จะนำไปเทกองไว้กลางแจ้ง ให้ขยะย่อยสลายไปตามธรรมชาติโดยนำไปเทกองไว้ที่บริเวณโรงงานกำจัดขยะซอยอ่อนนุช ๑, ๒ ที่เขตบางเขน เพื่อให้ขยะถูกย่อยสลายไปตามธรรมชาติต่อไป ที่นำไปกองไว้กลางแจ้งนั้น นอกจากจะมีกลิ่นเหม็น เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคแล้ว ขยะที่นำไปกองไว้จะเป็นขยะเปียกรวมอยู่ด้วย และเมื่อขยะทั้งหมดถูกน้ำฝนตกลงมากก็จะทำให้เกิดน้ำเน่าเสีย มีกลิ่นเหม็น ไหลซึมลงใต้ดิน และไหลไปตามผิวดินลงสู่แม่น้ำ เช่น หนอง บึง ลำคลอง และแม่น้ำในที่สุด

ในขณะที่การเก็บขยะมูลฝอยในกรุงเทพมหานครยังไม่สามารถกระทำได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะทำให้มีขยะหลงเหลืออยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ทุกวัน วันละประมาณ ๑,๐๐๐ ตัน การทิ้งขยะมูลฝอยก็ยังเป็นปัญหา เนื่องจากขาดแคลนพื้นที่สำหรับนำขยะไปรวมทิ้ง ที่ทิ้งขยะอยู่ห่างไกลจากจุดเก็บต้องใช้เวลาเดินทางไปทิ้งมากเกินไป มีการหยุดรถเก็บขยะระหว่างทางเพื่อส่งวัสดุจากกองขยะไปจำหน่าย โรงงานกำจัดหรือแปรรูปขยะเป็นปุ๋ยหมัก ทำงานได้ไม่เต็มที่ และสภาพการตั้งบ้านเรือน ชุมชนในตลาด ซอกซอย ในสวน ริมลำน้ำ ทำให้รถบริการเก็บขยะเข้าไปไม่ทั่วถึง ดังจะเห็นได้ว่าปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานครนั้น นับวันจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเนื่องมาแต่การเพิ่มขึ้นของประชากรในกรุงเทพมหานคร และเนื่องจากปริมาณการใช้สิ่งของเครื่องใช้ ทั้งที่เป็นพวกอุปโภค บริโภคที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นในแต่ละคน โดยที่ปัจจุบันได้มีการคำนวณไว้ว่า คนกรุงเทพมหานครเป็นผู้สร้างขยะมูลฝอยวันละประมาณ ๖๐๐ - ๑,๒๐๐ กรัมต่อคน และถ้ารวมถึงสิ่งปฏิกูลที่เกิดขึ้นจากอุจจาระ ปัสสาวะ (ไม่รวมกิจวัตรอื่น ๆ เช่น อาบน้ำ ชักผ้า ชำระล้างทำความสะอาด) ที่เกิดขึ้นประจำวันแล้วน่าจะพอคำนวณได้ว่า ในแต่ละวันนั้นคนกรุงเทพมหานครจะก่อให้เกิดขยะและสิ่งปฏิกูล ได้วันละประมาณ ๒ กิโลกรัม

การเก็บขนมูลฝอยไปกำจัดในกรุงเทพมหานคร ในชุมชนเขตเทศบาลและสุขาภิบาลต่าง ๆ ทำได้ประมาณร้อยละ ๘๐ - ๘๕ ของมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด การกำจัดมูลฝอยโดยวิธีการฝังกลบ หมักทำปุ๋ย เผากลางแจ้ง และการกองบนพื้น ซึ่งการเผากลางแจ้งก่อให้เกิด

ควัน และการกองบนพื้นจะเกิดปัญหาในเรื่องของกลิ่น แผลงวัน การทำให้น้ำเสีย ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงต้องร้องเรียนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะมีผลกระทบต่อสุขภาพ นอกจากนี้คงจะสังเกตได้ว่าขยะและสิ่งปฏิกูลที่เกิดขึ้นเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้แม่น้ำลำคลองในกรุงเทพมหานครเน่าเสีย โดยเฉพาะความเน่าเสียของแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่จังหวัดนนทบุรีลงมาจนถึงอ่าวไทย อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมอย่างหนักในฤดูแล้ง ทั้งมีแนวโน้มว่าความเสื่อมโทรมคุณภาพของแม่น้ำเจ้าพระยาจะขยายเพิ่มขึ้นไปถึงจังหวัดปทุมธานี โดยที่ชาวกรุงเทพมหานครทุกคนและผู้อยู่อาศัยริมลำน้ำ ล้วนมีส่วนเป็นผู้ก่อให้เกิดขยะปฏิกูลและความเน่าเสียของน้ำโดยทั่วหน้ากัน

เหตุที่ขยะมูลฝอยถูกจัดเป็นภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมอีกอย่างหนึ่ง เพราะขยะมูลฝอยคือ สิ่งปฏิกูลที่เป็นของแข็ง โดยทั่วไปมักจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้หลายประการ เช่น ทำให้เกิดความสกปรกในดิน น้ำ อากาศ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคและแมลงวัน เสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ทำให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดความรำคาญ ทำให้เกิดทัศนอูจาด ชุมชนขาดความสง่า

ความหมาย

พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้คำจำกัดความคำว่า

มูลฝอย หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เราไม่ต้องการ ที่เป็นของแข็งหรืออ่อน มีความชื้นได้แก่ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร ทุงพลาสติก ภาชนะกล่องใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ หรือซากสัตว์รวมตลอดถึงวัตถุอื่น สิ่งใดที่เก็บกวาดได้จากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้คำจำกัดความคำว่า

ของเสีย หมายความว่า ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสารหรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกากตะกอนหรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของแข็งของเหลวหรือก๊าซ

ในทางวิชาการจะใช้คำว่า ขยะมูลฝอย ซึ่งหมายถึง บรรดาสิ่งของที่ไม่ต้องการใช้แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นของแข็ง จะเนาเปื่อยหรือไม่ก็ตาม รวมตลอดถึง ถัง ซากสัตว์ มูลสัตว์ ฝุ่นละออง และเศษวัตถุที่ทิ้งแล้วจากบ้านเรือน ที่พักอาศัย สถานที่ต่าง ๆ รวมถึงสถานที่สาธารณะ ตลาดและโรงงานอุตสาหกรรม ยกเว้น อูจจาระ และ บัสสาวะของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งปฏิกูล วิธีจัดเก็บและกำจัดแตกต่างไปจากวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย

ประเภทของขยะมูลฝอย จำแนกประเภทได้ดังนี้

๑. ขยะมูลฝอยที่เผาไหม้ได้ เช่น เศษไม้ ใบหญ้า พลาสติก กระดาษ ผ้า สิ่งทอ ยาง ฯลฯ

๒. ขยะมูลฝอยที่เผาไหม้ไม่ได้ ได้แก่ เศษโลหะ เหล็ก แก้ว กระเบื้อง เปลือกหอย หิน ฯลฯ

๓. ขยะมูลฝอยที่ไม่เป็นพิษหรือขยะมูลฝอยทั่วไป ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่เกิดจากบ้านเรือน ร้านค้า เช่น พวกเศษอาหาร กระดาษ พลาสติก เปลือกและใบไม้ เป็นต้น

๔. ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษ ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตมนุษย์ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ได้แก่ ของเสียที่มีส่วนประกอบของสารอันตรายหรือของเสียที่มีฤทธิ์กัดกร่อนหรือติดไฟง่าย หรือมีเชื้อโรค ติดต่อบะปนอยู่ เช่น ซากถ่านไฟฉาย ซากแบตเตอรี่ ซากหลอดฟลูออเรสเซนต์ กาก สารเคมี สำลี และ ผ้าพันแผลจากโรงพยาบาล

ถ้าแบ่งประเภทขยะตามลักษณะของส่วนประกอบของขยะมูลฝอย มีประเภทต่าง ๆ ดังนี้

๑. กระดาษ ถุงกระดาษ กล่อง ลัง เศษกระดาษจากสำนักงาน

๒. พลาสติก มีความทนทานต่อการทำลายได้สูง วัสดุ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก เช่น ภาชนะ ของเด็กเล่น ของใช้

๓. แก้ว วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแก้ว เช่น ขวด หลอดไฟ เศษกระจก ฯลฯ

๔. เศษอาหาร ผัก ผลไม้ ซึ่งเป็นสารประกอบอินทรีย์ ย่อยสลายได้ง่าย เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้ขยะเกิดกลิ่นเหม็น ส่งกลิ่นรบกวนหากไม่มีการเก็บขนออกจากแหล่งทิ้งทุกวัน

๕. ผ้าสิ่งทอต่าง ๆ ที่ทำมาจากเส้นใยธรรมชาติ และใยสังเคราะห์ เช่น ผ้าไนลอน ขนสัตว์ ลินิน ผ้าย

๖. ยางและหนัง เช่น รองเท้า กระเป๋า ลูกบอลล์

๗. ไม้ เศษเฟอร์นิเจอร์ โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ

๘. หิน กระเบื้อง กระดุก และเปลือกหอย พวกนี้ไม่เน่าเปื่อย พบมากในแหล่งก่อสร้างตึกที่ทุบทิ้ง

๙. โลหะต่าง ๆ เช่น กระป๋อง ลวด สายไฟ ดาปู

๑๐. อื่น ๆ ที่ไม่อาจจัดกลุ่มได้

ถ้าแบ่งประเภทขยะตามแหล่งที่มา

๑. ขยะมูลฝอยจากถนน (Street Refuse) ได้แก่ เศษสิ่งของต่าง ๆ ที่ปรากฏและกวาดจากถนน ตรอก ซอย เช่น เศษกระดาษ ผง ผุ่น ใบไม้ พลาสติก อิฐ หิน ทราวย กรวด

๒. ขยะมูลฝอยที่เกิดจากสิ่งที่เหลือจากการเผาไหม้ที่เรียกว่า ขี้เถ้า (Ashes) เช่น เถ้าที่เกิดจาก เตาไฟ, การเผาถ่าน ฯลฯ

๓. ขยะมูลฝอยจากการก่อสร้าง (Construction Refuse) ได้แก่ เศษวัสดุก่อสร้าง เช่น เศษไม้ เศษกระเบื้อง เศษปูน อิฐหัก ฯลฯ

๔. ขยะมูลฝอยจากการรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง (Demolition Refuse) ได้แก่ เศษสิ่งที่ไม่ต้องการที่เกิดจากการรื้อถอนอาคาร บ้านเรือนเก่า ฯลฯ

๕. ซากสัตว์ (Dead Animal) จากสัตว์ตาย เน่าเปื่อย เหม็น

๖. ซากยานพาหนะ (Abandoned Vehicles) ทุกชนิดที่หมดสภาพ ใช้งานไม่ได้ รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบ เช่น แบตเตอรี่ ยาง ฯลฯ

๗. ขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Refuse) ได้แก่ เศษวัตถุที่เกิดจากการผลิต หรือขั้นตอนการผลิต

๘. ขยะมูลฝอยประเภททำลายยาก (Hazardous Refuse) ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่ต้องการใช้กรรมวิธีทำลายเป็นพิเศษ เช่น พลาสติก ฟิล์มถ่ายรูป กากแร่ธาตุต่าง ๆ

๙. ขยะสด (Garbage)

๑๐. ขยะแห้ง (Rubbish)

๑๑. ขยะพิเศษ (Special Wastes)

๑๒. ของใช้ชำรุด (Buldy Wastes)

๑๓. ขยะจากการกสิกรรม (Agricultural Wastes)

๑๔. กากตะกอนของน้ำโสโครก (Sewage treatment residues)

ประเภทของขยะมูลฝอย ที่สำนักรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร กล่าวไว้ มี ๓ ประเภทใหญ่คือ

๑. มูลฝอยเปียก ได้แก่ พวกเศษอาหาร เศษพืชผัก เปลือกผลไม้ อินทรีย์วัตถุที่สามารถย่อยสลายเน่าเปื่อยง่าย มีความชื้นสูง และส่งกลิ่นเหม็นได้รวดเร็ว

๒. มูลฝอยแห้ง ได้แก่ พวกเศษกระดาษ เศษผ้า แก้ว โลหะ ไม้ พลาสติก ยาง ฯลฯ ขยะมูลฝอย ชนิดนี้จะมีทั้งที่เผาไหม้ได้และเผาไหม้ไม่ได้ ขยะแห้ง เป็นขยะมูลฝอยที่สามารถเลือกวัสดุที่ยังมีประโยชน์ กลับมาใช้ได้อีก โดยการคัดแยกมูลฝอยก่อนนำทิ้งซึ่งจะช่วยให้สามารถลดปริมาณมูลฝอยที่จะต้องนำไปทำลายลงได้ และถ้ามีส่วนที่ใช้ประโยชน์ได้นี้ไปขายก็จะทำรายได้กลับคืนมา

๓. ขยะมูลฝอยอันตราย มูลฝอยนี้ ได้แก่ ของเสียที่เป็นพิษ มีฤทธิ์กัดกร่อนและระเบิดได้ง่าย ต้องใช้กรรมวิธีในการทำลายเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นวัสดุที่มีอันตราย เช่น สารฆ่าแมลง ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ รถยนต์ หลอดไฟ สเปร์ยฉีดผม ฯลฯ

แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ขยะเป็นสิ่งที่เหลือใช้ หรือสิ่งที่ไม่ต้องการอีกต่อไป สามารถแบ่งตามแหล่งกำเนิดได้ดังนี้

๑. ของเสียจากอุตสาหกรรม ของเสียอันตรายทั่วประเทศไทย ๗๓% มาจากระบบอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ยังไม่มีการจัดการที่เหมาะสมโดยทิ้งกระจายอยู่ตามสิ่งแวดล้อมและ

ทั้งร่วมกับมูลฝอย รัฐบาลได้ก่อตั้งศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรมขึ้นแห่งแรกที่แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน เริ่มเปิดบริการตั้งแต่ ๒๕๓๑ ซึ่งก็เพียงสามารถกำจัดของเสียได้บางส่วน

๒. ของเสียจากโรงพยาบาลและสถานศึกษาวิจัย ของเสียจากโรงพยาบาลเป็นของเสียอันตรายอย่างยิ่ง เช่น ขยะติดเชื้อ เศษอวัยวะจากผู้ป่วย และการรักษาพยาบาล รวมทั้งของเสียที่ปนเปื้อนสารกัมมันตรังสี สารเคมี ได้ทิ้งสู่สิ่งแวดล้อมโดยปะปนกับมูลฝอย สิ่งปฏิภนเป็นการเพิ่มความเสี่ยงในการแพร่กระจายของเชื้อโรคและสารอันตราย

๓. ของเสียจากภาคเกษตรกรรม เช่น ยาฆ่าแมลง ปุ๋ย มูลสัตว์ น้ำทิ้งจากการทำปศุสัตว์ ฯลฯ

๔. ของเสียจากบ้านเรือนแหล่งชุมชน เช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ แก้ว เศษอาหาร พลาสติก โลหะ หินไม้ กระเบื้อง ผนัง ยาง ฯลฯ

๕. ของเสียจากสถานประกอบการในเมือง เช่น ภัตตาคาร ตลาดสด วัด สถานเริงรมย์

องค์ประกอบที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงขยะมูลฝอย ปริมาณและลักษณะของขยะมูลฝอยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

๑. **ลักษณะชุมชนหรือที่ตั้งของท้องถิ่น ชุมชนการค้า (ตลาด ศูนย์การค้า)** จะมีปริมาณขยะมูลฝอยมากกว่าชุมชนที่อยู่อาศัย ส่วนบริเวณเกษตรกรรม จะมีปริมาณขยะมูลฝอยอีกรูปแบบหนึ่ง

๒. **ความหนาแน่นของประชากรในชุมชน** บริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่น ปริมาณขยะเก็บมากกว่าบริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่น้อย เช่น บริเวณ แฟลต คอนโดมีเนียม ทาวน์เฮาส์ ซึ่งมีผู้อยู่อาศัยหลายครอบครัว ปริมาณขยะมีมาก

๓. **ฤดูกาล** มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณขยะเป็นอย่างมาก เช่น ฤดูที่ผลไม้มาก ปริมาณขยะมูลฝอยจำพวกเปลือก เม็ดของผลไม้จะมีมาก เพราะเหลือจากการบริโภคของประชาชน ถ้าผลไม้ยังออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก ยิ่งทำให้มีเปลือกและเศษผลไม้ทิ้งมากในปีนั้น

๔. **สถานะเศรษฐกิจ** ชุมชนที่มีฐานะดี ย่อมมีกำลังซื้อสินค้าสูงกว่าชุมชนที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำ จึงมีขยะมูลฝอยมากตามไปด้วย ชุมชนที่มีฐานะเศรษฐกิจดี จะมีขยะมูลฝอยจากบรรจุภัณฑ์ เช่น กล่อง กระป๋อง โฟม ถุงพลาสติก ส่วนพวกฐานะที่ไม่ดีมักเป็นเศษอาหาร เศษผัก

๕. **อุปนิสัยของประชาชนในชุมชน** ประชาชนที่มีอุปนิสัยรักษาความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยจะมีปริมาณขยะมูลฝอยในการเก็บขนมากกว่าประชาชนที่มีอุปนิสัยมักง่ายและไม่เป็นระเบียบ ซึ่งจะทิ้งขยะมูลฝอยกระจัดกระจาย ไม่รวบรวมเป็นที่เป็นทาง ปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเก็บขนจึงน้อยลง แต่ไปมากอยู่ตามลำคลอง ถนนสาธารณะ ถนน ที่สาธารณะ เป็นต้น

ตัวแปรอีกตัวหนึ่งคือ พฤติกรรมการบริโภคและค่านิยมของคนแต่ละกลุ่ม มีผลต่อลักษณะของขยะมูลฝอย เช่น กลุ่มวัยรุ่นนิยมอาหารกระป๋อง น้ำขวด อาหารใส่โฟม พลาสติก กล่องกระดาษ

๖. **การจัดการบริการเก็บขยะมูลฝอย** องค์ประกอบนี้ก็เป็นผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณขยะมูลฝอย ถ้าบริการเก็บขยะมูลฝอยไม่สม่ำเสมอประชาชนก็ไม่กล้านำขยะมูลฝอยออกมา ความไม่สะดวกในการจัดเก็บขยะมูลฝอย เพราะรถขนขยะมูลฝอยไม่สามารถเข้าชุมชนได้ เนื่องจากถนนหรือตรอกซอยแคบมาก ต้องใช้ภาชนะขนถ่ายอีกทอดหนึ่ง ก็ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเหลือจากการเก็บอีกมาก

๗. **ความเจริญของอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี** เนื่องจากคนบริโภคอาหารสำเร็จรูปกันมากขึ้น ทั้งภาชนะฟุ่มเฟือย ขวด กระป๋อง กล่อง ถุงพลาสติก ฯลฯ กันมาก

ปริมาณมูลฝอยในประเทศไทย

ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศไทยปริมาณวันละกว่าหมื่นตัน ซึ่งเป็นขยะมูลฝอยจากกรุงเทพมหานครถึง ๗ พันตัน / วัน เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ พบว่าปีหนึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๗ โดยในเขตกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗.๕ ในเขตเทศบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๖ นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๗ ร้อยละ ๒๓ ของขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศเป็นขยะที่เกิดในกรุงเทพมหานคร

จากสภาพดังกล่าวจะต้องเร่งแก้ไขอย่างด่วน โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครซึ่งคาดว่าในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ กรุงเทพมหานครจะมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นถึง ๑๐,๐๐๐ ตัน / วัน และใน พ.ศ. ๒๕๔๗ จะเพิ่มเป็น ๔๐,๐๐๐ ตัน / วัน

ผลกระทบจากขยะมูลฝอยต่อสิ่งแวดล้อม

ขยะ เศษวัสดุ ของเสีย มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกขณะ เนื่องจากการขยายตัวของเมืองการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกสบาย การอยู่อาศัยอย่างหนาแน่น หากใช้วิธีกำจัดที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมา

น้ำเสียจากกองขยะ (Leachate) มีความสกปรกสูง มีสภาพเป็นกรด มีเชื้อโรค หากน้ำจากขยะรั่ว ไหลปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม เป็นผลให้เกิดอันตรายและเกิดมลพิษในบริเวณที่ปนเปื้อน ดังในแหล่งทิ้งขยะของเทศบาลต่าง ๆ ที่เอาขยะไปเทกองไว้เป็นภูเขาขยะ น้ำจากขยะจะไหลซึมออกทางบริเวณข้างกอง ส่วนหนึ่งก็ซึมลงสู่ใต้ดิน ในที่สุดก็ไปปนเปื้อนกับน้ำใต้ดินเกิดปัญหาต่อสุขภาพอนามัยของชาวบ้านที่บริโภคน้ำ ถ้าน้ำจากกองขยะไหลซึมลงสู่แหล่งน้ำในบริเวณใกล้เคียง ก็จะทำให้น้ำในแหล่งน้ำนั้นเน่าเสีย ถ้าปนเปื้อนมากถึงขนาดก็จะทำให้สัตว์น้ำต่าง ๆ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา กบ เขียด พืชน้ำ ตายได้ เพราะขาดออกซิเจน และขาดแสงแดดที่จะส่งผ่านน้ำ เนื่องจากน้ำมีสีดำ หากน้ำขยะมีการปนเปื้อนลงในแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคของชุมชน ก็จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงคุณภาพน้ำมากขึ้น

ขยะมูลฝอยที่ทำให้เกิดมลพิษในอากาศ กองขยะมูลฝอยขนาดมหึมาของเทศบาล จะเกิดการหมัก โดยจุลินทรีย์ในกองขยะจะเกิดก๊าซต่าง ๆ เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม หากไม่มีการกำจัดก๊าซเหล่านี้อย่างเหมาะสม ก๊าซที่เกิดขึ้นได้แก่ มีเทน คาร์บอนไดออกไซด์ ไฮโดรเจนซัลไฟด์ (ก๊าซไข่เน่า) เป็นต้น และยังมีฝุ่นละอองจากกองขยะ ก่อให้เกิดปัญหาทั้งระบบทางเดินหายใจ โรคผิวหนัง แก่ประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง

ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์หลายประการดังต่อไปนี้ คือ

๑. เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลง และพาหะของโรค

เนื่องจากเชื้อจุลินทรีย์ที่ปนเปื้อนมากับขยะมูลฝอยมีโอกาที่จะขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นได้ เพราะขยะมูลฝอยมีทั้งความชื้นและสารอินทรีย์ที่จุลินทรีย์ใช้เป็นอาหาร ขยะพวกอินทรีย์สารที่ทิ้งค้างไว้ จะเกิดการเน่าเปื่อยกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงวัน นอกจากนี้พวกขยะที่ปล่อยทิ้งไว้นาน ๆ จะเป็นที่อยู่อาศัยของหนู โดยหนูจะเข้ามาทำรังขยายพันธุ์ เพราะมีทั้งอาหารและที่หลบซ่อน ดังนั้นขยะที่ขาดการเก็บรวบรวม และการกำจัด จึงทำให้เกิดเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ที่สำคัญของเชื้อโรค แมลงวัน หนู แมลงสาบ ซึ่งเป็นพาหะนำโรคมารุคน

๒. เป็นบ่อเกิดของโรค

เนื่องจากการเก็บรวบรวมและการกำจัดขยะมูลฝอยไม่ดี หรือปล่อยปละละเลยทำให้มีขยะมูลฝอยเหลือทิ้งค้างไว้ในชุมชน จะเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคต่าง ๆ เช่น ดับอักเสบ เชื้อไทฟอยด์ เชื้อโรคเอดส์ ฯลฯ เป็นแหล่งกำเนิดและอาหารของสัตว์ต่าง ๆ ที่เป็นพาหะนำโรคมารุคน เช่น แมลงวัน แมลงสาบ และหนู เป็นต้น

๓. ก่อให้เกิดความรำคาญ

ขยะมูลฝอย ถ้าเก็บรวบรวมได้ไม่หมดก็จะเกิดเป็นกลิ่นรบกวน กระจายอยู่ทั่วไปในชุมชน นอกจากนี้ฝุ่นละอองที่เกิดจากการเก็บรวบรวมการขนถ่าย และการกำจัดขยะก็ยังคงเป็นเหตุรำคาญที่มักจะได้รับเสียงร้องเรียนจากประชาชนในชุมชนอยู่เสมอ อีกทั้งจุดจาดาน้ำขยะแขยง

๔. ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดมลพิษของน้ำ มลพิษของดิน และมลพิษของอากาศ เนื่องจากขยะส่วนที่ขาดการเก็บรวบรวม หรือไม่นำมากำจัดให้ถูกวิธี ปล่อยทิ้งค้างไว้ในพื้นที่ของชุมชน เมื่อมีฝนตกลงมาจะไหลชะนำความสกปรก เชื้อโรค สารพิษจากขยะไหลลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้แหล่งน้ำเกิดเน่าเสียได้ และนอกจากนี้ขยะมูลฝอยยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพดิน ซึ่งจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของขยะมูลฝอย ถ้าขยะมีซากถ่านไฟฉาย ซากแบตเตอรี่ ซากหลอดฟลูออเรสเซนต์มาก ก็จะส่งผลกระทบต่อปริมาณโลหะหนักพวกปรอท แคดเมียม ตะกั่ว ในดินมาก ซึ่งจะส่งผลเสียต่อระบบนิเวศน์ในดิน และสารอินทรีย์ในขยะมูลฝอยเมื่อมีการย่อยสลาย

จะทำให้เกิดสภาพความเป็นกรดในดิน และเมื่อฝนตกมาชะกองขยะมูลฝอยจะทำให้ น้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยไหลปนเปื้อนดินบริเวณรอบ ๆ ทำให้เกิดมลพิษของดินได้ การปนเปื้อนของดินยังเกิดจากการนำมูลฝอยไปฝังกลบ หรือการยกยกออกไปทิ้งทำให้ของเสียอันตรายปนเปื้อนในดิน ถ้ามีการเผาขยะมูลฝอยกลางแจ้งทำให้เกิดควันมีสารพิษทำให้คุณภาพของอากาศเสีย ส่วนมลพิษทางอากาศจากขยะมูลฝอยนั้น อาจเกิดขึ้นได้ทั้งจากมลสารที่มีอยู่ในขยะและพวกแก๊สหรือไอระเหย ที่สำคัญก็คือ กลิ่นเหม็นที่เกิดจากการเน่าเปื่อย และสลายตัวของอินทรีย์สารเป็นส่วนใหญ่

๕. ทำให้เกิดการเสี่ยงต่อสุขภาพ

ขยะมูลฝอยที่ทิ้งและรวบรวมโดยขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะมูลฝอยพวกของเสียอันตราย ถ้าขาดการจัดการที่เหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนได้ง่าย เช่น โรคทางเดินอาหารที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่มีแมลงวันเป็นพาหะ หรือได้รับสารพิษที่มากับของเสียอันตราย

๖. เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ

ขยะมูลฝอยปริมาณมาก ๆ ย่อมต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดการเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลกระทบต่อขยะมูลฝอยไม่ว่าจะเป็นน้ำเสีย อากาศเสีย ดินปนเปื้อนเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

๗. ทำให้ขาดความสง่างาม

การเก็บขนและกำจัดที่ดีจะช่วยให้ชุมชนเกิดความสวยงาม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยอันส่งผลถึงความเจริญและวัฒนธรรมของชุมชน ฉะนั้นหากเก็บขนไม่ดี ไม่หมด กำจัดไม่ดี ย่อมก่อให้เกิดความไม่สะอาด ขาดความสวยงาม บ้านเมืองสกปรก และความไม่เป็นระเบียบส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ปัญหาจากสภาพสิ่งแวดล้อมขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย เป็นตัวการสำคัญประการหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม เมื่อมีขยะมูลฝอยจำนวนมาก แต่ชุมชนไม่สามารถเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างหมดจดหรือจัดการขยะมูลฝอยอย่างไม่ถูกสุขลักษณะ ดังนั้นขยะมูลฝอยจึงเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนี้ คือ

๑. อากาศเสีย เกิดจากการเผาขยะมูลฝอยกลางแจ้ง ก่อให้เกิดควันและสารพิษทางอากาศทำให้คุณภาพอากาศเสื่อมโทรม

๒. น้ำเสีย เกิดจากกองขยะมูลฝอยบนพื้น เมื่อฝนตกลงมาบนกองขยะมูลฝอยจะเกิดน้ำเสีย มีความสกปรกมาก ซึ่งจะไหลลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้เกิดภาวะมลพิษของแหล่งน้ำ

๓. แหล่งพาหะนำโรค เกิดจากการกองขยะมูลฝอยบนพื้นเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนูและแมลงวัน เป็นต้น ซึ่งเป็นพาหะนำโรคติดต่อทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

๔. เหตุรำคาญและความไม่สะอาด เกิดจากการเก็บขนขยะมูลฝอยไม่หมด รวมทั้ง การกองขยะมูลฝอยบนพื้น ซึ่งจะส่งกลิ่นเหม็นรบกวนประชาชนและเกิดภาพไม่สวยงาม ไม่เป็น สุนทรียภาพ

การกำจัดขยะมูลฝอย

วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย (Method of Refuse Disposal) มีหลายวิธีด้วยกัน เป็น วิธีที่ถูกต้องสุขลักษณะบ้างไม่ถูกต้องสุขลักษณะบ้าง เช่น นำไปกองไว้บนพื้นดิน, นำไปทิ้งทะเล, นำไป ฝังกลบ, ใช้ปรับปรุงพื้นที่, เผา, หมักทำปุ๋ย, ใช้เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ การจัดการและการกำจัดขยะ แต่ละ วิธีต่างมีข้อดีข้อเสียต่างกัน การพิจารณาว่าจะเลือกใช้วิธีใดต้องอาศัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ปริมาณของขยะที่เกิดขึ้น รูปแบบการบริหารของท้องถิ่น งบประมาณ ชนิด ลักษณะ คุณสมบัติของขยะมูลฝอย ขนาด สภาพภูมิประเทศของพื้นที่ที่จะใช้กำจัดขยะมูลฝอย เครื่องมือเครื่องใช้ อาคารสถานที่ ความร่วมมือของประชาชน ประโยชน์ที่ควรจะได้รับและ คุณสมบัติของขยะ เช่น ปริมาณของอินทรีย์ อนินทรีย์สาร การปนเปื้อนของสารเคมีที่มีพิษและ เชื้อโรค ปริมาณของของแข็งชนิดต่าง ๆ ความหนาแน่น ความชื้น

ขยะที่เกิดขึ้นในชุมชนเมืองมีแหล่งที่มาจาก อาคาร บ้านเรือน บริษัท ห้างร้าน โรงงาน อุตสาหกรรม โรงพยาบาล ตลาด และสถานที่ราชการ ขยะที่ทิ้งในแต่ละวันจะประกอบด้วย เศษอาหาร กระดาษ เศษแก้ว เศษไม้ พลาสติก เศษดิน เศษหิน ขี้เถ้า เศษผ้า และใบไม้ กิ่งไม้ โดยมีปริมาณของสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ในอัตราส่วนที่แตกต่างกัน

การกำจัดขยะมูลฝอย ถ้าไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจะก่อให้เกิดผลกระทบ เสียหายต่อสิ่งแวดล้อม เกิดผลร้ายต่อชีวิต เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย การกำจัดขยะมูลฝอย ที่ถูกต้องสุขลักษณะจะต้องมีลักษณะ ดังนี้

๑. ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบ เสียหายต่อการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข และ วิธีชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนองค์ประกอบของสังคมด้านใด ๆ

๒. ต้องไม่ก่อให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค เช่น แมลงวัน แมลงสาบ หนู ยุง สัตว์พิษ ที่กัดต่อยมนุษย์ สัตว์เลี้ยง เช่น ตะขาบ งู

๓. ต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อน รำคาญ ขัดประโยชน์ ต่อประชาชนในอาณา บริเวณใกล้เคียงกัน อันเนื่องมาจากฝุ่นละออง เสียงดัง กลิ่นเหม็น อุจจารตา เศษขยะปลิวกระจาย เกะกะ ฯลฯ

๔. ต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางอากาศ มลพิษ ทางน้ำ มลพิษทางดิน มลพิษทางทัศนียภาพ

การกำจัดขยะมูลฝอยในแต่ละวิธีต่างก็มีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันไป ฉะนั้นควร เลือกวิธีที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยกระทำควบคู่กันไปทั้งการลดปริมาณขยะมูลฝอย การนำ กลับไปใช้ใหม่ และการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งสำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริมให้มากกว่าที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบัน คือ การลดปริมาณขยะ ซึ่งมีแผนหรือแนวคิด ๕ R.

R.๑ (Reduce) เป็นการลดปริมาณมูลฝอยที่อาจเกิดขึ้น เช่น ใช้ตะกร้าใส่ของ แทนถุงพลาสติก การลดปริมาณวัสดุ (Reduce material volume) เป็นการพยายามเลือกใช้สินค้าที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์ขนาดใหญ่แทนบรรจุภัณฑ์ที่มีขนาดเล็ก เพื่อลดปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่จะกลายเป็นขยะมูลฝอย การลดความเป็นพิษ (Reduced toxicit) เป็นการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

R.๒ (Reuse) นำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่หรือเป็นการใช้ซ้ำ ใช้แล้วใช้อีก เช่น ขวดน้ำหวาน นำมาบรรจุน้ำดื่ม ขวดกาแฟที่หมดแล้ว นำมาใส่น้ำตาล การนำผลิตภัณฑ์กลับมาใช้ใหม่ (Product reuse) เป็นการพยายามใช้สิ่งของต่าง ๆ หลาย ๆ ครั้ง ก่อนที่จะทิ้งหรือเลือกใช้ของใหม่

R.๓ (Repair) การนำมาแก้ไข นำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย ซึ่งจะทิ้งเป็นมูลฝอยมาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น แก้ว

R.๔ (Recycle) การหมุนเวียนกลับมาใช้ นำขยะมาแปรรูป ตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพจากเดิมแล้วนำมาใช้ใหม่ เช่น พลาสติก กระดาษ ขวด โลหะต่าง ๆ ฯลฯ นำมาหลอมใหม่ นำยางรถยนต์ที่ใช้ไม่ได้แล้วมาทำรองเท้า นำแก้วแตกมาหลอมผลิตเป็นแก้วหรือกระจกใหม่ การนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ (Material recycling) เป็นการนำวัสดุมาผ่านกระบวนการเพื่อผลิตเป็นสินค้าใหม่

R.๕ (Reject) การหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ทำลายยาก หรือวัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เช่น โฟม ปฏิเสธการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายยาก หลีกเลี่ยงการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์

วิธีการจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

วิธีการจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน มีดังต่อไปนี้

๑. การนำขยะไปหมักทำปุ๋ย (Composting method) โดยแยกขยะอันตรายขยะติดเชื้อออกไปกำจัดเป็นพิเศษเสียก่อน ส่วนขยะพวกสารอินทรีย์ย่อยสลายได้ง่าย พวกผักผลไม้ไม่ต้องการ เมื่อปล่อยให้ทิ้งไว้จะเกิดการเน่าเปื่อย สามารถนำขยะที่ผ่านการย่อยสลายนั้นมาใส่ปรับปรุงคุณภาพดินได้ นำขยะไปทำเป็นปุ๋ยสำหรับใช้บำรุงดินเพื่อการเกษตร การย่อยสลายตามกระบวนการธรรมชาติ (Composting) เป็นการนำขยะประเภทอินทรีย์วัตถุไปรวมกันไว้ แล้วปล่อยให้ขยะถูกย่อยสลายไปเองตามธรรมชาติหรือโดยวิธีช่วยกระตุ้นให้ขยะถูกย่อยสลายเร็วขึ้น การกำจัดขยะโดยวิธีนี้ใช้กันทั่วไปในยุโรปและเอเชีย ในประเทศไทยเอง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครก็ใช้วิธีนี้คือ การนำขยะไปรวมกันไว้ในแหล่งรวมขยะ เช่นที่ งามอินทรา แขวงท่าแร้ง หนองแขม และซอยอ่อนนุช จนขยะเหล่านั้นเปลี่ยนสภาพไป นอกจากนี้กรุงเทพมหานครยังใช้หลักการกำจัดขยะดังกล่าว โดยการนำขยะประเภทอินทรีย์วัตถุไปผลิตเป็นปุ๋ยจำหน่ายแก่ประชาชนทั่วไป

การกำจัดขยะโดยวิธีนี้ จะมีปัญหาอยู่ที่การแยกขยะประเภทอินทรีย์วัตถุออกมาจากขยะประเภทอื่น ๆ บริเวณที่รวมขยะอาจไม่อยู่ห่างไกลจากชุมชนและขยะที่นำมากรวมไว้ใน

ปริมาณมากจะส่งกลิ่นเหม็น ทำให้แหล่งน้ำในบริเวณใกล้เคียงเน่าเสีย เกิดทัศนียภาพที่ไม่น่าดู และจำเป็นต้องใช้พื้นที่ในการกำจัดขยะเป็นบริเวณกว้าง ขยะประเภทอินทรีย์สารที่สามารถย่อยสลายได้นำไปรวมกันไว้ จะอาศัยกระบวนการทางชีวเคมีของจุลินทรีย์ให้กลายเป็นแร่ธาตุที่ค่อนข้างคงรูป ที่เรียกว่า “ปุ๋ย” มีสีเทา หรือน้ำตาลเข้มเกือบดำ ไม่มีกลิ่น กากที่เหลือจากการย่อยสลายจะมีลักษณะคล้ายดินร่วน มีความร่วนซุยสูง มีประสิทธิภาพในการอุ้มน้ำได้ดี ดูดซึมน้ำได้ดี แลกเปลี่ยนประจุไฟฟ้ากับผิวดินได้ดีเท่ากับดินเหนียว จึงเหมาะที่จะนำปุ๋ยนี้ไปใช้ในการปรับสภาพดิน แม้อินทรายเป็นปุ๋ยนี้ไปใส่ จะทำให้อุ้มน้ำได้ดีขึ้น หรือใช้กับดินเหนียวจะทำให้ดินร่วนซุยขึ้น และยังสามารถนำไปเป็นอาหารของพืชเพื่อบำรุงต้นไม้ได้ดี มีสารอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม ซึ่งเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ไม่ทำให้ดินเป็นกรดหรือต่าง

ข้อดี ของการกำจัดขยะมูลฝอยแบบหมักทำปุ๋ย

- ได้ปุ๋ย ไปใช้

- ตั้งโรงงานกำจัดในเขตชุมชนได้ ถ้าหากมีมาตรการป้องกันความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม และเหตุรำคาญ ประหยัดค่าขนส่ง

- การแยกขยะมูลฝอย ก่อนหมักทำปุ๋ย จะได้เศษโลหะแก้ว กลับไปทำประโยชน์

ได้อีก

ข้อเสีย

- ถ้าดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจะเกิดปัญหาหากกลิ่นเหม็น เนื่องจากการย่อยสลายไม่สมบูรณ์

- สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการแยกขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายไม่ได้ เพื่อนำไปกำจัดโดยวิธีอื่น

๒. การนำขยะไปเทกองกลางแจ้ง หรือการนำขยะไปทิ้งไว้ตามธรรมชาติ

(Open Dump) เทศบาล สุขาภิบาล ในประเทศไทย มีให้เห็นกันอยู่ทั่วไป เนื่องจากไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฝังกลบ วิธีนี้มีปัญหา เรื่องกลิ่นรบกวนรุนแรง เป็นการรบกวนผู้ที่อาศัยใกล้เคียง ก่อปัญหาเกี่ยวกับทัศนียภาพ การแพร่กระจายของเชื้อโรค สัตว์แมลงต่าง ๆ เช่น แมลงวัน แมลงหวี่ และยังพบปัญหาน้ำชะจากกองขยะ เกิดความเน่าเสียแก่น้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน การจัดการกับขยะวิธีนี้เป็นวิธีเก่าแก่ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมานานแล้ว เป็นวิธีที่นำขยะไปกองทิ้งไว้ในที่ดินกว้าง ๆ เฉย ๆ แล้วปล่อยให้ย่อยสลายตามธรรมชาติเป็นการกำจัดขยะที่ง่ายและลงทุนน้อย แต่ในปัจจุบันที่ดินแพงมาก ที่สาธารณะ หรือที่รกร้างว่างเปล่าก็เกือบไม่หลงเหลืออยู่เลย วิธีนี้ต้องใช้พื้นที่มากด้วยและชุมชนเมืองยิ่งขยายตัวมากขึ้น การนำขยะไปกองทิ้งไว้ในพื้นที่กว้างขวางเช่นนี้จึงไม่เหมาะสม เศษวัสดุบางอย่างในกองขยะใช้เวลานานกว่าจะย่อยสลาย เช่น โฟม ไม่ย่อยสลาย, กระจกดีบุก ๑,๐๐๐ ปี, กระจกอลูมิเนียม ๒๐๐ – ๕๐๐ ปี, ถุงพลาสติก ๔๕๐ ปี, ก้นบุหรี่ ๑๒ ปี, ถุงเท้าขนแกะ ๑ ปี, กระดาษ ๒ – ๕ เดือน, ผ้าฝ้าย ๑ – ๕ เดือน

ข้อดี ของการกำจัดขยะโดยนำไปกองไว้กลางแจ้งแทบไม่มีเลย เป็นวิธีที่เร็วที่สุด เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด แทบไม่ต้องลงทุนอะไรเลย ถ้ามีที่ดินอยู่แล้ว

ข้อเสีย

- รบกวนผู้ที่อยู่ใกล้เคียง
- แพร่กระจายเชื้อโรค
- ก่อเกิดปัญหามลพิษทางน้ำ ดิน อากาศ ทัศนียภาพ
- ใช้พื้นที่มาก

วิธีการกองไว้ให้น่าเบื่อ แต่วิธีนี้ใช้ได้ผลดีต่อเมื่อชุมชนมีผู้ผลิตขยะน้อยเท่านั้น นอกจากนี้แล้ว ขยะต้องเป็นวัตถุที่เน่าเปื่อยไปตามธรรมชาติได้ง่าย เช่น ใบตอง เศษอาหาร เชือกกล้วย แต่ส่วนใหญ่ในเมืองไทยยังใช้วิธีการกำจัดขยะด้วยวิธีนี้แทบทุกแห่ง ซึ่งทำให้เกิดปัญหาทางด้านกลิ่นรบกวน

๓. การเผาด้วยความร้อนสูง หรือการกำจัดโดยใช้เตาเผา หรือการสร้างโรงงานเผาขยะ (Incineration)

ข้อดี คือใช้พื้นที่น้อย และสามารถนำความร้อนที่เกิดจากการเผาขยะไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้อีก เช่น ผลิตไฟฟ้า แต่มีข้อเสียจำกัดที่ราคาในการก่อสร้างและดำเนินการเผาสูง และยังอาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศได้ การสร้างโรงงานเผาขยะ (Incineration) เป็นการเก็บขยะไปเผาในเตาเผาในโรงงานที่จัดสร้างขึ้นโดยใช้ความร้อนสูงประมาณ ๑,๗๐๐ – ๑,๘๐๐ องศาฟาเรนไฮต์ (หรือ ๖๗๖ – ๑,๑๐๐ องศาเซลเซียส) ซึ่งจะทำให้ขยะมูลฝอยที่เผาไหม้ได้ถูกเผาอย่างสมบูรณ์กลายเป็นขี้เถ้า ทำให้ขยะลดปริมาณลงได้ดีถึงร้อยละ ๗๕ – ๙๕ การกำจัดขยะโดยวิธีนี้ช่วยลดปริมาณขยะลงได้มาก โดยเพียงแต่นำขี้เถ้าที่เหลือจากการเผาไปทิ้งในบริเวณที่จัดไว้ต่อไป

ข้อเสีย ของการกำจัดขยะโดยวิธีนี้คือ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสร้างโรงงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ การดูแลรักษาค่อนข้างสูง ต้องแยกขยะที่เผาไหม้ได้และที่เผาไหม้ไม่ได้ออกจากกัน และการเผาขยะเองก็ย่อมให้เกิดอากาศเสียขึ้น อย่างไรก็ตาม การกำจัดขยะโดยการเผาในโรงงานนี้เป็นที่นิยมใช้กันมาก เพราะเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ดีที่สุดเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน

การเผา (Incineration) หมายถึงการกำจัดขยะโดยการเผาด้วยเตาเผาขยะ (Incinerator) ไม่รวมถึงการกองแล้วเผากลางแจ้ง ทั้งนี้เพราะการเผากลางแจ้งจะอยู่ในอุณหภูมิไม่พอที่จะทำให้เกิดการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ได้ จึงมักเกิดปัญหาภาวะมลพิษในอากาศ (air pollution) และก่อให้เกิดความรำคาญเนื่องจากกลิ่นควัน และละอองเขม่า การเผาด้วยเตาเผาขยะควรมีความร้อนระหว่าง ๖๗๖ – ๑,๑๐๐ องศาเซลเซียส ความร้อนตั้งแต่ ๖๗๖ องศาเซลเซียสขึ้นไปจะช่วยให้ก๊าซเผาไหม้ได้อย่างสมบูรณ์ ถ้าความร้อนเกินกว่า ๗๖๐ องศาเซลเซียส จะช่วยให้ไม่มีกลิ่นรบกวนการเผาไหม้จะสมบูรณ์มากที่สุดเมื่อมีอุณหภูมิ ๑,๑๐๐ องศาเซลเซียส ดังนั้น ถ้ามีขยะสดหรือขยะเปียกปนอยู่มาก ขยะมีความชื้นสูงก็อาจจะต้องใช้เชื้อเพลิงช่วยในการเผาไหม้

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณของขยะกับปริมาณของขยะแห้งที่เผาไหม้ได้ปะปนอยู่ด้วยมากน้อยเพียงใด โดยปกติแล้วเตาเผาขยะที่ดีจะไม่ก่อให้เกิดสภาวะมลพิษในอากาศ

การเผาขยะด้วยเตาเผาขยะเหมาะสมมากที่จะใช้ในการกำจัดขยะพิเศษบางชนิด เช่น ขยะที่มีการปนเปื้อนของเชื้อโรค และขยะที่มีส่วนที่เผาไหม้ได้ปนอยู่ด้วยมาก ข้อดีของการเผาขยะในเตาเผา คือ ใช้พื้นที่น้อย สามารถสร้างเตาเผาไว้ในชุมชนซึ่งจะช่วยลดค่าขนส่งขยะ อีกทั้งหากที่เหลือจากการเผาไหม้จะปราศจากอินทรีย์สารที่ย่อยสลายได้อีกต่อไป อนึ่ง เตาเผาขยะสามารถใช้เผาขยะได้แทบทุกชนิด แม้บางชนิดไม่ไหม้ไฟก็อาจยุบตัวลง และสภาพของดินฟ้าอากาศไม่เป็นปัญหาในการกำจัด สามารถปรับระยะเวลาในการทำงานได้ ข้อเสียของการใช้เตาเผาขยะ คือ เตาเผาขยะมีราคาแพง หากทำเลที่ตั้งเตาเผาลำบาก เพราะราษฎรรังเกียจว่าอาจจะก่อให้เกิดความรำคาญและภาวะมลพิษในอากาศได้

การกำจัดขยะโดยใช้เตาเผาในต่างประเทศนิยมใช้มาก เนื่องจากสามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยได้สูงถึงร้อยละ ๗๕ - ๙๕ ใช้พื้นที่น้อย สามารถนำพลังงานความร้อนที่ได้ใช้ประโยชน์หลายอย่าง เช่น นำไปต้มน้ำเพื่อนำเอาไอน้ำไปให้ความร้อนแก่อาคารประเภทต่าง ๆ ตลอดจนนำไปใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยได้มีโครงการสร้างไฟฟ้าจากขยะมูลฝอยอยู่แล้ว ๔ โครงการด้วยกัน คือ

๑. โครงการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
๒. โครงการของเทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ
๓. โครงการของกรุงเทพมหานคร และ
๔. โครงการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดเชียงใหม่

เตาเผาขยะนี้ยังเหมาะสำหรับการกำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาลต่าง ๆ อีกด้วย ขยะมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับการกำจัดโดยวิธีเผาต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ ความชื้นไม่เกิน ๕๐ % มีสารที่เผาไหม้ได้อย่างน้อย ๒๕ % และมีสารที่เผาไหม้ไม่ได้ไม่เกิน ๖๐ % ในกรณีที่ขยะมูลฝอยไม่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น เตาเผาขยะจะต้องออกแบบให้นำเชื้อเพลิงอย่างอื่นเข้ามาช่วยในการเผาไหม้ เนื่องจากตัวขยะมูลฝอยเองไม่สามารถให้ความร้อนได้เพียงพอ นอกจากนี้แล้วจะต้องมีการออกแบบหรือใช้เทคโนโลยีที่จะป้องกันควบคุมมิให้กระบวนการเผาไหม้ อุณหภูมิควัน ฝุ่นละออง ไอเสีย ถ้า ฯลฯ เกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งมลพิษทางอากาศ

ข้อดี

- ใช้พื้นที่น้อย เมื่อเทียบกับวิธีการฝังกลบขยะมูลฝอย
- กำจัดขยะมูลฝอยได้เกือบทุกชนิด และชี้ให้เห็นที่หลีกเลี่ยงจากการเผามีน้อยไม่มีปัญหา

ในการกำจัดขั้นต่อไป

- หากเป็นเตาเผาขนาดใหญ่ ไม่จำเป็นต้องอาศัยเชื้อเพลิงอย่างอื่นเข้ามาช่วย
- สามารถก่อสร้างเตาเผาไว้ใกล้เคียงกับแหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอยได้ ทำให้

ประหยัดค่าขนส่ง

- สามารถนำพลังงานความร้อนมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น นำมาผลิตกระแสไฟฟ้า

ข้อเสีย

- ค่าลงทุนในการก่อสร้างสูงมาก โดยเฉพาะเตาเผาขนาดใหญ่
- ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษาค่อนข้างสูง รวมทั้งมีความร้อนสูง จึงทำให้เกิดการสึกหรองง่าย

เกิดการสึกหรองง่าย

- เตาเผาขนาดใหญ่ไม่เหมาะสมสำหรับการกำจัดขยะมูลฝอยที่มีปริมาณน้อยกว่า

๑ ตันต่อวัน

- เตาเผาขนาดเล็กมักพบปัญหาเกี่ยวกับกลิ่นและควันที่เกิดจากการเผาไหม้

- การติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมมลพิษจากการเผาขยะ จะทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง

วิธีการเผา ขยะที่นำมาเผาต้องผ่านการคัดเลือก คือ ของที่ไหม้ไฟได้ ซึ่งเศษวัสดุ

บางอย่างเมื่อถูกความร้อนก็ยิ่งปล่อยก๊าซที่เป็นพิษออกมาเช่น พวกโพลี พลาสติกบางประเภท พวกนี้ต้องแยกออกต่างหาก ในเมืองใหญ่ถ้าเทศบาลต้องแยกเองก็ต้องเพิ่มต้นทุนลงไป ใน ขบวนการสูงมาก นอกจากนี้ขยะในเมืองไทยนั้นค่อนข้างแฉะ การระบายขยะประเภทนี้อาจต้องใช้ พลังงานช่วย ซึ่งก็ยิ่งสิ้นเปลืองขึ้นไปใหญ่ แต่เมืองใหญ่ของกรุงเทพฯ นั้นดูเหมือนไม่มีทางเลือก เพราะใช้วิธีอื่นไม่ได้ผล เหตุนี้รัฐบาลจึงมีความคิดในเรื่องการตั้งโรงงานเผาขยะขนาดใหญ่ ๆ กัน ขึ้น ซึ่งมีราคาแพงมาก

๔. การฝังกลบอย่างถูกสุขอนามัยหรือถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary

Landfill) นิยมใช้วิธีนี้กันมาก เพราะค่าใช้จ่ายต่ำ บริเวณที่มีการฝังกลบอย่างถูกสุขอนามัยจะ มีการปูพลาสติกพิเศษเพื่อป้องกันน้ำชะจากกองขยะ เมื่อเทกองขยะแล้วก็จะกลบเสร็จในแต่ละวัน วิธีนี้จะสามารถลดกลิ่น รบกวน ลดการแพร่กระจายจากสัตว์น้ำ โรคต่าง ๆ ตลอดจนสามารถ ควบคุมน้ำชะจากกองขยะได้ การปรับปรุงพื้นที่ด้วยขยะ (Sanitary Landfill) เป็นวิธีกำจัดขยะ ที่นิยมแพร่หลายโดยเฉพาะในยุโรปและสหรัฐอเมริกา เนื่องจากสามารถกำจัดขยะ mixed refuse ได้โดยไม่ต้องคัดแยกขยะ และสามารถปรับปรุงพื้นที่ ให้เป็นพื้นที่ที่ดีมีประโยชน์ได้

วิธีการฝังกลบขยะมูลฝอยที่ดี คือ

๑. แบบถมพื้นที่ (Area Method) เป็นการฝังกลบขยะให้พื้นที่ที่เป็นหลุมเป็นบ่อ หรือเป็นพื้นที่ที่ต่ำอยู่ก่อนแล้ว และต้องการถมให้พื้นที่แห่งนั้นให้สูงขึ้นกว่าระดับเดิม เช่น บริเวณ บ่อดินลูกรัง ริมตลิ่ง เหมืองร้าง หรือบริเวณที่ดินถูกขุดออกไปทำประโยชน์อย่างอื่นมาก่อนแล้ว เป็นต้น การฝังกลบลงในพื้นที่เช่นนี้ก็จะมีขยะมูลฝอยลงไปได้เลย แล้วเกลี่ยขยะให้กระจายพร้อมกับบดอัดให้แน่น จากนั้นใช้ดินกลบแล้วจึงบดอัดให้แน่นอีกครั้งหนึ่ง

๒. แบบขุดเป็นร่อง (Trench Method) เป็นการกำจัดขยะมูลฝอยแบบฝังกลบใน พื้นที่ราบ จึงต้องใช้วิธีขุดเป็นร่องก่อน การขุดร่องต้องให้ความกว้างอย่างน้อยประมาณ ๒ เท่า ของขนาดเครื่องจักรกลที่ใช้ เพื่อให้ความสะดวกในการทำงานของเครื่องจักร ส่วนความลึกขึ้นอยู่กับระดับน้ำใต้ดินจะลึกเท่าไรก็ได้ แต่ต้องไม่ให้ถึงระดับน้ำใต้ดิน ส่วนมากจะขุดลึกประมาณ ๒ - ๓ เมตร และต้องทำให้ลาดเอียงไปทางใดทางหนึ่งเพื่อไม่ให้น้ำขังในร่องเวลาฝนตก ดินที่ขุด

มาจากร่องก็กองไว้ทางด้านใดด้านหนึ่งสำหรับใช้เป็นดินกลบต่อไป นอกจากนี้ขยะมูลฝอยก็ทำเช่นเดียวกันกับแบบถมพื้นที่ คือ เมื่อขยะมูลฝอยลงไปใ้ร่องแล้ว ก็เกลี่ยให้กระจาย บดทับให้แน่นแล้วใช้ดินกลบและบดทับอีกครั้งหนึ่ง

มาตรการต่าง ๆ ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและควบคุมมิให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

๑. ต้องควบคุมไม่ให้มีการนำขยะอันตรายมากำจัดรวมกับขยะทั่วไปในบริเวณที่ฝังกลบขยะ นอกจากนี้จะมีมาตรการกำจัดโดยวิธีการพิเศษตามลักษณะของเสีย นั้น ๆ

๒. ต้องควบคุมให้ขยะมูลฝอยกลบถูกกำจัดอยู่เฉพาะภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ทั้งบนพื้นผิวดินและใต้ดิน

๓. การใช้ดินกลบต้องมีการบดทับขยะมูลฝอยและดินกลบให้แน่นเพียงพอ ปกติอัตราส่วนของความหนาของชั้นขยะต่อความหนาของชั้นดินที่กลบ ปริมาณ ๔ : ๑

๔. ต้องมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เช่น ตรวจสอบการปนเปื้อนของแหล่งน้ำใต้ดินบริเวณ ใกล้เคียง

๕. ต้องคำนึงถึงทัศนียภาพของพื้นดินและบริเวณใกล้เคียง เช่น การจัดให้มีสิ่งป้องกันการปลิวของขยะหรือปลุกต้นไม้ล้อมรอบ เป็นต้น

ข้อดี

- ถ้ามีพื้นที่อยู่แล้วจะเป็นวิธีที่ประหยัดที่สุด
- ค่าใช้จ่ายในการลงทุนครั้งแรกถูกกว่าวิธีอื่น
- สามารถใช้ได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- กำจัดขยะมูลฝอยได้เกือบทุกชนิด
- ได้พื้นที่ดินไปทำประโยชน์อื่น เมื่อฝังกลบเสร็จแล้วและง่ายต่อการดำเนินงาน

ข้อเสีย

- หาสถานที่ยากเพราะไม่มีชุมชนใดต้องการให้อยู่ใกล้
- ต้องควบคุมการดำเนินงานฝังกลบให้ถูกต้อง
- ก๊าซมีเทนที่เกิดจากการย่อยสลายของขยะมูลฝอย และน้ำชะขยะมูลฝอยอาจทำให้เกิดอันตรายได้

- พื้นที่ฝังกลบบางแห่งต้องหาดินมาจากที่อื่น ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

การฝังกลบ ที่ฝังกลบขยะต้องอยู่ห่างไกลชุมชนพอสมควร หลุมขนาดใหญ่ที่ขุดขึ้นต้องมีการกักน้ำอย่างดี เพราะจะย่อยได้ง่าย การกำจัดขยะด้วยวิธีนี้มีปัญหาเรื่องการขนส่ง หากเมืองขนาดใหญ่อย่างกรุงเทพฯ จะขนขยะไปฝังกลบที่ไหนจึงจะไม่สิ้นเปลืองค่าขนส่งขยะจนเกินไป วิธีฝังกลบจึงทำได้เฉพาะเมืองขนาดใหญ่ หนองใหญ่ นครราชสีมา ทำนองนั้น

๕. การนำขยะไปทิ้งทะเล (Dumping at sea) ตามปกติผิวดินของพื้นน้ำแหล่งต่าง ๆ โดยเฉพาะทะเล มหาสมุทร เป็นที่ทับถมสิ่งปฏิกูลตามธรรมชาติได้อย่างกว้างขวางอยู่แล้ว แต่เมื่อในปัจจุบัน พื้นผิวโลกที่เป็นพื้นดินนับวันจะมีน้อยลงและมีค่ามากขึ้น การนำขยะไปทิ้งใน

ทะเล มหาสมุทร จึงนิยมทำกันในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ในสหรัฐอเมริกา ขณะที่นิยมนำไปทิ้งในทะเล มหาสมุทร ได้แก่ สิ่งปฏิกูลจากโรงงานอุตสาหกรรม สารพิษต่าง ๆ กากสารกัมมันตรังสี และ วัสดุแข็งอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม การนำขยะและสิ่งปฏิกูลไปทิ้งในทะเล มหาสมุทร ก็ปรากฏว่าได้เกิดการแพร่กระจายของสารพิษเข้าสู่องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนิเวศน์ทางทะเล เช่น พืช และ สัตว์น้ำ สถาบันป้องกันสารพิษสิ่งแวดล้อม (Environmental Protection Agency) จึงออกกฎหมาย ห้ามนำสารพิษหลายชนิดไปทิ้งในแหล่งน้ำดังกล่าว

ข้อดี ของการกำจัดขยะโดยนำไปทิ้งทะเล

- เป็นวิธีที่ง่าย
- ทะเล มหาสมุทรกว้างใหญ่ รับขยะได้มาก

ข้อเสีย

- สารพิษเข้าสู่องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบนิเวศน์ทางทะเล แพร่กระจายไปทั่ว
- การนำขยะไปทิ้งตามที่ลุ่มน้ำท่วมขัง ถมที่

วิธีนี้มีปัญหาตามมาคล้ายกับการเทกอง และปัญหาที่ร้ายคือการทำลายระบบนิเวศน์ที่น้ำขัง จากการทับถมโดยตรงจากกองขยะ และจากน้ำชะจากกองขยะที่มีความเป็นกรดสูง จะแพร่กระจายไปตามน้ำที่ท่วมขังอยู่เดิม ทำให้ที่ลุ่มตรงนั้นสกปรกอย่างทั่วถึงและยิ่งในหน้าฝนน้ำที่ท่วมขัง ขยะก็จะเอ่อล้นไปยังที่ใกล้เคียงได้ ขยะที่ทิ้งต้องเป็นประเภทที่ไม่มีสารพิษไม่มีเชื้อโรค

๖. การนำขยะกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ (Re-cycle and Re-use) ขยะบางประเภทสามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ได้ใหม่ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะต่าง ๆ วิธีนี้ช่วยลดขยะและลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การนำกลับไปใช้ใหม่ (Re-cycle and Re-use) ขยะที่ทิ้งในแต่ละวันจากอาคารสถานที่ต่าง ๆ มากมายนั้น ยังนับว่ามีสิ่งของบางอย่างที่แม้ไม่มีประโยชน์สำหรับสถานที่หนึ่ง แต่อาจเป็นความต้องการของผู้อื่นได้ เช่น กระดาษทุกชนิด สามารถนำกลับไปทำเป็นกระดาษกลับมาใช้ใหม่ได้ ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิตกระดาษลงได้ส่วนหนึ่งและเป็นการสงวนทรัพยากรธรรมชาติได้ด้วย หรือแม้แต่กล่องกระดาษที่ทิ้งตามบริษัท ห้างร้าน ก็อาจนำไปใช้บรรจุสินค้าต่าง ๆ ตามท้องตลาดได้ เป็นต้น

การนำวัสดุที่ทิ้งเป็นขยะกลับไปใช้นับว่าเป็นผลดีทั้งในแง่เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม แต่วิธีการคัดเลือกสิ่งของที่จะนำกลับไปใช้ใหม่ ได้ก่อให้เกิดความล่าช้าในการขนถ่ายขยะ เกิดความสกปรกในบริเวณที่มีการคัดเลือกสิ่งของจากขยะ และผู้คัดเลือกขยะก็มักได้รับเชื้อโรคจากกองขยะ

๗. การนำขยะไปเป็นอาหารสัตว์ (Hog Feeding) ขยะจำพวกเศษอาหาร ผักผลไม้ จากอาคารบ้านเรือน ร้านอาหาร ภัตตาคาร ตลาดสด นำไปเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ แพะ แกะ ปลา จะเป็นการลดปริมาณขยะลงได้จำนวนหนึ่ง เพราะในแต่ละวันเศษอาหารจะมีปริมาณนับร้อยตันทีเดียว การแยกขยะประเภทเศษอาหารเพื่อนำไปเลี้ยงสัตว์จึงนับเป็นวิธี

ที่สะดวกและประหยัดได้มากที่สุด แต่ข้อเสียในการนำขยะพวกเศษอาหารไปเลี้ยงสัตว์นี้ อาจทำให้เกิดอันตรายแก่สัตว์เลี้ยงและผู้บริโภคนสัตว์เลี้ยงขึ้นได้ ถ้าในเศษอาหารมีพวกเชื้อโรคปะปนอยู่ และถ้าจะนำเศษอาหารที่ได้ไปให้ความร้อนก่อนก็จะทำให้เกิดความปลอดภัยยิ่งขึ้น

นอกจากการกำจัดขยะด้วยวิธีต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ในประเทศที่พัฒนาแล้วยังมีการกำจัดขยะอื่น ๆ อีก เช่น การย่อยหรือการทำให้เศษอาหารเป็นของเหลวแล้วทิ้งลงในท่อน้ำทิ้ง ซึ่งเป็นการกำจัดขยะขั้นต้นจากบ้านเรือน การอัดสิ่งปฏิกูลที่เป็นของเหลวลงสู่ใต้ชั้นหิน ซึ่งมักเป็นการกำจัดสิ่งปฏิกูลจากโรงงานอุตสาหกรรม และการทิ้งสิ่งปฏิกูลลงสู่ถังรองรับที่จัดสร้างขึ้นเพื่อการกำจัดสิ่งปฏิกูลขึ้นโดยเฉพาะ แต่ไม่ได้กล่าวเน้นถึงวิธีการกำจัดขยะดังกล่าว เพราะเป็นวิธีที่ยังไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในประเทศไทยในปัจจุบัน

ขยะและสิ่งปฏิกูลนับวันจะยังมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งขยะและของเสียจะเพิ่มความเป็นพิษหรือเป็นอันตรายแก่สิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของมนุษย์มากยิ่งขึ้น แม้จะได้มีความพยายามป้องกันแก้ไขและกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่การป้องกันแก้ไขจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกประเทศและประชาชนทุกคน ในขณะที่มีการเพิ่มปริมาณขยะและสิ่งปฏิกูลมากขึ้น และยังขาดความร่วมมือในการป้องกันแก้ไขอยู่นี้ จึงเป็นที่หวั่นวิตกกันว่าโลกที่เราอาศัยอยู่นี้จะเต็มไปด้วยขยะ สิ่งปฏิกูลและสารพิษ แล้วจะก่อให้เกิดโรคระบาดขึ้นอย่างกว้างขวางจนไม่อาจป้องกันรักษาได้ทันทั่วที่ได้ในอนาคต

การกำจัดขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน ใช้วิธีการทำลาย ๔ วิธี คือ

๑. วิธีหมักเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ในปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีโรงงานหมักขยะอยู่ ๒ โรงงาน คือ โรงงานหมักขยะที่อยู่ซอยอ่อนนุช และที่หนองแขม โรงงานทั้งสองมีความสามารถรับขยะไปหมักเป็นปุ๋ยได้เพียง ๑๐๐ ตัน / วัน ดังนั้นขยะที่เหลือจากการนำเข้าโรงงานจึงถูกนำไปเทกองทิ้งไว้กลางแจ้งให้ย่อยสลายเองตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่ถูกสุขลักษณะ (ขณะนี้ที่รวมอินทรียวัตถุการดำเนินงาน ทั้งโรงงานหมักปุ๋ยอินทรีย์และที่เทกองกลางแจ้ง รวมทั้งยกเลิกเทกองขยะมูลฝอยที่ซอยวัชรพลด้วย)

๒. การเทกองกลางแจ้งให้ย่อยสลายเองตามธรรมชาติ มีสถานที่เทกองกลางแจ้ง ๓ แห่ง คือ บริเวณโรงหมักขยะอ่อนนุช หนองแขม และสถานีขนถ่ายมูลฝอยแขวงท่าแร้ง

๓. การเผา การเผาขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร จะทำเฉพาะขยะมูลฝอยติดเชื้อที่เก็บมาจากสถานพยาบาลในกรุงเทพมหานคร และขยะมูลฝอยส่วนที่ถูกแยกออกมาจากขยะมูลฝอยของโรงงานซึ่งไม่สามารถใช้หมักเป็นปุ๋ยอินทรีย์ได้

๔. การฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ กรุงเทพมหานครได้จ้างเอกชนให้นำขยะมูลฝอยจากโรงงานกำจัดขยะหนองแขมและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยท่าแร้ง เขตบางเขน ไปฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะที่ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

แนวทางการแก้ไขปัญห

๑. เร่งรัดให้ท้องถิ่น เทศบาล สุขาภิบาล ทุกแห่ง ทำแผนการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่การเก็บรวบรวม การขนส่ง การบำบัด และการกำจัดขั้นสุดท้าย ตลอดจนการเร่งจัดหาที่ดินสำหรับใช้กำจัดขยะมูลฝอยได้อย่างเพียงพอในระยะยาว และดำเนินการให้มีการกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ

๒. เร่งรัดให้มีการก่อสร้างโรงงานกำจัดขยะมูลฝอยให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค และเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ

๓. ควรมีนโยบายและมาตรการ ตลอดจนแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของประเทศเพื่อเป็นกรอบให้ท้องถิ่นนำไปดำเนินการ

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการลดปริมาณขยะมูลฝอย ที่ต้องเป็นภาระในการกำจัด

- การใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานนาน (Increased product lifetime) เป็นการพยายามเลือกใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวร มีอายุการใช้งานหากชำรุดแล้วควรมีการซ่อมแซมให้ใช้งานได้นานที่สุดก่อนที่จะทิ้งไป

- ลดการบริโภค (Decreased consumption) วัสดุที่กำจัดยาก หรือมีปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม

๑. ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ คือ การนำทรัพยากรจากขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ (Material recovery) และนำมาผลิตเป็นพลังงาน (Energy recovery) เป็นการนำขยะมูลฝอยที่มีทรัพยากรหลายอย่างมาผ่านกระบวนการ ทำให้เกิดประโยชน์ เช่น การนำมาทำปุ๋ย นำมาเผาเพื่อให้ได้พลังงานความร้อน

๒. สนับสนุนให้มีการปลูกฝังทัศนคติ และสร้างค่านิยมของประชาชนในการร่วมมือ รักษาความสะอาด โดยให้มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ในระดับประชาชนทั่วไป และในหลักสูตรการเรียนการสอน และให้มีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง โดยสื่อทุกประเภท

๓. เร่งดำเนินการปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานมากขึ้น รวมทั้งเข้มงวดให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายมากขึ้นและจริงจัง

๔. ในด้านขยะมูลฝอยติดเชื้อ จำเป็นต้องเร่งแก้ไขเพราะปัจจุบันปริมาณเพิ่มมากขึ้นและยังขาดการจัดการที่ถูกต้อง โดยการให้สถานพยาบาลและโรงพยาบาลทั้งรัฐและเอกชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบจัดการ ดังนี้

- การเตรียมขยะมูลฝอยติดเชื้อเพื่อรอการบำบัด ขยะมูลฝอยติดเชื้อควรจะได้มีการฆ่าเชื้อก่อนด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ก่อนบรรจุในถุงสีแดงที่เตรียมไว้

- การเก็บขนและขนส่งไปกำจัด ควรใช้รถที่เป็นระบบปิดทั้งหมดในการขน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อ และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ในการป้องกัน โดยเฉพาะบุคคล

- วิธีการกำจัดในขณะนี้ยังไม่เหมาะสม เพราะใช้วิธีฝังและการเผาที่ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดงบประมาณ ควรจะได้มีการร่วมมือกันระหว่างสถานพยาบาลทั้งของรัฐ และเอกชนได้ช่วยกันจัดสร้างระบบบำบัดให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ในด้านของเสียอันตราย รัฐควรมีการเร่งรัดให้มีการจัดการของเสียอันตราย ดังนี้

- ควรมีการกำหนดค่าจำกัดความ เกณฑ์พิจารณา และวิธีการกำหนดลักษณะของเสียที่เป็นอันตราย กำหนดระเบียบการปฏิบัติ การเก็บรวบรวม การขนส่ง การบำบัด รวมทั้งมาตรการในการควบคุมเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต่อสุขภาพของมนุษย์

- สนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการของเสียอันตราย เช่น หน่วยงานที่ผลิตของเสีย ควรลงทุนดำเนินการแก้ไขเอง โดยมีสิ่งจูงใจในการดำเนินการจัดการของเสียอันตราย เช่น การลดภาษีนำเข้าอุปกรณ์เครื่องจักรใช้งาน

- สนับสนุนให้มีการปลูกฝังทัศนคติและสร้างค่านิยมของประชาชน ในการร่วมมือป้องกันอันตรายจากการใช้วัตถุมีพิษ และทิ้งกากของเสียอันตราย เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๑. ส่งเสริม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนได้มีความรู้ตระหนักถึงพิษภัยจากของเสียที่เป็นอันตราย รวมทั้งให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา

๒. สนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีการผลิตที่ลดปริมาณของเสียมาใช้ เช่น การเปลี่ยนไปใช้วัตถุดิบชนิดใหม่หรือเปลี่ยนวิธีการผลิต รวมทั้งให้มีการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

๓. เร่งรัดให้มีระบบการจัดการของเสียที่เป็นอันตรายจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ที่ครบวงจรตั้งแต่การเก็บ ขนส่ง บำบัดและกำจัด ทั้งนี้ควรจัดการของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมและสถานพยาบาลเป็นลำดับแรก

๔. สนับสนุนงบประมาณและอัตราค่าจ้างแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อการแก้ไขปัญหา

๕. กำหนดให้ผู้ก่อให้เกิดของเสียอันตรายหรือได้รับผลประโยชน์จากของเสียต้องเป็นผู้รับผิดชอบหรือเสียค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัดการไม่ถูกต้อง

๖. สนับสนุนศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตราย หรือการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์

๗. ควรมีถังขยะประจำบ้าน ไม่ทิ้งขยะตามที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น ถนน สนามหญ้า แม่น้ำลำคลอง ฯลฯ และควรมีการแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง และแยกทิ้งลงในถังรองรับขยะมูลฝอยหลายใบ ได้แก่ ถังที่ ๑ ใส่กระดาษ ถังที่ ๒ ใส่เศษพลาสติก ถังที่ ๓ ใส่เศษแก้วขวด

ถังที่ ๔ ใส่เศษโลหะอลูมิเนียม ถังที่ ๕ ใส่เศษอาหาร พืช ผัก ผลไม้ ถังที่ ๖ ใส่ของเสียอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย กระป๋องยาฆ่าแมลง ฯลฯ

๘. ควรแนะนำ เพื่อให้รักษาความสะอาดในบ้าน ในโรงเรียน ในที่ทำงาน โดยไม่ทิ้งขยะมูลฝอยในเขตบ้านของผู้อื่น

๙. หากบ้านเราไม่อยู่ในเขตชุมชน ไม่มีเจ้าหน้าที่เก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาล สุขาภิบาล เรากำจัดขยะมูลฝอยเอง ไม่ควรกองทิ้งไว้ หรือเผากลางแจ้งตามถนนหนทางแต่ควรนำขยะมูลฝอยไปฝังในที่ดินของเรา

นโยบายและมาตรการด้านมูลฝอย*

๑. ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสะอาดให้ทันสมัยเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

๒. สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบถึงสภาวะปัญหา

๓. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเก็บและการกำจัดมูลฝอยเพื่อหามาตรการในการแก้ไข้ปัญหา

๔. สนับสนุนการศึกษาวิจัยด้านเทคโนโลยี และวิธีการใหม่ในการกำจัดมูลฝอยและการนำเอามูลฝอยมาใช้ประโยชน์

๕. กำหนดมาตรการและควบคุมการกำจัดมูลฝอยจากอุตสาหกรรม โดยเฉพาะที่มีสารพิษเจือปนอยู่

๖. มีการวางแผนระยะยาวในการแก้ไข้ปัญหามูลฝอยของเมืองใหญ่ให้เหมาะสมทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๗. ปรับปรุงอัตราค่าบริการการจัดเก็บมูลฝอยให้ยุติธรรมและตรงต่อสภาพความเป็นจริง

๘. ให้การศึกษาและประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนถึงปัญหาและผลเสีย และขอความร่วมมือในการแก้ไข้ปัญหา

๙. หาวิธีการลดปริมาณของมูลฝอยโดยวิธีต่าง ๆ เช่น กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ หาว์สดทดแทน นำวัสดุเหลือใช้มาผลิตต่อไป

รายงานผลการศึกษาเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอย
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตามร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ความเป็นมา

1. กระทรวงสาธารณสุขได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร

2. สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณารับหลักการและมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

3. คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในมาตรา 9 โดยเปลี่ยนแปลงวิธีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอย จากที่กำหนดเฉพาะอัตราชั้นสูงเท่านั้น ให้เปลี่ยนเป็นกำหนดทั้งอัตราชั้นต่ำและชั้นสูงของการเก็บขน และหรือกำจัดทั้งนี้โดยคำนึงถึงวิธีการที่ใช้ในการจัดการด้วย โดยกำหนดไว้ดังนี้

“มาตรา 9 กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำและไม่เกินอัตราชั้นสูง ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนขั้นต่ำตามมาตรฐานของวิธีการที่ใช้ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ทั้งนี้การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุทธลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

4. เพื่อให้การดำเนินการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเป็นไปตามประสงค์ คณะกรรมการวิสามัญฯ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาเรื่อง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ในการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะอนุกรรมการมีการดำเนินการดังนี้

1) คัดเลือกพื้นที่ศึกษา โดยคำนึงถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดแตกต่างกัน ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก และให้ครอบคลุมทุกภาค ทั้งภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

2) ศึกษาค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยด้วยระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาลกับระบบเตาเผา

3) จำแนกมูลฝอยเป็น 2 ประเภท คือ มูลฝอยทั่วไป และมูลฝอยติดเชื้อ

4) ให้จำแนกค่าใช้จ่ายตามกระบวนการจัดการมูลฝอย แบ่งเป็น การเก็บขน และการกำจัด (รวมการขนถ่าย)

5) การเก็บข้อมูล ให้เก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลด้านความยินดีในการจ่ายค่าบริการ (Willingness To Pay) จากประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา
2. เพื่อศึกษาความยินดีจ่ายค่าบริการของประชาชนและสถานประกอบการในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความยินดีจ่ายค่าบริการของประชาชน และนำมากำหนดเป็นอัตราค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท
4. เพื่อเสนอร่างอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อพิจารณาและเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

วิธีการศึกษา

คณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาเรื่อง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดพื้นที่ศึกษา โดยให้ครอบคลุม
  - 1.1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดต่าง ๆ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก
  - 1.2. ทุกภาค ทั้งภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้
  - 1.3. วิธีการจัดการมูลฝอย ทั้งระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาลกับระบบเตาเผา

ภาค	ขนาดพื้นที่		
	พื้นที่ขนาดใหญ่	พื้นที่ขนาดกลาง	พื้นที่ขนาดเล็ก
กลาง	(1) กรุงเทพมหานคร (2) เทศบาลนครนครปฐม	(6) เมืองพัทยา	(10) เทศบาลตำบลบางคล้า (11) เทศบาลเมืองแสนสุข (12) เทศบาลตำบลอัมพวา (13) องค์การบริหารส่วนตำบลบางโจลง (14) องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ซิง
เหนือ	(3) เทศบาลนครนครสวรรค์		
ตะวันออกเฉียงเหนือ		(7) เทศบาลเมืองศรีสะเกษ (8) เทศบาลเมืองวารินชำราบ	
ใต้	(4) เทศบาลนครหาดใหญ่ (5) เทศบาลนครสงขลา	(9) เทศบาลนครภูเก็ต (เตาเผา)	(15) เทศบาลตำบลสมุย (เตาเผา)

ทั้งนี้กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ จึงกำหนดให้เก็บข้อมูลในพื้นที่ 6 เขต โดยแบ่งเป็นพื้นที่ 3 ลักษณะ คือ พื้นที่หนาแน่นมาก หนาแน่นปานกลาง หนาแน่นน้อย ได้แก่ เขตพญาไท เขตห้วยขวาง เขตบางกอกน้อย เขตราชบุรีบูรณะ เขตประเวศและเขตบึงกุ่ม

2. ข้อมูลที่ศึกษา

2.1. ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายจัดการมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในขั้นตอนการเก็บขนและกำจัดมูลฝอย และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1) ข้อมูลทั่วไป เช่น ข้อมูลจำนวนประชากร จำนวนหลังคาเรือน

2) ข้อมูลอัตราค่าธรรมเนียมที่เก็บจากประชาชนและสถานประกอบการ ในการเก็บขนมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่น

3) ข้อมูลปริมาณมูลฝอยที่เก็บขน และกำจัด วิธีการเก็บขน และการกำจัดมูลฝอย

4) ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการเก็บขน และกำจัดมูลฝอย เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าใช้สอยวัสดุ สาธารณูปโภคในการเก็บขนและกำจัดมูลฝอย

5) ข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างในการเก็บขนและกำจัดมูลฝอย

2.2. ข้อมูลด้านความยินดีในการจ่ายค่าบริการ (Willingness To Pay) ของประชาชนและสถานประกอบการ ในการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศึกษา และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1) ข้อมูลด้านความรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติของประชาชนและสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยจากบ้านเรือนและสถานประกอบการ

2) ข้อมูลความยินดีที่จะจ่ายค่าบริการของประชาชนและสถานประกอบการ

3. กำหนดเครื่องมือและจำนวนชุดข้อมูล ดังนี้

3.1. แบบสอบถามชุดที่ 1 ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งละ 1 ชุด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีข้อมูลแยกตามเขต

3.2. แบบสอบถามชุดที่ 2 ข้อมูลด้านความยินดีในการจ่ายค่าบริการของประชาชนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการมูลฝอย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนแห่งละ 100 ชุด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลเขตละ 50 ชุด (ไม่รวมมองศาการบริหารส่วนตำบล 2 แห่งและเทศบาลตำบลอัมพวาซึ่งเป็นพื้นที่ที่กำหนดเพิ่มเติมภายหลัง)

3.3. แบบสอบถามชุดที่ 3 ข้อมูลด้านความยินดีในการจ่ายค่าบริการของสถานประกอบการ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการมูลฝอยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เก็บและสถานประกอบการ 50 – 75 ชุด ขึ้นกับขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยกเว้นกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูล 225 ชุด

4. วิธีการเก็บข้อมูลและประมวลผล

4.1. แบบสอบถามชุดที่ 1 ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายในการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เก็บข้อมูลโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศึกษา โดยรวบรวมจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในปีงบประมาณ 2546 จากนั้นได้ตรวจสอบข้อมูลโดยกรมอนามัย

4.2. แบบสอบถามชุดที่ 2 และ 3 ข้อมูลด้านความยินดีในการจ่ายค่าบริการของประชาชนและสถานประกอบการในการจัดการมูลฝอย ได้ว่าจ้างให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละพื้นที่ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่กำหนด จากนั้นได้ประมวลผลข้อมูลโดยอาจารย์ศุภชัย แสงรัตนกุล คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

5. การสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล ในการสรุปผลการศึกษานั้น ดำเนินการโดยกรมอนามัย และนำเสนอต่อคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2547 และคณะกรรมการฯ เห็นชอบในหลักการและนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 ทั้งนี้ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้เห็นชอบในหลักการของร่างอัตราค่าธรรมเนียมเช่นเดียวกัน และที่ประชุมมีมติให้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมกับองค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดแตกต่างกันด้วย พร้อมทั้งให้จัดประชุมผู้แทนองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเพื่อรับฟังความคิดเห็นด้วย

6. คณะกรรมการการสาธารณสุข สภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ร่วมกับกรมอนามัย จึงได้จัดการประชุมสัมมนา ในวันที่ 6 กรกฎาคม 2547 เพื่อนำเสนอผลการศึกษา และระดมความคิดเห็นจากผู้แทนองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น แล้วจะได้นำความเห็นทั้งหมดรวบรวมเสนอให้กับคณะกรรมการฯ พิจารณา และประกอบกรนำเสนอร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. .... พิจารณาในสภาผู้แทนราษฎรในวาระต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งข้อมูลค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอย เป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดการตามขั้นตอนของการจัดการมูลฝอยทั่วไป ตั้งแต่การเก็บขน และการกำจัด แล้วนำมาคำนวณค่าใช้จ่ายรวมในการเก็บขนและกำจัด โดยแบ่งเป็นระบบฝังกลบและระบบเตาเผา

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งกำจัดโดยระบบเตาเผา

ทั้งนี้โดยคำนวณค่าใช้จ่ายขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในการจัดการมูลฝอย ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร (เงินเดือน และค่าจ้าง ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ค่าภาษีและประกันสังคม)
2. ค่าวัสดุอุปกรณ์ (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุในการเก็บขนและกำจัด เช่น หน้ากาก เครื่องแต่งกาย เป็นต้น)
3. ค่าซ่อมบำรุงยานพาหนะ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ
4. ค่าจ้างเหมาในการเก็บขน และการกำจัด เป็นต้น
5. ค่าครุภัณฑ์ยานพาหนะ คิดค่าเสื่อมราคา ร้อยละ 20 ต่อปี ดังนั้นจึงนำค่าใช้จ่ายที่ซื้อยานพาหนะตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 – 2546 มาคำนวณ เนื่องจากหากเป็นยานพาหนะที่มีอายุการใช้งานเกินกว่า 5 ปี จะมีค่าซ่อมแซมเพิ่มขึ้นอยู่ในค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าบำรุงรักษา
6. ทั้งนี้ไม่นำค่าที่ดินสิ่งก่อสร้างมาคำนวณด้วย

ผลการศึกษา แบ่งเป็นการจัดการมูลฝอยทั่วไปด้วยระบบฝังกลบและระบบเตาเผา และการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

1. การจัดการมูลฝอยทั่วไปด้วยระบบฝังกลบ

1.1. ปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนและกำจัด

ปริมาณมูลฝอยที่เก็บขน และกำจัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ ดำเนินการเก็บขนมูลฝอยเอง และปริมาณที่เก็บขนมีความแตกต่างกัน ตั้งแต่ปริมาณ 1,314 ตัน/ปี (เทศบาลตำบลอัมพวา) จนถึง 90,051 ตัน/ปี (เขตบางกอกน้อย) เรียงตามลำดับได้ตามตารางที่ 1

ส่วนปริมาณมูลฝอยที่กำจัดด้วยระบบฝังกลบนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่รับกำจัดมูลฝอยให้หน่วยงานอื่นด้วย บางแห่งมีอัตราการกำจัดให้หน่วยงานอื่นมากกว่าปริมาณที่ให้บริการกับพื้นที่ตนเอง ตั้งแต่ร้อยละ 11.43 (เทศบาลเมืองศรีสะเกษ) ถึงร้อยละ 240 (เทศบาลเมืองแสนสุข)

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้บริการแก่หน่วยงานอื่นมากที่สุด คือ เทศบาลเมืองแสนสุข โดยเป็นมูลฝอยของเทศบาลแสนสุข 18,000 ตัน/ปี และรับจากหน่วยงานอื่นอีก 43,200 ตัน/ปี รวมเป็น 61,200 ตัน/ปี ซึ่งการรับกำจัดให้หน่วยงานอื่นนั้น จะมีผลต่อค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการกำจัดมูลฝอยด้วย

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณมูลฝอยที่เก็บขน และกำจัดด้วยระบบฝังกลบ				
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	ปริมาณมูลฝอย (ตัน/ปี)		ปริมาณมูลฝอยที่กำจัดเพิ่มขึ้น	
	เก็บขน	กำจัด	ตัน/ปี	ร้อยละ
เทศบาลตำบลอัมพวา	1,314	1,314	ว่าจ้างกำจัด	
เทศบาลตำบลบางคล้า	2,880	3,276	396	13.75
อบต. ไร่ชิง	8,600	8,600	ว่าจ้างกำจัด	
เทศบาลเมืองวารินชำราบ	9,707	18,485	8,778	90.43
อบต. บางโหลง	10,800	10,800	ว่าจ้างกำจัด	
เทศบาลเมืองศรีสะเกษ	12,600	14,040	1,440	11.43
เทศบาลเมืองแสนสุข	18,000	61,200	43,200	240.00
เทศบาลนครนครสวรรค์	28,800	34,200	5,400	18.75
เทศบาลนครสงขลา	29,760	42,000	12,240	41.13
เขตพญาไท	46,970	46,970	ว่าจ้างกำจัด	

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงปริมาณมูลฝอยที่เก็บขน และกำจัดด้วยระบบฝังกลบ				
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ปริมาณมูลฝอย (ตัน/ปี)		ปริมาณมูลฝอยที่กำจัดเพิ่มขึ้น	
	เก็บขน	กำจัด	ตัน/ปี	ร้อยละ
เทศบาลนครนครปฐม	54,000	72,000	18,000	33.33
เขตบึงกุ่ม	59,236	59,236	ว่าจ้างกำจัด	
เขตราษฎร์บูรณะ	62,633	62,633	ว่าจ้างกำจัด	
เขตห้วยขวาง	65,400	65,400	ว่าจ้างกำจัด	
เขตประเวศ	79,786	79,786	ว่าจ้างกำจัด	
เทศบาลนครหาดใหญ่	90,000	90,000	กำจัดเฉพาะพื้นที่	
เมืองพัทยา	90,000	90,000	ว่าจ้างกำจัด	
เขตบางกอกน้อย	90,051	90,051	ว่าจ้างกำจัด	

1.2. ค่าใช้จ่ายในการเก็บขนมูลฝอยทั่วไป

ค่าใช้จ่ายในการเก็บขนมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับปริมาณมูลฝอยที่เก็บขน ดังนั้นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยจึงมีความแตกต่างกันตั้งแต่ 193.96 บาท/ตัน (เมืองพัทยา) จนถึง 1,396.60 (เทศบาลตำบลอัมพวา) ข้อมูลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเก็บขนมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบกำจัดแบบฝังกลบ	
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ค่าใช้จ่ายในการเก็บขนมูลฝอยเฉลี่ย (บาท/ตัน)
เมืองพัทยา	193.96
เทศบาลนครนครปฐม	284.73
เทศบาลนครสงขลา	294.07
เขตประเวศ	298.64
อบต. บางโหลง	336.74
อบต. ไรอชิง	344.20
เขตบึงกุ่ม	370.92
เทศบาลตำบลบางคล้า	394.32
เขตบางกอกน้อย	423.13
เขตราษฎร์บูรณะ	434.08
เทศบาลเมืองวารินชำราบ	441.42

ตารางที่ 2 (ต่อ) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเก็บขนมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบกำจัดแบบฝังกลบ	
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ค่าใช้จ่ายในการเก็บขนมูลฝอยเฉลี่ย (บาท/ตัน)
เขตห้วยขวาง	469.35
เขตพญาไท	670.73
เทศบาลนครหาดใหญ่	831.07
เทศบาลเมืองศรีสะเกษ	923.76
เทศบาลนครนครสวรรค์	1,213.20
เทศบาลเมืองแสนสุข	1,340.09
เทศบาลตำบลอัมพวา	1,396.60

1.3. ค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยทั่วไป ในการกำจัดมูลฝอยนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินการใน 3 ลักษณะ คือ ว่าจ้างให้หน่วยงานอื่นกำจัด การกำจัดเองเฉพาะพื้นที่ หรือรับกำจัดให้หน่วยงานอื่นด้วย ซึ่งทั้ง 3 วิธีนี้จะมีผลต่อค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่แตกต่างกัน ดังนี้

การว่าจ้างให้หน่วยงานอื่นกำจัด ข้อมูลที่ได้รับอาจไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสูงมากเพื่อป้องกันไม่ให้หน่วยงานอื่นมาใช้บริการ หรืออาจกำหนดในอัตราที่ต่ำมาก เนื่องจากนโยบายในการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างหน่วยงาน หรืออาจมีข้อตกลงหรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ตอบแทน ทำให้จ่ายเป็นเงินค่าจ้างในอัตราต่ำลง สรุปข้อมูลตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างกำจัดมูลฝอย	
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยเฉลี่ย (บาท/ตัน)
อบต. บางโหลง	111.11
เทศบาลตำบลอัมพวา	219.18
อบต. ไรอชิง	250.00
กรุงเทพมหานคร	350.00
เมืองพัทยา	380.00

การกำจัดเองเฉพาะพื้นที่ จะแสดงถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้น ๆ มากที่สุด ตามข้อมูลของเทศบาลนครหาดใหญ่ ในตารางที่ 4

รับกำจัดให้หน่วยงานอื่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนหนึ่งรับกำจัดมูลฝอยให้หน่วยงานอื่นด้วย ดังนั้นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อตันนั้น จึงคำนวณได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตามปริมาณมูลฝอยที่กำจัดทั้งหมด กับลักษณะที่สอง เป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่คิดปริมาณ

กำจัดเท่ากับปริมาณที่เก็บขน ซึ่งการคำนวณในลักษณะที่สองนี้จะทำให้ค่าใช้จ่ายต่อตันสูงขึ้นมาก จนอาจไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่แท้จริง หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นรับกำจัดให้หน่วยงานอื่นในปริมาณมาก สรุปข้อมูลตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยของพื้นที่และรับบริการหน่วยงานอื่น		
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยเฉลี่ย (บาท/ตัน)	
	คำนวณจากปริมาณที่กำจัดทั้งหมด	คำนวณปริมาณที่กำจัดเท่ากับปริมาณที่เก็บขน
เทศบาลนครหาดใหญ่	128.54	128.54
เทศบาลนครนครสวรรค์	182.85	217.13
เทศบาลเมืองแสนสุข	193.40	657.56
เทศบาลนครนครปฐม	202.00	269.33
เทศบาลเมืองวารินชำราบ	223.90	426.37
เทศบาลเมืองศรีสะเกษ	281.63	313.82
เทศบาลตำบลบางคล้า	691.48	786.56

2. การจัดการมูลฝอยทั่วไปด้วยระบบเตาเผา การศึกษาครั้งนี้ มีข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 แห่งที่มีระบบการจัดการมูลฝอยด้วยระบบเตาเผา คือ เทศบาลตำบลสมุยและเทศบาลนครภูเก็ต

2.1. ปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนและกำจัด

เทศบาลตำบลสมุยมีการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยในปริมาณเท่ากันคือ 25,200 ตัน/ปี ต่างจากเทศบาลนครภูเก็ต ซึ่งมีการติดต่อกับพื้นที่อื่นได้สะดวก จึงรับกำจัดให้หน่วยงานอื่นด้วย ในปริมาณ 87,600 ตัน/ปี คิดเป็นร้อยละ 228.13 ของปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนได้จากเขตเทศบาลภูเก็ต (38,400 ตัน/ปี) รวมเป็นปริมาณมูลฝอยที่กำจัด 126,000 ตัน/ปี สรุปได้ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงปริมาณมูลฝอยที่เก็บขน และกำจัดด้วยระบบเตาเผา				
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ปริมาณมูลฝอย (ตัน/ปี)		ปริมาณมูลฝอยที่กำจัดเพิ่มขึ้น	
	เก็บขน	กำจัด	ตัน/ปี	ร้อยละ
เทศบาลตำบลสมุย	25,200	25,200	-	-
เทศบาลนครภูเก็ต	38,400	126,000	87,600	228.13

2.2. ค่าใช้จ่ายในการเก็บขนมูลฝอยทั่วไป

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเก็บขนมูลฝอยของเทศบาลนครภูเก็ต กับเทศบาลตำบลสมุย เท่ากับ 705.59 และ 787.21 บาท/ตัน ตามลำดับ ตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเก็บขนมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบกำจัดแบบเตาเผา	
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ค่าใช้จ่ายในการเก็บขนมูลฝอยเฉลี่ย (บาท/ตัน)
เทศบาลนครภูเก็ต	705.59
เทศบาลตำบลสมุย	787.21

2.3. ค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยทั่วไป เทศบาลนครภูเก็ตรับกำจัดมูลฝอยให้หน่วยงานอื่นในปริมาณมาก ทำให้ค่าเฉลี่ยของการกำจัดมูลฝอยเมื่อคำนวณจากปริมาณที่กำจัดทั้งหมด เท่ากับ 495.83 บาท/ตัน แต่หากคำนวณค่าใช้จ่ายทั้งหมดเทียบกับปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนได้ในเขตเทศบาลนครภูเก็ตจะเท่ากับ 1,072.12 บาท/ตัน จะเห็นได้ว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ รับกำจัดมูลฝอยให้หน่วยงานอื่นแล้วจะทำให้ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยลดลงได้

เมื่อเปรียบเทียบกับการจัดการมูลฝอยของเทศบาลตำบลสมุยที่เก็บขนและกำจัดเฉพาะพื้นที่ของตนนั้น ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยจะเท่ากับ 1,278.50 บาท/ตัน สรุปตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยด้วยระบบเตาเผา		
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยเฉลี่ย (บาท/ตัน)	
	คำนวณจากปริมาณที่ กำจัดทั้งหมด	คำนวณปริมาณที่กำจัดเท่า กับปริมาณที่เก็บขน
เทศบาลนครภูเก็ต	495.83	1,072.12
เทศบาลตำบลสมุย	1,278.50	1,278.50

3. การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งเดียวที่มีการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ คือเทศบาลนครหาดใหญ่ และในการศึกษารั้งนี้ได้ขอข้อมูลค่าใช้จ่ายของบริษัท กรุงเทพมหานคร ประกอบการศึกษาด้วย

3.1. ปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนและกำจัด เทศบาลนครหาดใหญ่เก็บขนมูลฝอยเฉพาะมูลฝอยติดเชื้อในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ในปริมาณ 162.99 ตัน/ปี และรับกำจัดให้หน่วยงานอื่นอีก 131.86 ตัน/ปี รวมเป็น 294.85 ตัน/ปี คิดเป็นร้อยละ 80 ของปริมาณมูลฝอยที่มีแหล่งกำเนิดในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครรับกำจัดมูลฝอยรวมทั้งสิ้น 4,594.84 ตัน/ปี ตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงปริมาณมูลฝอยที่เก็บขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยระบบเตาเผา				
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ปริมาณมูลฝอย (ตัน/ปี)		ปริมาณมูลฝอยที่กำจัดเพิ่มขึ้น	
	เก็บขน	กำจัด	ตัน/ปี	ร้อยละ
เทศบาลนครหาดใหญ่	162.99	294.85	131.86	80.90
บริษัทกรุงเทพมหานคร	4,594.84	4,594.84	-	-

3.2. ค่าใช้จ่ายในการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อ เทศบาลนครหาดใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเก็บขนมูลฝอยเฉพาะมูลฝอยติดเชื้อในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ในอัตราเฉลี่ย 1,668.03 บาท/ตัน ส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 2,759.72 บาท/ตัน ตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อ	
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ค่าใช้จ่ายในการเก็บขนมูลฝอยเฉลี่ย (บาท/ตัน)
เทศบาลนครหาดใหญ่	1,668.03
บริษัทกรุงเทพมหานคร	2,759.72

3.3. ค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เทศบาลนครหาดใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อในอัตราเฉลี่ย 3,322.34 บาท/ตัน แต่หากคำนวณเฉพาะปริมาณที่เก็บขนได้เท่านั้น โดยไม่รับกำจัดให้หน่วยงานอื่นจะทำให้ค่าใช้จ่ายสูงขึ้นเป็น 5,320.39 บาท/ตัน ส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 3,933.66 บาท/ตัน ตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ		
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยเฉลี่ย (บาท/ตัน)	
	คำนวณจากปริมาณที่กำจัดทั้งหมด	คำนวณปริมาณที่กำจัดเท่ากับปริมาณที่เก็บขน
เทศบาลนครหาดใหญ่	3,322.34	5,320.39
บริษัทกรุงเทพมหานคร	3,933.66	-

สรุปผลการศึกษาค่าใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บขน และกำจัดมูลฝอย

ประเภทค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายต่ำสุด - สูงสุด
มูลฝอยทั่วไป	
1. การเก็บขนมูลฝอยทั่วไป	193.96 – 1,396.60 บาท/ตัน (เมืองพัทยา-เทศบาลตำบลอัมพวา)
2. การกำจัดมูลฝอยทั่วไป	
2.1. การกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยระบบ ฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล	128.54-691.48 บาท/ตัน (เทศบาลนครหาดใหญ่-เทศบาลตำบลบางคล้า)
2.2. การกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยระบบ เตาเผา	495.83 – 1,278.50 บาท/ตัน (เทศบาลนครภูเก็ต-เทศบาลตำบลสมุย)
มูลฝอยติดเชื้อ	
1. การเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อ	1,668.03-2,759.72 บาท/ตัน (เทศบาลนครหาดใหญ่-บริษัทกรุงเทพมหานคร)
2. การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	3,322.34-3,933.66 บาท/ตัน (เทศบาลนครหาดใหญ่-บริษัทกรุงเทพมหานคร)

ข้อเสนอในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ
เก็บขนและกำจัดมูลฝอยทั่วไป และมูลฝอยติดเชื้อ

1. ให้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามน้ำหนักของมูลฝอย โดยใช้หน่วยนับเป็น บาท/กิโลกรัม เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถประเมินค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บจากแต่ละครัวเรือนได้ง่าย

2. ในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมนั้น ให้นำค่าใช้จ่ายจริงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในการเก็บขนและกำจัด ที่ได้จากการศึกษาค้างนี้มากำหนด

2.1. อัตราค่าธรรมเนียมขั้นต่ำของการเก็บขนหรือกำจัด ให้นำข้อมูลค่าใช้จ่ายต่ำสุดที่ใช้ในการเก็บขนหรือกำจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศึกษา มากำหนดเป็นอัตราค่าธรรมเนียมขั้นต่ำ

2.2. อัตราค่าธรรมเนียมขั้นสูงของการเก็บขนหรือกำจัด ให้นำข้อมูลค่าใช้จ่ายสูงสุดที่ใช้ในการเก็บขนหรือกำจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศึกษา มากำหนดเป็นอัตราค่าธรรมเนียมขั้นสูง ทั้งนี้อาจกำหนดให้สูงขึ้นเพื่อรองรับเทคโนโลยีหรือค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นก็ได้

2.3. อัตราค่าธรรมเนียมขั้นต่ำในการเก็บขนและกำจัด ให้นำข้อมูลค่าใช้จ่ายต่ำสุดที่ใช้ในการเก็บขน มารวมกับค่าใช้จ่ายต่ำสุดในการกำจัด ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศึกษา มากำหนดเป็นอัตราค่าธรรมเนียมขั้นต่ำในการเก็บขนและกำจัด

2.4. อัตราค่าธรรมเนียมชั้นสูงในการเก็บขนและกำจัด ให้นำข้อมูลค่าใช้จ่ายสูงสุดที่ใช้ในการเก็บขน มารวมกับค่าใช้จ่ายสูงสุดในการกำจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศึกษามากำหนดเป็นอัตราค่าธรรมเนียมชั้นสูงในการเก็บขนและกำจัด

3. อัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อ เป็นดังนี้

อัตราค่าธรรมเนียม	ค่าธรรมเนียมต่ำสุด - สูงสุด
การจัดการมูลฝอยทั่วไป	
1. การเก็บขนมูลฝอยทั่วไป	0.20 - 1.40 บาท/กิโลกรัม
2. การกำจัดมูลฝอยทั่วไป	
2.1. การกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยระบบฝังกลบแบบ ถุกหลักสุขาภิบาล	0.15-0.70 บาท/กิโลกรัม
2.2. การกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยระบบเตาเผา	0.50 - 1.30 บาท/กิโลกรัม
3. การเก็บขนและกำจัดมูลฝอยทั่วไป	
3.1. การเก็บขนและกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยระบบฝังกลบ แบบถุกหลักสุขาภิบาล	0.35-2.10 บาท/กิโลกรัม
3.2. การเก็บขนและกำจัดมูลฝอยทั่วไปด้วยระบบเตาเผา	0.70 - 2.70 บาท/กิโลกรัม
การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	
1. การเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อ	1.70-2.80 บาท/กิโลกรัม
2. การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	3.30-4.00 บาท/กิโลกรัม
3. การเก็บขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	5.00 - 6.80 บาท/กิโลกรัม

4. ในทางปฏิบัติของการเก็บค่าธรรมเนียมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง นั้น ให้ประเมินจากปริมาณมูลฝอยของแต่ละหลังคาเรือน แล้วจึงเก็บค่าธรรมเนียมตามปริมาณมูลฝอย (ตามน้ำหนัก) ที่เกิดขึ้นของแต่ละหลังคาเรือน ทั้งนี้อาจประมาณจากค่าเฉลี่ยดังนี้

- อัตราการผลิตมูลฝอยเฉลี่ย 1 กิโลกรัม/คน/วัน
- บ้าน 1 หลังมีคนอยู่เฉลี่ย 6 คน
- ดังนั้นค่าธรรมเนียมในการเก็บขนและกำจัดด้วยระบบฝังกลบ
= 1 กก. X 6 คน X 30 วัน X 0.35 บาท/กก. = 63 บาท/เดือน

5. เสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีมาตรการส่งเสริมการแยกมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้วย ซึ่งอาจสร้างแรงจูงใจโดยการลดค่าธรรมเนียมให้หากมีการลดปริมาณมูลฝอยได้มาก หรืออาจไม่เก็บค่าธรรมเนียมหากมีปริมาณมูลฝอยไม่เกินปริมาณ (น้ำหนัก) ที่กำหนด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการลดปริมาณมูลฝอยที่จะเก็บขนและกำจัด

รายนามคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาเรื่อง
การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. นายบุญส่ง ไช้เกษ	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. นายชยัน วิพรหมชัย	อนุกรรมการ
3. นายวิชา พรหมเจริญ	อนุกรรมการ
4. ว่าที่ร้อยตรีสุรวุฒิ สุกิจจากร	อนุกรรมการ
5. ร้อยโทภูมิศักดิ์ หงษ์หยก	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
9. อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
10. อธิบดีกรมอนามัย	อนุกรรมการและเลขานุการ

สรุปค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและความยินดีจ่ายค่าบริการของประชาชนในการจัดการมูลฝอย

ลำดับที่	ชื่อเทศบาล	ค่าธรรมเนียมเก็บขนในปัจจุบัน (บาท/เดือน)	ความยินดีจ่ายค่าบริการของประชาชน (อัตรา 200 กก./เดือน)	ส่วนต่าง
1	เขตประเวศ	40.00	20.90	-19.10
2	เขตราษฎร์บูรณะ	40.00	26.95	-13.05
3	เทศบาลเมืองแสนสุข	40.00	29.49	-10.51
4	เขตบางกอกน้อย	40.00	34.60	-5.40
5	เทศบาลนครนครสวรรค์	30.00	27.84	-2.16
6	เทศบาลเมืองวารินชำราบ	20.00	18.49	-1.51
7	เทศบาลนครหาดใหญ่	20.00	20.41	0.41
8	เทศบาลนครสงขลา	30.00	31.67	1.67
9	เทศบาลเมืองศรีสะเกษ	24.00	26.63	2.63
10	เทศบาลตำบลบางคล้า	10.00	16.57	6.57
11	เขตบึงกุ่ม	40.00	48.00	8.00
12	เทศบาลนครภูเก็ต	30.00	39.32	9.32
13	เทศบาลนครนครปฐม	5.00	16.40	11.40
14	เมืองพัทยา	20.00	37.21	17.21
15	เทศบาลตำบลสมุย	30.00	48.29	18.29
16	เขตพญาไท	40.00	83.70	43.70
17	เขตห้วยขวาง	40.00	107.37	67.37

ภาคผนวก

:

- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
- รายงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. .... (สภาผู้แทนราษฎร)
- ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
มีผู้เสนอ จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้
  - คณะรัฐมนตรี
  - นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตนะ และ
นายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติพัฒนา

(๑)

พระราชบัญญัติ

การสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการใช้ของจระเข้เป็นปุย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔

(๒) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๕

(๓) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๗

(๔) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕

(๕) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๗

- (๖) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย พุทธศักราช ๒๔๘๐
- (๗) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๔
- (๘) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชน และประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

“อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสี้ยว ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด

“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

“สถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

(๓)

“ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับ ซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล

(๒) ประธานกรรมการสุขาภิบาลสำหรับในเขตสุขาภิบาล

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ปลัดเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสาธารณสุข

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลสำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่น หรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้

มาตรา ๗ เมื่อมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ใช้บังคับในท้องถิ่นใดให้ราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งมีกิจการหรือการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของท้องถิ่นนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ในกรณี หากมีกรณีจำเป็นให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ใช้บังคับอยู่ก่อนมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ เพื่อกำหนดรายละเอียดการดำเนินการในเขตท้องถิ่นนั้นให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าวได้

ข้อกำหนดของท้องถิ่นใดถ้าขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ให้บังคับตามกฎหมายกระทรวงนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุผลเป็นพิเศษเฉพาะท้องถิ่น ราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในเรื่องใดขัดหรือแย้งกับที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

มาตรา ๘ ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้อธิบดีกรมอนามัยมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของวัตถุหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายดังกล่าวระงับการกระทำหรือให้กระทำการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาตามสมควร อธิบดีกรมอนามัยจะสั่งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายดังกล่าว นั้นแทนก็ได้ ในการนี้ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ และบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมอนามัยแจ้งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อสั่งให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติการตามความในวรรคสองสำหรับในเขตท้องที่จังหวัดนั้น

หมวด ๒

คณะกรรมการสาธารณสุข

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการ เกษตร เลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่ไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการสาธารณสุข เป็นกรรมการและอธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใดๆ เกี่ยวกับการสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

(๒) ศึกษา วิเคราะห์และให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งเกี่ยวกับการสาธารณสุข

(๓) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และต่อราชการส่วนท้องถิ่น ในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น

(๔) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดโครงการและประสานงานระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ควบคุม สอดส่องการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ปรากฏแก่คณะกรรมการว่าราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งมีเขตอำนาจในท้องถิ่นใด ไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการแจ้งต่อผู้มีอำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเพื่อสั่งให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือแก้ไขการดำเนินการให้เป็นไปโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

(๖)

มาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี
กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ

ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับ
แต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้นหรือ
ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
กรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุม
เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลง
คะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการ
ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการ
โดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่ง
เป็นหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือ
วัตถุใด ๆ มาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจมอบหมายให้

(๗)

คณะอนุกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ คณะหนึ่งคณะใด เป็นผู้ที่มีอำนาจออกคำสั่งดังกล่าวแทนคณะกรรมการเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการนั้นได้

หมวด ๓

การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

มาตรา ๑๘ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นหรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบใ้สการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

(๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บ และขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๘)

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการชั้นสูงตาม ลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ จะพึงเรียกเก็บได้

(๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

หมวด ๔

สุขลักษณะของอาคาร

มาตรา ๒๑ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใดหรือสิ่งหนึ่ง สิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคาร มีสภาพชำรุดทรุดโทรม หรือปล่อยให้มิสภาพกรงรังจนอาจเป็นอันตราย ต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นจัดการแก้ไข เปลี่ยน แปลง รื้อถอนอาคาร หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคารทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจัดการอย่าง อื่นตามความจำเป็นเพื่อให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะภายในเวลาซึ่ง กำหนดให้ตามสมควร

มาตรา ๒๒ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารใดมีสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระ สะสมไว้มากเกินไปจนสมควร หรือจัดสิ่งของเหล่านั้นซับซ้อนกันเกินไป จนอาจเป็นเหตุให้เป็นที่อยู่อาศัย ของสัตว์ไว้กัโทษใด ๆ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ ของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ ครอบครองอาคารย้ายสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารนั้น หรือให้จัดสิ่งของเหล่านั้น เสียใหม่ เพื่อให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะหรือให้กำจัดสัตว์ซึ่งเป็นพาหะ ของโรคภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควร

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกคำสั่งให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใด ดำเนินการตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ และผู้นั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการแทนได้ โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวต้องเป็นผู้เสีย ค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมิให้อาคารใดมีคนอยู่มากเกินไปจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่ในอาคารนั้น ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดจำนวนคนต่อจำนวนพื้นที่ของอาคารที่ถือว่ามีคนอยู่มากเกินไป ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพความเจริญจำนวนประชากรและย่านชุมชนของแต่ละท้องถิ่น

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามประกาศนั้นยอมหรือจัดให้อาคารของตนมีคนอยู่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๕

เหตุรำคาญ

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(๑) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๒) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๓) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๔) การกระทำใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๕) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่างๆ ในเขตของตนให้ปราศจาก

เหตุรำคาญ ในการนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก โดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

หมวด ๖

การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

มาตรา ๒๕ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสุขภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้

การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้วยังไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืน ให้สัตว์นั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่น หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายหรือขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้ว ให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์

ในกรณีที่มิได้มีการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์ตามวรรคหนึ่ง และเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้

หมวด ๗

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๑๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๑๓ เมื่อพินกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๑๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๑๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไข โดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๑๒ (๑) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

หมวด ๘

ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร

มาตรา ๓๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

การเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดตามวรรคหนึ่งแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ แต่ในการดำเนินกิจการตลาดจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งตลาดตามวรรคหนึ่งปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นเมื่ออำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แผนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและ
สุขลักษณะ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่
เกี่ยวข้องกับกำกับการดำเนินกิจการตลาด

(๓) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติ
เกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การ
จัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการ
ป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดขายของหรือช่วยขายของในตลาด ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่
กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๕

มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการขายของในตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ
ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้ขายของ และผู้ช่วยขายของใน
ตลาดปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดบริเวณที่ขายของ สุขลักษณะส่วนบุคคล และ
สุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปรง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้ง
การรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ใช้และของใช้ต่าง ๆ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใด
ซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช่เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงาน
ท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๕๗ ก่อนการจัดตั้ง

มาตรา ๓๙ ผู้จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งได้รับใบอนุญาตตาม
มาตรา ๕๖ หรือหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๕๗ และผู้จำหน่าย ทำ ประกอบ ปรง เก็บหรือ
สะสมอาหารในสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหารตามมาตรา ๓๘ ต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง
ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๕๐ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบ
อนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง

(๑๔)

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่
สะสมอาหารที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับหนังสือรับรองการแจ้ง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออก
ข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารตาม
ประเภทของอาหารหรือตามลักษณะของสถานที่ประกอบกิจการหรือตามวิธีการจำหน่าย

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง ใช้ และดูแลรักษาสถานที่และสุขลักษณะ
ของบริเวณที่ใช้จำหน่ายอาหาร ที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหาร ที่ใช้ทำ ประกอบ หรือปรุงอาหาร หรือ
ที่ใช้สะสมอาหาร

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกัน
โรคติดต่อ

(๔) กำหนดเวลาจำหน่ายอาหาร

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายอาหาร
ผู้ปรุงอาหารและผู้ให้บริการ

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ
ประกอบ ปรุง เก็บรักษาหรือสะสมอาหาร

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้ และ
ของใช้อื่น ๆ

หมวด ๕

การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

มาตรา ๔๑ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมดูแลที่หรือทางสาธารณะเพื่อประโยชน์ใช้สอย
ของประชาชนทั่วไป

ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยลักษณะวิธีการ
จัดวางสินค้าในที่หนึ่งที่ได้เป็นปกติหรือเร่ขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตาม
มาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระบุชนิด หรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า และสถานที่ที่จะจัดวางสินค้า เพื่อจำหน่ายในกรณีที่จะมีการจัดวางสินค้า ในที่หนึ่งที่ได้เป็นปกติ รวมทั้งจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

การเปลี่ยนแปลงชนิดหรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า หรือสถานที่ จัดวางสินค้าให้แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต จะกระทำได้ต่อเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้จัดแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไว้ในใบอนุญาตแล้ว

มาตรา ๔๒ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออก ประกาศดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าว เป็นเขตห้ามจำหน่ายหรือซื้อสินค้าโดยเด็ดขาด

(๒) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าว เป็นเขตที่ห้ามจำหน่ายสินค้าบางชนิดหรือบางประเภท หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าตามกำหนด เวลา หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าโดยวิธีการจำหน่ายในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจำหน่ายสินค้าในบริเวณนั้น

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ทำการของราชการส่วนท้องถิ่นและบริเวณที่จะกำหนดเป็นเขตตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่ กรณี และต้องกำหนดวันที่จะบังคับตามประกาศนั้นมีให้น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการควบคุมการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายหรือผู้ช่วย จำหน่ายสินค้า

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปรุง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้ และของใช้ต่าง ๆ

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดวางสินค้าและการระบายสินค้าในที่หรือ ทางสาธารณะ

(๔) กำหนดเวลาสำหรับการจำหน่ายสินค้า

(๕) กำหนดการอื่นที่จำเป็นเพื่อการรักษาความสะอาดและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ

หมวด ๑๐

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข

มาตรา ๔๔ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกหนังสือรับรองการแจ้งหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่นั้น

(๓) แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งหรือตามข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ยึดหรืออายัดสิ่งของใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีจำเป็น

(๕) เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ที่สงสัยว่าจะไม่ถูกสุขลักษณะหรือจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากอาคารหรือสถานที่ใด ๆ เป็นปริมาณตามสมควรเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบตามความจำเป็นได้โดยไม่ต้องใช้ราคา

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น บุคคลดังกล่าวจะต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับขณะปฏิบัติหน้าที่ด้วย และให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินกิจการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไข หรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งไว้ตามสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีคำสั่งให้หยุดดำเนินกิจการทันที และต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินกิจการซึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้ดำเนินกิจการ หรือผู้ดำเนินกิจการไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำราชการของผู้ดำเนินกิจการ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งแล้ว ตั้งแต่เวลาที่คำสั่งไปถึงหรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหตุตามวรรคหนึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวมซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไขหรือระงับเหตุนั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุนั้นได้ตามสมควร แล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๔ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเพื่อประโยชน์ในการจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๑๑
หนังสือรับรองการแจ้ง

มาตรา ๔๘ การแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบเพื่อดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๘ และหนังสือรับรองการแจ้ง ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับแจ้ง ให้ออกใบรับแก่ผู้แจ้งเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประกอบกิจการตามที่แจ้งได้ชั่วคราวในระหว่างเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังมีได้ออกหนังสือรับรองการแจ้ง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจการแจ้งให้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยถูกต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง

ในใบรับแจ้งหรือหนังสือรับรองการแจ้ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

ในกรณีที่การแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้แจ้งทราบภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง ถ้าผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้การแจ้งของผู้แจ้งเป็นอันสิ้นสุด แต่ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๙ ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งต้องแสดงหนังสือรับรองการแจ้งไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ดำเนินการตลอดเวลาที่ดำเนินการ

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่หนังสือรับรองการแจ้งสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งยื่นคำขอรับใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนและการออกใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๑ เมื่อผู้แจ้งตามมาตรา ๔๘ ประสงค์จะเลิกกิจการหรือโอนการดำเนินกิจการให้แก่บุคคลอื่น ให้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบด้วย

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ผู้ดำเนินกิจการใดดำเนินกิจการตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้โดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ และเคยได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เพราะเหตุที่ฝ่าฝืนดำเนินกิจการโดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาแล้วครั้งหนึ่ง ยังฝ่าฝืนดำเนินกิจการโดยมิได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นต่อไป ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้ดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ ถ้ายังฝ่าฝืนอีกให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งห้ามการดำเนินกิจการนั้นไว้ตามเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสองปีก็ได้

มาตรา ๕๓ การแจ้งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ และคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๒ ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้แจ้งหรือผู้ดำเนินกิจการทราบ ในกรณีที่ไม่พบตัวหรือไม่ยอมรับหนังสือ ให้ส่งหนังสือการแจ้งหรือคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือปิดหนังสือนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของผู้ที่ต้องรับหนังสือ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบหนังสือดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่หนังสือไปถึงหรือวันปิดหนังสือ แล้วแต่กรณี

หมวด ๑๒

ใบอนุญาต

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอ และการออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

มาตรา ๕๕ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่ เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๖ เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ ถ้าปรากฏว่าคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์

ตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์นั้นทั้งหมดและแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ในคราวเดียวกัน และในกรณีจำเป็นที่จะต้องส่งคืนคำขอแก่ผู้ขออนุญาต ก็ให้ส่งคืนคำขอพร้อมทั้งแจ้งความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องหรือครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๗ ผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตสำหรับกิจการใดไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

มาตรา ๖๐ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(๑) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

(๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง

หรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาต และการไม่ปฏิบัติหรือการปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

มาตรา ๖๑ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่มีพบผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักงานทำการงานของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้ทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่คำสั่งไปถึง หรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๒ ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๑๓

ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ

มาตรา ๖๓ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๔ บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่มิใช่ข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินกิจการที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินกิจการหรือต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตลอดเวลาที่ยังดำเนินกิจการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้บอกเลิกการดำเนินกิจการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้มิหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

(๒๒)

หมวด ๑๔

การอุทธรณ์

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๘ วรรคห้า มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง หรือมีคำสั่งในเรื่องการไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีคำสั่งตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง ถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งไม่พอใจคำสั่งดังกล่าว ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่รัฐมนตรีจะเห็นสมควรให้มีการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไว้ชั่วคราว

มาตรา ๖๗ การพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๖ ให้รัฐมนตรีพิจารณาโดยไม่ชักช้า คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด ๑๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
มาตรา ๖๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีกรมอนามัยตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๘ วรรคสอง หรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดตามมาตรา ๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๗ โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสวยอาหาร ซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) มาตรา ๓๒ (๒) มาตรา ๓๕ (๑) หรือ (๔) หรือมาตรา ๔๐ (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้นอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือในมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ วรรคสองต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๓๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ (๒) หรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๓๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือไม่ยอมแจ้งข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ดำเนินกิจการผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างที่มีคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้หยุดดำเนินกิจการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ

ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

มาตรา ๔๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๔๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๔๔ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๔๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนกรมตำรวจ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่นประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด และผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบ

สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย

เมื่อได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

(๒๕)

หมวด ๑๖.

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๖ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการใดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและกิจการนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตหรือต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นต่อไปได้เสมือนเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือเป็นผู้ที่ได้แจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว แต่เมื่อใบอนุญาตดังกล่าวสิ้นอายุและผู้นั้นยังคงประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไป ผู้นั้นจะต้องมาดำเนินการขอรับใบอนุญาตหรือแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนการดำเนินการ

มาตรา ๘๗ ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่ไม่ต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่จะต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ และมีชื่อเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตอยู่แล้วตามมาตรา ๘๖ ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมาดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๘ ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่มีได้เป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมาขึ้นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๙ บรรดากิจการต่าง ๆ ที่กำหนดให้เป็นกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และการแต่งผมตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ให้ถือว่าเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งนี้ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒

มาตรา ๙๐ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการ

สาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

(ร.จ.เล่ม 109 ตอนที่ 38 หน้า 27 5 เมษายน 2535)

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติควบคุมการใช้จุจาระเป็นปύ พุทธศักราช ๒๔๘๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานควบคุมดูแลในด้านสาธารณสุข ได้ใช้บังคับมานานแล้ว แม้ว่าจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้งก็ตาม แต่ก็ยังไม่อาจทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าของสังคม จำเป็นต้องขยายขอบเขตการกำกับดูแลกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขในด้านต่าง ๆ ให้กว้างขวางขึ้น เพื่อสามารถนำมาปรับใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทันทั่วถึง และโดยที่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าการสาธารณสุขเป็นเรื่องเกี่ยวพันกับความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของมนุษย์อย่างใกล้ชิด แต่บทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบันยังมีได้กำหนดมาตรการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมไว้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สัมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมให้มีลักษณะการกำกับดูแลและติดตาม และปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และบทกำหนดโทษตามกฎหมายปัจจุบันให้สามารถบังคับให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด ฉะนั้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อม สัมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสาธารณสุขและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการใช้จุจาระเป็นปύเสียใหม่ และรวมกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นฉบับเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๔/ ๑๕๖๘๘๘

(๒๗)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 70
วันที่ ๕ ธ.ค. 2547
เวลา 10.15 น.

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๔

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายอุทัย พิมพ์ใจชน)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๙๘
๐ ๒๒๔๔ ๒๐๙๙

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานการประชุม

รับที่ ๖๖๘ / ๑๕๕๙
วันที่ ๑๓ / ๑๑ / ๕๓ เวลา 11:๐๕ น.
ส่ง ๗๖๖ .....ดำเนินการ

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ

รับที่ ๕๗ / ๓๕๕๗
วันที่ ๑๕ / ๑๑ / ๕๓
เวลา ๑๑.๑๐ น.
สำนักงานประชุม

(๒๘)

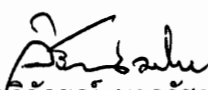
สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์และนายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๖ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาโดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๗ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๗

(นายวิจิตร วิชาญ)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๒๙)

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการเรื่องการจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนด อัตราค่าธรรมเนียมเรื่องการจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

(๕) กำหนดโทษในกรณีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชน (เพิ่มมาตรา ๖๘/๑ มาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ยังไม่ชัดเจนซึ่งทำให้อำนาจการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เกิดความซ้ำซ้อนกันและการกำหนดบทนิยามในเรื่อง “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้การดำเนินการในเรื่องการจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ไม่ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและกำหนดวิธีการในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการกำหนดบทกำหนดโทษในเรื่อง มูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายมิได้มี บทกำหนดโทษไว้ รวมถึงสมควรกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการ หรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ตามสภาพสังคม เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์ และนายสำเริง อัจฉริยะประสิทธิ์ เป็นผู้เสนอ)

(๓๐)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ...."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "มูลฝอย" ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล

(๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการสาธารณสุข เป็นกรรมการให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกชื่อหมวด ๓ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๓
การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ได้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่น ที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่น้อยกว่า อัตราขั้นต่ำและไม่เกินอัตราขั้นสูง ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยค่านึ่งถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนขั้นต่ำ ตามมาตรฐานของวิธีการที่ใช้ในการเก็บ ขน หรือ กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตรา ค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วย สุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๖๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอย ติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน ห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๗๓/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๖) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๓/๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความใน มาตรา ๒๐ (๕) ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

(๓๔)

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นายธงชัย ดุลยสุข)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและสถิติ ๑

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กลุ่มงานคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค
สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตำนานที่สด
ที่ ๕๐๔๔/๒๕๕๗

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๙๐ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์ และนายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญ
ขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นางกุสุมาลวดี ศิริโกมุท	๒. นายชยัน วิพรหมชัย
๓. นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	๔. นางสาวเฉลิมลักษณ์ เก็บทรัพย์
๕. นางสาวชรินทร์ พุทธปวน	๖. นายชวลิต มหาจันทร์
๗. นายเชน เทือกสุบรรณ	๘. นายธีระ พิทักษ์ประเวช
๙. นายบุญเลิศ น้อมศิลป์	๑๐. นายบุญส่ง ไช้เกษ
๑๑. นายบุรุษานูติน อูเช็ง	๑๒. นายประเวศ อรรถศุภผล
๑๓. นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์	๑๔. นายประเสริฐ จันทรวงทอง
๑๕. นายปัญญา จินาคำ	๑๖. นางพรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ
๑๗. นางสาวพัชรินทร์ ยะคำณะ	๑๘. นายพินิจ จันทรสมบูรณ์
๑๙. นายภัทรศักดิ์ โอสตานูเคราะห์	๒๐. นายภัทรารุช พุกพิบูลย์
๒๑. นายวัชรา พรหมเจริญ	๒๒. ว่าที่เรือโท วัลลภ ยังตรง
๒๓. นายวินัย วิริยกิจจา	๒๔. นายสัญญาชัย วงษ์สุนทร
๒๕. นายสานิต ว่องสันพงษ์	๒๖. นายสาโรช คัชมาตย์
๒๗. นายสุชาติ แก้วนาโพธิ์	๒๘. นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล
๒๙. นายสุวิทย์ เสวียมกุล	๓๐. นางสาวสุวิมล พันธุ์เจริญวรกุล
๓๑. ว่าที่ร้อยตรี สุภาณี สุกิจจากร	๓๒. นางสาวอรดี สุทศศรี
๓๓. นายอุดมเดช รัตนเสถียร	๓๔. นายเอกทนต์ อินทร์รอด
๓๕. นายเอนก หุตั้งคบดี	

(๒๗)

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สุวัฒน์ วรรณศิริกุล

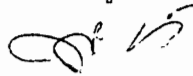
(นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล)
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๖๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๔๔

สำเนาถูกต้อง

(นางพรณิภา เสริมศรี)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๓

นิรันดร/ร่าง
สิริพร/พิมพ์
นิรันดร / ทาน ๑
รินรัตน์/ทาน ๒
พรณิภา/ทาน ๓

รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๒๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๖ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตนะ และนายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยให้ถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นายวินัย วิริยกิจจา	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตนะ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นางพรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายเชน เทือกสุบรรณ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๖) นางกุสุมาลวดี ศิริโกมุท	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
(๗) นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมการได้มีมติตั้ง นางสาวรินรัตน์ นฤภัยพิทักษ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๐๙

๓. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น

๓.๑ กระทรวงสาธารณสุข

กรมอนามัย

นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๓.๒ สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

นายมานะ บุญยะโกคา

นิติกร ๗ ว.

สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓๙)

๔. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาเรื่อง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บและกำจัดมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะอนุกรรมการประกอบด้วย

(๑) นายบุญส่ง ไช้เกษ	ประธานคณะอนุกรรมการ
(๒) นายชยัน วิพรหมชัย	อนุกรรมการ
(๓) นายวัชรวิทย์ พรหมเจริญ	อนุกรรมการ
(๔) นายเอนก หุตังคบดี	อนุกรรมการ
(๕) ร้อยโท ภูมิศักดิ์ หงส์หยก	อนุกรรมการ
(๖) นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัด แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
(๗) นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบล แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
(๘) นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาล แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
(๙) อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
(๑๐) อธิบดีกรมอนามัย หรือผู้แทน	เลขาธิการและอนุกรรมการ

๕. ผู้ซึ่งคณะกรรมการได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น

(๑) นายอดิศักดิ์ ทองไข่มุก	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
(๒) นายชนาวัฒน์ วรสูตร	ที่ปรึกษาเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม กรมโรงงานอุตสาหกรรม
(๓) นายอุดมศักดิ์ สังข์คุ้ม	รองปลัดกรุงเทพมหานคร
(๔) นายประสิทธิ์ จันทกลาง	ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง
(๕) นายสมนึก ชนเดชากุล	นายกเทศมนตรีเทศบาลนครนนทบุรี
(๖) ร้อยโท ภูมิศักดิ์ หงส์หยก	นายกเทศมนตรีเทศบาลนครภูเก็ต

๖. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๑ คน คือ

นายจรัส พัวช่วย

อนึ่ง คำแปรญัตติของ นายจรัส พัวช่วย ถือว่าตกไปเนื่องจากพ้นจากการเป็น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๗. ผลการพิจารณา

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓</u> แก้ไขบทนิยามคำว่า "มูลฝอย" ในมาตรา ๔	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔</u> แก้ไขบทนิยามคำว่า "ราชการส่วนท้องถิ่น" ในมาตรา ๔	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕</u> แก้ไขบทนิยามคำว่า "เจ้าพนักงานท้องถิ่น" ในมาตรา ๔ มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น <u>นายประเสริฐ จันทรรวงทอง ว่าที่ร้อยตรี สุวดี สุกิจจากร</u> <u>นายบุญเลิศ น้อมศิลป์ (กรรมวิธีการ) ขอสงวนความเห็น</u> โดยขอแก้ความใน (๑) ของบทนิยาม เป็นดังนี้ "(๑) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในกรณีที่มีข้อตกลงดำเนินกิจการร่วมกันกับราชการส่วนท้องถิ่นอื่น"	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖</u> แก้ไข มาตรา ๖วรรคสอง	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖/๑</u> แก้ไขมาตรา ๕ <u>มาตรา ๙</u>	คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่
<u>มาตรา ๗</u> แก้ไขชื่อหมวด ๓ <u>หมวด ๓ การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย</u>	ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u> แก้ไขความในมาตรา ๑๘ <u>มาตรา ๑๘</u>	ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการแก้ไข

(๔๑)

<u>มาตรา ๙</u> แก้ไข (๔) ของมาตรา ๒๐	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๐ (๔)</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐</u> เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๘/๑	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖๘/๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑</u> เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๓/๑	ไม่มีการแก้ไข
และ มาตรา ๗๓/๒	
<u>มาตรา ๗๓/๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๗๓/๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๒</u>	ไม่มีการแก้ไข

๘. ข้อสังเกตของคณะกรรมการมาธิการ

คณะกรรมการมาธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว เห็นว่า เนื่องจากมีการปฏิรูประบบราชการโดยการปรับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการขึ้นใหม่ และปรับปรุงการบริหารงานของส่วนราชการเพื่อให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพจึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนขององค์ประกอบ "คณะกรรมการสาธารณสุข" ในร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ให้ถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งได้รับหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ขอให้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเพิ่มเติมเช่นกัน คณะกรรมการมาธิการ จึงเห็นสมควรเสนอให้เพิ่มเติมในส่วนของ "หลักการ" และ "เหตุผล" ดังนี้

"หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า "มูลฝอย" "ราชการส่วนท้องถิ่น" และ "เจ้าพนักงานท้องถิ่น" (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๒/๑) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ "คณะกรรมการสาธารณสุข" เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการตามที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการ

(๔๒)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ (๔))

(๕) กำหนดโทษในกรณีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (เพิ่มมาตรา ๖๘/๑ มาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒)"

“เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ยังไม่ชัดเจนซึ่งทำให้อำนาจการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยเกิดความซ้ำซ้อนกันและการกำหนดบทนิยามในเรื่อง “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งองค์ประกอบคณะกรรมการสาธารณสุข ยังไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการตามที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการ นอกจากนั้นการดำเนินการในเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลและมูลฝอยไม่ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและกำหนดวิธีการในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการกำหนดบทกำหนดโทษในเรื่อง มูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายมิได้มีบทกำหนดโทษไว้ รวมถึงสมควรกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการ หรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๙. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีแก้ไขเพิ่มเติมและข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายเชน เทือกสุบรรณ)

เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ

(๔๓)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้
- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)
  - (๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง รวดเร็วตามสภาพสังคม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)
  - (๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการเรื่องการจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔)
  - (๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนด อัตราค่าธรรมเนียมเรื่องการจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)
  - (๕) กำหนดโทษในกรณีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชน (เพิ่มมาตรา ๖๔/๑ มาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ยังไม่ชัดเจนซึ่งทำให้อำนาจการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดสิ่งปฏิกูลหรือ มูลฝอยเกิดความซ้ำซ้อนกันและการกำหนดบทนิยามในเรื่อง “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนั้นการดำเนินการในเรื่อง การจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยไม่ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและกำหนด วิธีการในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการกำหนดบทกำหนดโทษในเรื่อง มูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายมิได้มีบทกำหนดโทษไว้ รวมถึงสมควรกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการ หรือ เรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล

(๓) ปราชญ์บัณฑิตราชภัฏบริหาร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๖/๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการสาธารณสุข เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขาธิการ”

(๔๖)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกชื่อหมวด ๓ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย แห่งพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๓
การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการ
ส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ
หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์
สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ กำหนด
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตาม
วรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็น
ผู้ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๒๐ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือ
บุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย
ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำและไม่เกินอัตราขั้นสูง ตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนขั้นต่ำตามมาตรฐานของวิธีการที่ใช้ในการเก็บ
ขน หรือ กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูล
หรือมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุจริตตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๖๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับ
มูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน
หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๗๓/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๖) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๗๓/๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

(๔๘)

(สำเนา)

เลขรับ ๑๒๗๑๕/๒๕๔๕ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๓๕๔

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน เนื่องจากเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลและจัดการปัญหาด้านการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งปัจจุบันเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่เกิดในชุมชนท้องถิ่น โดยจะดำเนินการกระจายอำนาจให้ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเพื่อประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายโดยเร่งด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วน หากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๖-๗

๐ ๒๒๔๐ ๙๐๕๕

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

(นายประยุทธ์ อักษรมัต)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักการประชุม

ประทีป พิมพ์

ทาน

ตรวจ

(๔๙)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง รวดเร็วตามสภาพสังคม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)
- (๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔)
- (๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนด อัตราค่าธรรมเนียมเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)
- (๕) กำหนดโทษในกรณีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชน (เพิ่มมาตรา ๖๘/๑ มาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ยังไม่ชัดเจนซึ่งทำให้อำนาจการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลหรือ มูลฝอยเกิดความซ้ำซ้อนกันและการกำหนดบทนิยามในเรื่อง “ราชการส่วนท้องถิ่น” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนั้นการดำเนินการในเรื่อง การจัดสิ่งปฏิภูลและมูลฝอยไม่ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและกำหนด วิธีการในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการกำหนดบทกำหนดโทษในเรื่อง มูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอย ที่เป็นพิษหรืออันตรายมิได้มีบทกำหนดโทษไว้ รวมถึงสมควรกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการ หรือ เรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๕๐)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ
บุคคล ซึ่งมาตรา ๒๔ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๕๐ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “มูลฝอย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราช
บัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ
ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เศษสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด
ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน
ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน”

(๕๑)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ราชการส่วนท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (๑) นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๒) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล
- (๓) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๕) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกชื่อหมวด ๓ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๓

การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(๕๒)

“มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการ ส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตาม วรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็น ผู้ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ (๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือ บุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสัญลักษณ์ตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๖๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับ มูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๓/๑ และมาตรา ๗๓/๒ แห่ง พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๗๓/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๖) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้อง ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

(๕๓)

มาตรา ๗๓/๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความใน
มาตรา ๒๐ (๕) ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ”

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

(๕๕)

(สำเนา)

เลขรับ ๑๑/๒๕๔๖ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบมาเพื่อโปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณา

ตามรัฐธรรมนูญต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์นะ ผู้เสนอ

(นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์นะ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติพัฒนา

(ลงชื่อ) สำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์ ผู้เสนอ

(นายสำเร็จ อัจฉริยะประสิทธิ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติพัฒนา

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พรรคชาติพัฒนา ได้พิจารณาแล้ว มีมติให้นำเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว
ต่อสภาผู้แทนราษฎรได้

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก

(ประชา พรหมนอก)

รองหัวหน้าพรรคหรือผู้ปฏิบัติงานแทน

(โปรดพลิก)

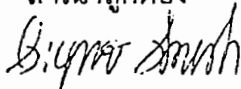

(๕๖)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรอง (ร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....)

๑. นายปานปรีย์ พหิทธานุกร	๒. นายสมชัย ฉัตรพัฒนศิริ
๓. นายธวัชชัย อนามพงษ์	๔. นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย
๕. นายพงษ์พิช รุ่งเป้า	๖. นายสมศักดิ์ โสมกลาง
๗. นายคมเจตน์ ลิ้มปะพันธ์	๘. พันเอก วินัย สมพงษ์
๘. นายอมรเทพ สหหมาย	๑๐. นายสุภาพ คลีขจาย
๑๑. นายศราวุธ เพชรพนมพร	๑๒. นายอิทธิ ศิริลัทธยากร
๑๓. ร้อยตรี ประพาส ลิ้มปะพันธ์	๑๔. นางนงคณา เตชะไพบูลย์
๑๕. นางปวีณา หงสกุล	๑๖. นายวรรณรัตน์ ชาญนุกูล
๑๗. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	๑๘. นางกอบกุล นพอมรบดี
๑๙. นายสุชาติ ศรีสังข์	๒๐. นายวิชัย ชัยจิตวณิชกุล

สำเนาถูกต้อง

(นายประยุทธ อักษรมัต)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

ประทีป พิมพ์

ท.จ. ทาน
A.A. ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่...)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ดังต่อไปนี้

- (1) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า "มูลฝอย" "ราชการส่วนท้องถิ่น" และ "เจ้าพนักงานท้องถิ่น" (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)
- (2) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิควิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 6)
- (3) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 18)
- (4) แก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนด อัตราค่าธรรมเนียมเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 20)
- (5) กำหนดโทษในกรณีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน (เพิ่มมาตรา 68/1 มาตรา 73/1 และมาตรา 73/2)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดบทนิยามคำว่า "มูลฝอย" ยังไม่ชัดเจนซึ่งทำให้อำนาจการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลหรือมูลฝอยเกิดความซ้ำซ้อนกันและการกำหนดบทนิยามในเรื่อง "ราชการส่วนท้องถิ่น" และ "เจ้าพนักงานท้องถิ่น" ไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนั้นการดำเนินการในเรื่องการจัดสิ่งปฏิภูลและมูลฝอยไม่ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและกำหนดวิธีการในเรื่องดังกล่าว ประกอบกับการกำหนดบทกำหนดโทษในเรื่อง มูลฝอยติดเชื้อและ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายมิได้มีบทกำหนดโทษไว้ รวมถึงสมควรกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกประกาศกำหนดเรื่องที่เป็นรายละเอียดทางเทคนิค วิชาการหรือเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคม เพื่อปฏิบัติการตามพระราช บัญญัตินี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่นและหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน"

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "ราชการส่วนท้องถิ่น" ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ราชการส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "เจ้าพนักงานท้องถิ่น" ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"เจ้าพนักงานท้องถิ่น" หมายความว่า

- (1) นายก้องการบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (2) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล
- (3) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (5) นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (6) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา"

มาตรา 7 ให้นัยกเลิกชื่อหมวด 3 การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"หมวด 3
การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย"

มาตรา 8 ให้นัยกเลิกความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ.2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 18 การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น"

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งราชการส่วนท้องถิ่นนั้นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา 19 ก็ได้"

มาตรา 9 ให้นัยกเลิกความในมาตรา 20 (4) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง"

มาตรา 10 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 68/1 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

"มาตรา 68/1 ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา 6 ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา 11 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 73/1 และมาตรา 73/2 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

"มาตรา 73/1 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 20 (1) (2) (3) หรือ (6) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 73/2 ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 20 (5) ในกรณีเกี่ยวกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา 12 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัติ

นี้

.....

.....